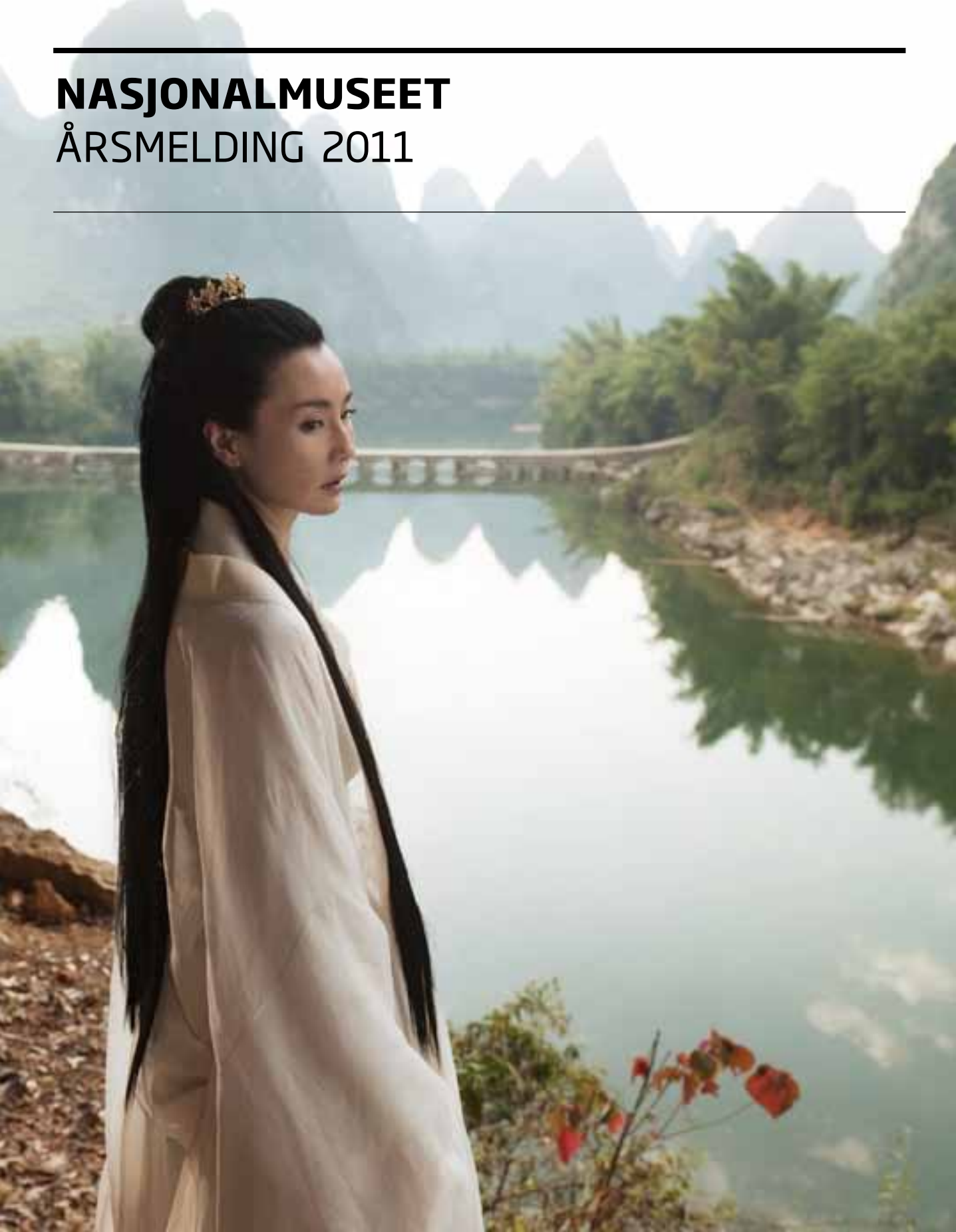

NASJONALMUSEET

ÅRSMELDING 2011

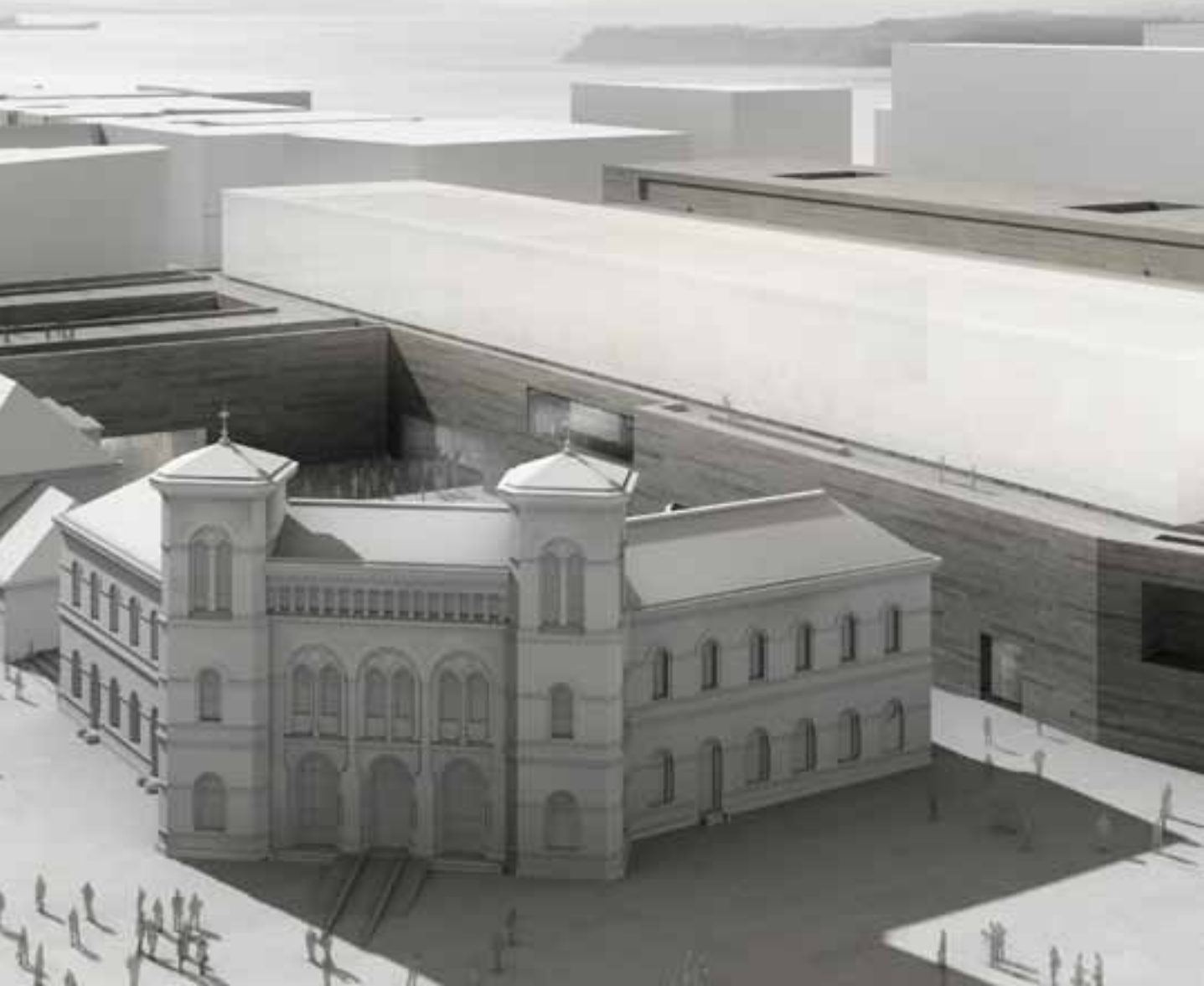

INNHALD

1	FORORD FRÅ STYRELEIAREN	5
2	FORORD FRÅ DIREKTØREN	6
3	BESØKSTAL OG INNFØRING AV ENTRÉ	8
4	UTSTILLINGAR	12
5	FORMIDLING	30
6	BIBLIOTEK OG ARKIV	36
7	SAMLINGANE	38
8	FORSKING OG UTVIKLING	57
9	KOMMUNIKASJON	64
10	FORRETNINGSDRIFT	68
11	ORGANISASJON	70
12	BYGNINGAR OG TRYGGLEIK	71
13	DEN KONGELEGE REISA	72
14	MUNCH-JUBILEET I 2013	74
15	NYBYGG PÅ VESTBANEN	76
16	STØTTESPELARANE TIL NASJONALMUSEET	78
17	ÅRSMELDING FRÅ STYRET	80
18	ÅRSREKNESKAP	87
19	ENGLISH SUMMARY	97

Vi byggjer ei ny framtid for kunsten!

Det noverande styret i Nasjonal-
museet blei innsett 15. november
2008. Etter dryge tre år i arbeid kan vi
sjå tilbake på ei god utvikling. Den tur-
bulensen og uvissa som kjenneteikna
museet fram til 2008, gjorde at styret
hadde tydelege prioriteringar:

- Få ny og god leing.
- Skape ro slik at dei funksjonane
Nasjonalmuseet skal fylle i samfunnet,
blir fylte.
- Skape ei framtid der fleire av innbyg-
garane og turistane kan nyte godt av
dei totale samlingane i Nasjonalmuseet.

Vi kan slå fast at Nasjonalmuseet er i
god driv. Leiinga er fornya, kompetan-
sen auka og talet på utstillingar stig.
Ikkje minst vitnar den tilliten Regje-
ringa har vist ved å gi oss ansvar for
utforminga av «Den kongelige reise»,
Regjeringa si gåve til 75-årsdagane til
kongeparet, om den posisjonen museet
har i samfunnet.

Noreg nyt godt av god økonomi, og
styresmaktene våre ser til at kulturen
har gode rammevilkår.

Nasjonalmuseet er medviten om ansva-
ret sitt, og heile organisasjonen arbeider
intens og målbevisst for å sørge for at
mange fleire menneske – ikkje minst
ungdom – skal la seg inspirere av sam-
lingane i det nye Nasjonalmuseet på
Vestbanen.

Nasjonalmuseet er inne i ei svært posi-
tiv og spennande utvikling!

Svein Aaser

Styreleiar Svein Aaser

Nasjonalmuseet kan sjå tilbake på 2011 som eit år både med stor utoverretta aktivitet og med betydeleg innsats i å utvikle organisasjonen vidare. Den kunstfaglege aktiviteten var høg, med 13 skiftande utstillingar i Oslo og 38 på vandring i inn- og utland. Både utstillingane og dei andre utoverretta aktivitetane museet har, får stadig meir merksemd i media. Formidlingsaktiviteten er aukande, både når det gjeld omvisingar, atelier for barn og andre arrangement. Med nesten 12 000 verk presenterte i DigitaltMuseum har Nasjonalmuseet teke eit viktig skritt mot ein omfattande presentasjon av samlingane. Arbeidet med å revidere samlingane er også kome eit betydeleg skritt vidare.

Besøkstala for Nasjonalmuseet totalt viser ein liten oppgang for 2011 som følgje av gode resultat frå det landsdekkjande programmet til museet. Visingsstadene i Oslo har ein mindre nedgang. Som følgje av Stortinget sitt vedtak om kulturmomms innførte Nasjonalmuseet entré våren 2011. Dette kan ha hatt betydning for nedgangen i Oslo, men mindre enn frykta.

To store prosjekt prega arbeidet i 2011: Førebuingane til Regjeringa si gåve i høve 75-årsdagane til kongeparet i 2012 gjennom fleire utstillingar med gjenstandar frå dei kongelege samlingane, og samarbeidet med Munch-museet om markeringa i 2013 av at det er 150 år sidan Edvard Munch blei fødd.

I det andre året med ny organisasjon, og no med ei fulltalig leiargruppe på plass, blei det i 2011 lagt ned ein betydeleg innsats i å utvikle institusjonen vidare. Den nye, overordna strategien for åra fram til planlagt innflytting i nytt museumsbygg, blei gjennom året følgt opp med å utarbeide delstrategiar for alle verksemdsområda i museet. Strategi- og organisasjonsutviklingsarbeidet har som mål å samle innsatsen om dei langsiktige oppgåvene, auke konsentrasjonen om dei kunstfaglege kjerneoppgåvene og fremje at vi skal vere til stades i det offentlege rommet.

Nasjonalmuseet erverva i 2011 kunst innanfor dei ulike gjenstandsområda for vel ti millionar kroner. Tyngepunktet låg på samtidskunst, men med betydelege innkjøp også innanfor kunsthandverk, design, eldre kunst og arkitektur. Museet er særleg takknemleg for Louise Bourgeois' installasjon *CELLE VIII*, erverva av Sparebankstiftelsen DNB NOR for langsiktig deponi i museet. Verket kjem til å stå fram som eit av hovudverka innanfor samtidskunst i museet. Satsinga innanfor tysk ekspresjonistisk måleri i tilsvarende samarbeid med sparebankstiftelsen blei også ført vidare i 2011, med fleire betydelege verk.

I arbeidet med å planleggje nybygget på Vestbanen har det vore tett dialog mellom Nasjonalmuseet, Statsbygg og arkitektane med sikte på å ferdigstille forprosjektet våren 2012. Samlokalisering av arkitektane frå firmaet Kleihues + Schuwert med prosjektstaben

frå Statsbygg i Oslo var med på å gjere dette samarbeidet endå meir smidig. I 2011 har dei fleste sentrale elementa ved museumsbygget *forum artis* falle på plass, som utstillingslokale, vestibyle, bibliotek, restaurant, butikk, magasin, verkstader, administrasjon, mediasal og andre formidlingsfunksjonar. Det store arbeidet munnar ut i eit avgjerdsgrunnlag som skal kvalitetssikrast og leggjast fram for Stortinget hausten 2012. Prosjektet har solid støtte og blir følgt opp undervegs av Kulturdepartementet og Fornyings-, administrasjons- og kyrkjedepartementet.

Eg vil takke styret for det engasjementet og den støtta det har vist for å vidareutvikle Nasjonalmuseet i året som har gått. Ein stor takk blir retta til alle dei tilsette for innsatsen deira. Eg er stolt av det vi har fått til saman, og har store forventningar til ytterlegare framskritt. Som det heiter i den nye strategiske visjonen til museet: Vi byggjer ei ny framtid for kunsten!

Audun Eckhoff

Som følge av Stortinget sitt vedtak om kulturoms i 2010 innførte Nasjonalmuseet inngangspengar i dei fire museumsbygningane i Oslo frå 1. mai 2011. Museet vedtok å innføre ein moderat billettpris, gunstige rabattordningar og éin gratis dag i veka (søndag) for å sikre publikum si tilgjengelegheit til kunsten og samlingane.

Billettprisar frå 1. mai 2011

Vaksne: kr 50

Student/pensjonist/honnør: kr 30

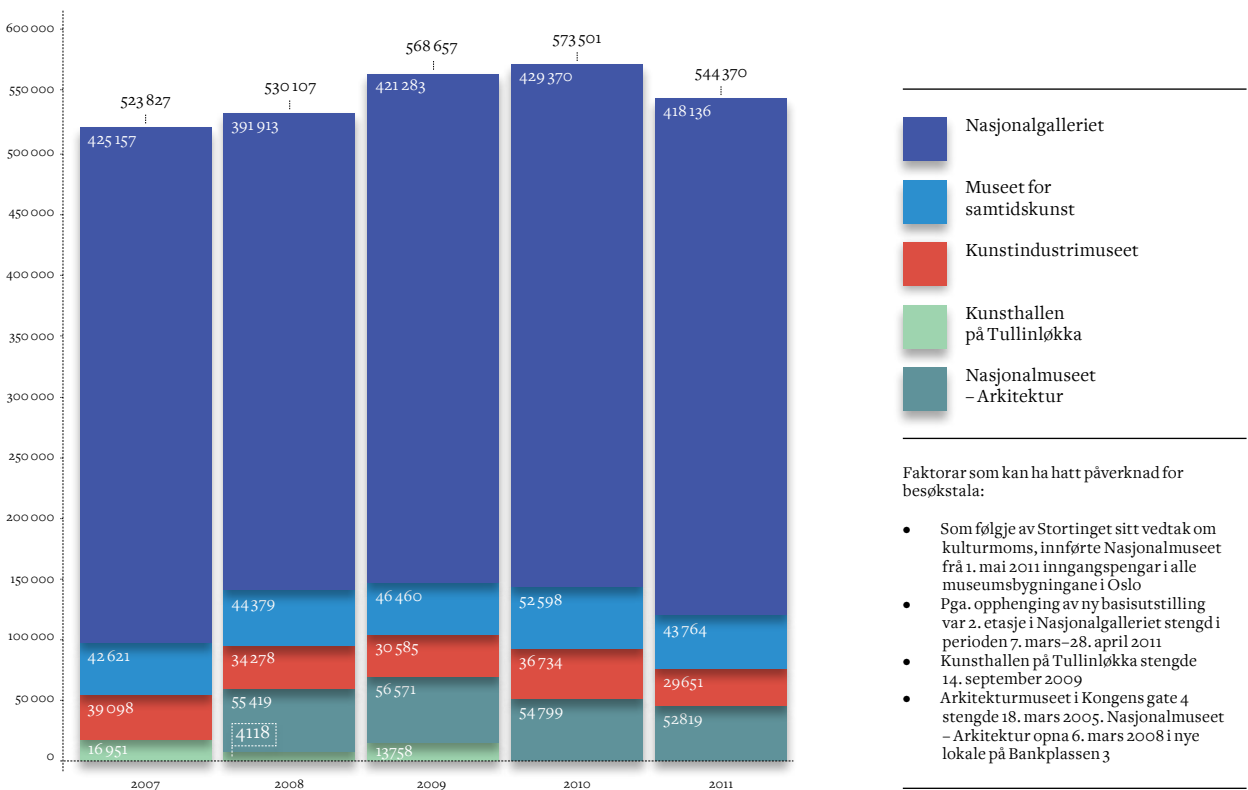
Barn/unge under 18 år: gratis

Søndagar: gratis for alle

Billetten gjeld for éin dag og gir tilgjenge til Nasjonalgalleriet, Museet for samtidskunst, Nasjonalmuseet – Arkitektur og Kunstindustrimuseet.

Besøktal for Oslo i 2011 var 544 370, noko som er ein nedgang på 5 % i forhold til i 2010. Innføring av entré kan ha hatt betydning for nedgangen i Oslo, men det er for tidleg å konkludere med dette, blant anna fordi det er store variasjonar for alle fire visingsstader gjennom året.

BESØKSTAL FOR NASJONALMUSEET I OSLO 2007-2011

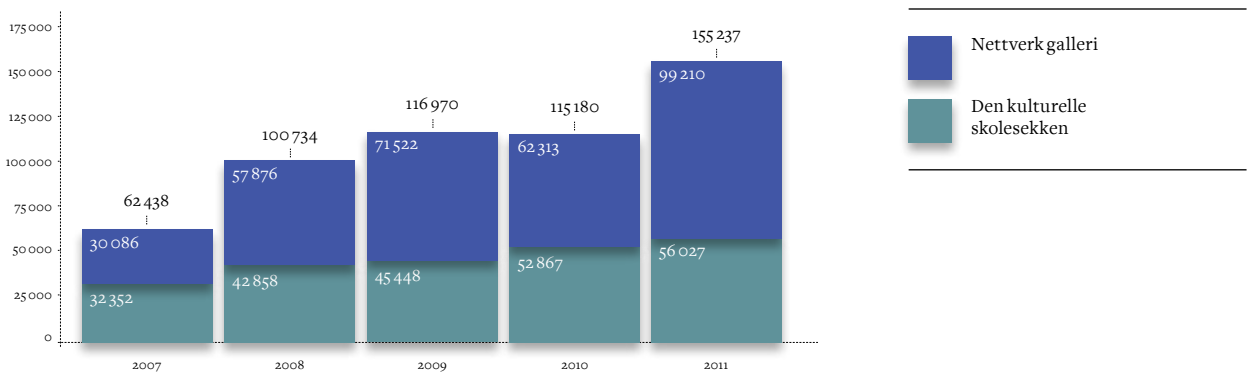

- (1) Museet for samtidskunst
- (2) Klistremerke utanfor Nasjonalgalleriet etter innføring av entré
- (3) Nasjonalmuseet – Arkitektur

1	
2	3

BESØKSTAL FOR NASJONALMUSEETS LANDSDEKKJANDE PROGRAM 2007–2011

Det låge besøkstalet i Oslo blir meir enn kompensert av auka besøkstal for museet sine vandreutstillingar i Noreg. Det totale besøkstalet for museet sitt landsdekkjande program i 2011 var 155 237, det vil seie ein auke på heile 35% i forhold til i 2010. 17 utstillingar var på vandring til 429 skolar, med 2 102 omvisingar for totalt 56 027 barn og unge. Dette er ein auke i besøkstalet på 3 170 samanlikna med 2010. I galleri-nettverket var 10 utstillingar på vandring med 61 turnéstopp. Det samla besøkstalet her var på 99 210, ein auke på 36 897 samanlikna med 2010.

Totalt besøkstal for Nasjonalmuseet i Noreg var i 2011 i underkant av 700 000. Dette er ein auke på 1,58 % i forhold til 2010.

I 2011 hadde museet også fire utstillingar på vandring i utlandet, med til saman ni turnéstopp. Besøkstalet for museet sine utanlandsutstillingar var i overkant av 65 000. Dette er første gong det blir registrert besøkstal for museet si utstillingsverksemd i utlandet.

1	
2	3
4	

Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design tek vare på den norske kulturarven og inviterer til utfordrende møte med kunst, arkitektur og design. Museet har eit omfangsrikt

utstillingsprogram som også inkluderer vandretstillinger i inn- og utland. I museumsbygningane i Oslo; Nasjonalgalleriet, Museet for samtidskunst, Nasjonalmuseet – Arkitektur og Kunst-

industrimuseet, blir det vist faste utstillinger med verk frå samlingane og nye skiftande utstillinger.

UTSTILLINGSPROGRAM I OSLO 2011

Nasjonalgalleriet

**Rubens – van Dyck – Jordaens
Barokk fra Antwerpen**
11. februar–22. mai

**Livets dans
Samlingen fra antikken til 1950**
Fra 29. april

Erik Werenskiold (1855–1938)
10. juni–11. september

**... Giacometti, Hodler, Klee ...
Moderne mestere fra Sveits**
30. september 2011–8. januar 2012

Kunstindustrimuseet

Owen Jones og den islamske inspirasjonen
30. januar–30. april

Erik Magnussen – en dansk designpioner
20. mai–28. august

Kunsthåndverk 2011
18. september–11. desember

**Stil 1100–1905
Design og kunsthåndverk 1905–2005
Draktgalleriene
Studiesamlinger for glass og keramik**

Museet for samtidskunst

Absolutt installasjon
14. januar 2011–15. januar 2012

**Nicholas HLOBO:
skulptur · installasjon · performance · tegning**
4. mars–29. mai

Snorre Ytterstad. Squared Target
24. juni–18. september

Kirstine Roepstorff. Formløshetens Wunderkammer
23. oktober 2011–19. februar 2012

Nasjonalmuseet – Arkitektur

8 x Made in China. Ny kinesisk arkitektur
4. februar–10. april

Spor. Norsk arkitektur 2005–2010
6. mai–21. august

**Apex-punktet
De egyptiske pyramidenes anatomi**
14. august–6. november

Byen og Blindern. Universitetet i Oslo 200 år
16. september 2011–22. januar 2012

**Høydepunkter fra arkitektursamlingene:
Arkitektoniske tegninger fra 1800-tallet**
20. november 2011–11. mars 2012

(1) Frå utstillinga «Livets dans. Samlingen fra antikken til 1950» (2) Frå utstillinga «Erik Werenskiold (1855–1938)» (3) Frå utstillinga «... Giacometti, Hodler, Klee ... Moderne mestere fra Sveits» (4) Frå utstillinga «Rubens – van Dyck – Jordaens. Barokk fra Antwerpen»

1	
2	3
4	

Eldre og moderne kunst

Utstillingsprogrammet bestod av to eigenproduserte utstillingar, den eine var ei omfattande nymontering av verk frå samlinga, og den andre presenterte kunstnaren Erik Werenskiold. Det vart vist to utstillingar med utanlandsk kunst i samarbeid med andre institusjonar.

I 2011 blei det for første gong på fleire tiår i Noreg vist ei heil utstilling vgd flamsk barokkmåleri: «Rubens – van Dyck – Jordaens. Barokk fra Antwerpen» (11.2.–22.5.2011). Utstillinga presenterte meir enn førti verk frå Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen, det fremste museet i verda for flamsk barokkmåleri. Aldri før har dei tre viktige målarane Peter Paul Rubens, Anthonis van Dyck og Jacob Jordaens vore representerte med så mange og så framståande arbeid her til lands. Utstillinga kunne sjåast i samanheng med viktige delar av Christian Langaards samling, som blei skjenkt Nasjonalgalleriet som testamentarisk gåve i 1923. Utstillinga var produsert av Bucerius Kunst Forum i Hamburg. Ho vann gjenklang både hos publikum og i media.

29. april opna nymonteringa av den faste samlinga i Nasjonalgalleriet: «Livets dans. Samlingen fra antikken til 1950». Den kronologisk ordna presentasjonen viser rundt 300 norske og utanlandske verk frå antikken til 1950. Spesielt framheva blir norsk kunst etter 1800 med bilda av J.C. Dahl og romanikken, Christian Krohg og realismen, Edvard Munch sine berømte verk, og det norske stemningsmåleriet rundt 1900.

Utstillinga omfattar også sentrale verk av Édouard Manet, Claude Monet, Paul Cézanne og Pablo Picasso. Det er lagt vekt på å få fram dialogen mellom norsk og internasjonal kunst.

Med nymonteringa blei det også etablert eit prosjektrom for temporære, mindre utstillingsprosjekt av meir eksperimentell karakter. Dette nye formatet blei innleidd med utstillinga «Blyge blick. Adolph Tidemand og Trine Søndergaard» (29.4.–1.11.2011). Her blei portrett av kvinner i folkedrakt frå 1800-talet stilte ut saman med danske samtidsfotografi av kvinner i tradisjonelle hovudplagg og folkedrakter frå Fanø. Tildekking, ikkje berre av hovudet, men også av tankar og kjensler, var eit sentralt tema i utstillinga.

I sommarutstillinga «Erik Werenskiold 1855–1938» (10.6.–11.9.2011) presenterte Nasjonalmuseet ein av dei viktigaste personane i norsk kunst i overgangen frå 1800- til 1900-talet. Utstillinga omfatta måleri, teikningar og eventyrillustrasjonar frå heile kunstnarskapen til Werenskiold. Ho inneheldt, i tillegg til sentrale verk frå museet si samling, også fleire innlånte arbeid frå andre museum og private eigarar i Norden. Utstillinga fekk stor merksemd i pressa og blei godt besøkt.

Hausten 2011 gjesta Kunstmuseum Bern Nasjonalgalleriet med utstillinga «... Giacometti, Hodler, Klee ... Moderne mestere fra Sveits» (30.9.2011–8.1.2012). Presentasjonen bestod av 80 verk og var konsentrert om den sveitsiske kunsten over ein periode på hundre år, der det eldste verket var symbolisten Arnold Böcklins *Kentaurkamp* (1872) og det yngste den konkret-abstrakte kunstnaren Max Bills *Fire doble farger* (1967). Eit høgdepunkt i utstillinga var gruppa av sentrale Ferdinand Hodler-måleri, som inkluderte blant anna *Dagen* (1899) og *Tømmerhoggeren* (1919). Av andre sentrale kunstnarnamn var Paul Klee, Alberto Giacometti, Sophie Tauber-Arp og Félix Vallotton. Utstillinga var eit samarbeidsprosjekt mellom Kunstmuseum Bern, Kunsthalle der Hypo-Kulturstiftung, München, og Nasjonalmuseet.

(1) Kirstine Roepstorff, *Stille Teater*, 2008. Frå utstillinga «Kirstine Roepstorff. Formløshetens Wunderkammer» (2) Frå utstillinga «Nicholas HLOBO: skulptur · installasjon · performance · tegning» (3) Louise Bourgeois, *CELLE VIII* (detalj), 1998. Frå utstillinga «Absolutt installasjon» (4) Snorre Ytterstad, *Knot with an Empty Space*, 2011. Frå utstillinga «Snorre Ytterstad. SQUARED TARGET»

1	
2	3
4	

Samtidskunst

Utstillingsprogrammet omfatta tre eigenproduserte utstillingar – den eine presenterte den norske kunstnaren Snorre Ytterstad, den andre tok utgangspunkt i eiga samling og den tredje viste verk av den sørafrikanske kunstnaren Nicholas Hlobo. I tillegg vart den danske kunstnaren Kirstine Roepstorff presentert i samarbeid med Museum für Gegenwartskunst Basel.

I utstillinga «Absolutt installasjon» (14.1.2011–15.1.2012) viste Nasjonalmuseet viktige installasjonar som museet eig. Dette gav eit inntrykk av potensialet i samlinga og dei store ambisjonane som museet har, slik vi føresteller oss at desse kan realiserast i den planlagde nye bygningen til Nasjonalmuseet på Vestbanen. Sjølv om ein innanfor romkunst, «environments» og installasjon finn ein tradisjon frå avantgarden tidleg på 1900-talet, har installasjonen som form først og fremst hatt ei blomstring frå 1980-åra og fram til i dag. Dei utstilte verka viste eit stort mangfald der både teknikkar, materiale og uttrykk varierte.

Utstillinga «Nicholas HLOBO: skulptur · installasjon · performance · tegning» (4.3.–29.5.2011) var den første store skandinaviske presentasjonen av arbeida til den sørafrikanske kunstnaren Nicholas Hlobo (f. 1975). Verka hans oppstår i spenningsfeltet mellom Xhosa-kulturbakgrunnen til kunstnaren, den seksuelle identiteten hans og kulturen i dagens post-apartheid Sør-Afrika. Arbeida krinsar rundt tema som

kjønnsrelasjonar, kulturelle forskjellar og politikk. Han bruker fleire ulike materiale, blant anna resirkulerte, og konstruerer nye visuelle former av høg handverksmessig kvalitet.

Utstillinga «Snorre Ytterstad. Squared Target» (24.6.–18.9.2011) viste ein brei presentasjon av kunsten til den norske biletkunstnaren Snorre Ytterstad (f. 1969). Med ei utforskande og leiken tilnærming skaper han humoristiske, men seriøse og tankevekkjande verk. Utstillinga hadde hovudfokus på produksjonen hans frå 2000-talet, der postkonseptuelt tilsnitt og referansar til avantgardisme var framståande. Både dei nyproduserte og eldre kunstverka hans innanfor installasjon, video og skulptur blei viste. Utstillinga var ein del av ein serie visingar av sentrale yngre norske samtidskunstnarar.

Nasjonalmuseet presenterte kunstnaren Kirstine Roepstorff (f. 1972) med ei omfattande separatutstilling: «Kirstine Roepstorff. Formløshetens Wunderkammer» (23.10.2011–19.2.2012). Roepstorff bruker estetiske teknikkar frå avantgarden, som collage og montasje, og kombinerer dei med neoavantgardistisk appropriasjonskunst frå 1980-åra. Tematikken i desse delvis abstrakte, delvis figurative arbeida strekkjer seg frå det samtidspolitiske til det mystiske, fantastiske og groteske. Arbeida består av tekstil, objekt, papir og ord som er limte, vovne og sydde saman. 47 grantre skapte om Banksalen i Museet for samtidskunst til ein eventyrskog. Hovudverket i utstillinga var den spektaku-

Nytilsette

Marthe Tveitan
Prosjektleiar, avdeling
samtidskunst

• *Eg søkte jobb som prosjektleiar i avdeling samtidskunst ved Nasjonalmuseet på bakgrunn av interesse og erfaring med utstillingsproduksjon innanfor samtidskunstheltet.*

• *Høgdepunkta så langt i den nye jobben har vore førebuinga av 2012-utstillingane «Prisme» og «Ufullførte reiser» på Museet for samtidskunst.*

lære installasjonen *Stille Teater* (2008). Utstillinga var eit samarbeid mellom Nasjonalmuseet og Museum für Gegenwartskunst Basel.

- (1) Frå utstillinga «Byen og Blindern. Universitetet i Oslo 200 år»
- (2) Frå utstillinga «Spor. Norsk arkitektur 2005–2010»
- (3) Frå utstillinga «8 x Made in China. Ny kinesisk arkitektur»

1	
2	3

Arkitektur

Utstillingsprogrammet romma to store eigenproduserte utstillingar med tema frå den nære norske historia, to innlånte utstillingar som presenterte internasjonale emne, éin presentasjon med utgangspunkt i eiga samling og éi historisk nettutstilling med aktuell norsk samfunnsrelevans.

Den første utstillinga i 2011, «8 x Made in China. Ny kinesisk arkitektur» (4.2.–10.4.2011), viste nye tendensar i kinesisk arkitektur etter at den økonomiske utviklinga har endra både landet og byggeindustrien drastisk. Utstillinga presenterte åtte kinesiske kontor, valde ut av Deutsches Architektur Museum (DAM) i Frankfurt, som hevdar seg klart på den internasjonale arkitekturscena.

Arkitektonisk kvalitet av internasjonalt format var også utvalskriteria for utstillinga «Spor. Norsk arkitektur 2005–2010» (6.5.–21.8.2011). Ho er den sjuande i ei rekkje av mønstringar som samla har presentert norsk samtidsarkitektur frå 1968 fram til i dag. Ved sida av å diskutere den norske samtidskanonen, peikte utstillinga på trekk ved norsk arkitektur som er viktige i samfunnet. I Hvelvet, det minste utstillingsrommet i museet, blei utdrag frå alle dei seks føregåande utstillingane presenterte. «Spor» gjekk inn som ein del av 100-årsjubileet for Norske arkitekters landsforbund, *Arkitekturens år*.

Den neste store eigenproduksjonen blei gjord i samarbeid med Universitetet i Oslo (UiO) og Statsbygg. Utstillinga «Byen og Blindern. Universitetet i Oslo 200 år» (16.9.2011–22.1.2012) drøfta både realiserte og planlagde universitetsanlegg; plasseringa deira og kva dei har hatt å seie for Oslo – med vekt på utviklinga av campusen på Blindern frå 1920-åra fram til i dag. Eit 325 kvadratmeter stort flyfoto dekte golvet i Ulltveit-Moe-paviljongen. Fotoet viste korleis universitetsanlegga har påverka Oslo som by, og avdekte den samansette urbane karakteren til hovudstaden. Fleire arkitektoniske teikningar, møblar og modellar frå eiga samling og eksterne samlingar blei viste fram for første gong. Internett-konkurransen «Mitt Blindern» og årets pepparkakehuskonkurranse «Arkitektur for fremtidens forskning» tok utgangspunkt i utstillinga.

I kvelvutstillinga «Apex-punktet. De egyptiske pyramidenes anatomi» (14.8.–6.11.2011) formidla NTNU-forskar Ole Jørgen Bryn at planleggingsfasen kan vere avgjerande for korleis egyptarane kunne oppføre dei gigantiske pyramidane sine. Gjennom detaljerte analytiske teikningar og modellar hevdar Bryn at egyptarane i oldtida fann opp moderne prosjektering slik vi kjenner det frå ingeniør- og arkitektfaget i dag.

Høgdepunkt frå samlinga blei viste i kvelvutstillinga «Arkitektoniske tegninger fra 1800-tallet» (20.11.2011–11.3.2012). Blant verka var *Stortingsbygningen* (1857) av Schirmer og von Hanno og *Regjeringsbygningen* (1887) av Lenschow. Sistnemnde blei høgaktuell i samband med terroraksjonen 22. juli og den fornya interessa for historia til regjeringsskvalet. Denne hendinga var også utgangspunktet for produksjonen av nettutstillinga «Erling Viksjø og regjeringsbygningen», som viser fotografi frå bygningen både då han blei oppført, og etter at han blei ferdigstilt i 1959.

Arbeidet med å utvikle ei ny basisutstilling på Nasjonalmuseet – Arkitektur fekk nye impulsar gjennom det internasjonale seminaret «Making the Historical Contemporary», som blei arrangert i samarbeid med Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo.

- (1) Frå utstillinga «Kunsthåndverk 2011»
- (2) Frå utstillinga «Owen Jones og den islamske inspirasjonen»
- (3) Frå utstillinga «Erik Magnussen – en dansk designpioner»

1

2

3

Design og kunsthåndverk

Utstillingsprogrammet har vore jamt fordelt mellom historisk og samtids norsk og utanlandsk design og kunsthåndverk. Tematikken har spent frå islamskinspirert kunstindustri, til dansk design og norsk kunsthåndverk.

Utstillinga «Owen Jones og den islamske inspirasjonen» (30.1.–30.4.2011) var produsert av Victoria and Albert Museum, London, i samarbeid med Nasjonalmuseet. Den opphavlege utstillinga blei utvida til å omfatte meir kunstindustri frå samlingane i Nasjonalmuseet og viste inspirasjonen heilt opp til vår tid i det norske materialet. Tema for utstillinga var den islamske kunsten sin påverknad på europeisk design og arkitektur frå midten av 1800-talet. Med den britiske designaren, arkitekten og kunstteoretikaren Owen Jones (1809–1874) i fokus viste utstillinga korleis det viktoriaanske designmiljøet, blant anna Christopher Dresser, William Morris og William de Morgan, søkte reform og fornying ved å vende blikket mot islamsk kunst. Med utgangspunkt i islamsk kunst utvikla dei banebrytande teoriar om fargebruk, abstrakt ornamentikk og flatemønster. Den islamske inspirasjonen var ei av dei viktigaste kjeldene til utviklinga av modernismen, og dette fleirkulturelle aspektet har vore viktig for design og kunsthåndverk i Europa dei siste 150 åra.

Utstillinga «Erik Magnussen – en dansk designpioner» (20.5.–28.8.2011) presenterte eitt av dei viktigaste namna innan skandinavisk design i etterkrigstida. Den retrospektive utstillinga blei kura-

tert i samarbeid med designaren sjølv. Ho viste Magnussen sin banebrytande design – frå industriell porselen til plastservise, lamper, møblar og den verdskjende designen hans for Stelton, *Thermokanne* frå 1976. Utstillinga la vekt på Magnussen sine såkalla «shortcuts», som viser korleis han finn den enklaste metoden for å produsere ein gjenstand. Produkta hans er reduserte til så få element som råd, og han utnyttar funksjonen til produktet og det som er mogleg ved produktet, for rimeleg, kvalitetsmessig produksjon. Utstillinga viste korleis Magnussen i 40 år har designa bruksgjenstandar til heimen, det offentlege rommet og arbeidsplassen, og at han stadig held fram med å søkje snarveggar og løyse designoppgåva på høgaste nivå.

«Kunsthåndverk 2011» (18.9.–11.12.2011) er Norske Kunsthåndverkeres juryerte årsutstilling og er blitt vist i Kunstinstituttet dei siste åra. Utstillinga dette året gav ein brei presentasjon av kunsthåndverkfeltet i dag og viste dei nyaste arbeida av norske kunsthåndverkarar innanfor materialgruppene glas, keramikk, tekstil, metall, tre og lær. Tekstil- og smykkekunst var særleg framstående på utstillinga i år, og dei mest oppsiktsvekkjande verka hadde ein klar politisk bodskap. Blant kunstnarane som tok del, valde ein fagjury tekstilkunstnaren Kari Dyrdal til «årets kunsthåndverkar», og ho blei tildelt *Kunsthåndverkprisen 2011* frå Bildende Kunstneres Hjelpefond.

Nyttilsette

Nina Frang Høyum
Prosjektleiar, avdeling arkitektur

• *Det fine med å jobbe på museum er at det er ein arbeidsplass der ein både kan forske og køyre jekketralle. Difor ønskte eg å arbeide ved Nasjonalmuseet. Eg liker blandinga av det akademiske og det praktiske, og som prosjektleiar kjem eg borti mange av arbeidsområda til museet. Fagfeltet er dessutan uslåeleg interessant: kunst, design, arkitektur, estetikk, historie og samtid. At formidling står så sentralt, er også veldig motiverande – det er 700 000 publikummarar som får glede av resultatet.*

• *Høgdepunkt så langt i den nye jobben har vore å få lov til å bli ein del av det gode miljøet i avdelinga, og å jobbe saman med seriøse, dyktige folk som går opp i oppgåva si – og som i tillegg ler mykje. Og utstillinga «Byen og Blindern». Eg har studert og jobba på Blindern i 15 år. Då utstillinga kom opp, såg eg bygningane i eit nytt lys. Er den trappa i SV-bygget verkeleg så fin? Ei utstilling kan vere som ein buktalar for tidlegare tider, ho set tinga i tale på ein heilt ny måte.*

I 2011 har vi lagt særleg vekt på å gjere synleg og leggje til rette for at Nasjonalmuseet sine vandreutstillingar og kompetansedeling kan bidra til å styrkje kvaliteten på produksjon og formidling av visuell kunst i nettverka våre. Dette inneber at museet har intensivert dialogen med nettverka for å kartleggje behov og bidra med tiltak som svarer på behova. I 2011 vart det arbeidd med utvikling av ein nasjonal ressursbank for visuell kunst innanfor Den kulturelle skolesekken (DKS), <http://dks.nasjonalmuseet.no>, som er ei felles presentasjons- og delingsplattform for Nasjonalmuseet og alle fylkeskommunar. Ressursbanken vil bli lansert på nyåret i 2012. Museet har i 2011 også byrja arbeidet med ei tilsvarende digital plattform for gallerinettverket, med venta lansering vårhalvåret 2012. Les meir om landsdekkjande formidling i kapittel 5 Formidling.

Nasjonalmuseet har heile Noreg som arena og ønskjer å skape kunstopplevingar som gir innsikt, og som grip og begestrar. Utstillingsprofilen i det landsdekkjande programmet skal spegle produksjonane museet har i Oslo. I tillegg skaper vi også aktuelle utstillingar basert på museet sine samlingar eller i samarbeid med eksterne kunstnarar, kuratorar eller institusjonar. Kuratering, formidling og utstillingsdesign blir tett vovne saman for å gi publikum opplevingar som varer lenge etter at utstillinga er avslutta.

Gjennom Den kulturelle skolesekken tilbyr vi produksjonar tilpassa klasserommet. Galleriutstillingane har eit større format og blir viste i kunstforeiningar, kunstnarsenter, fylkesgalleri, kulturhistoriske museum og kulturhus. Profesjonelle kunstformidlarar legg til rette for dialog med eit breitt publikum.

DEN KULTURELLE SKOLESEKKEN

Totalt 22 utstillingar, inkludert 6 nye produksjonar

Ukens kunstverk

Digital kunstformidling. Om lag 100 verk med formidlingstekstar blir viste på storskjerm i fellesområda på skolane. Pedagogiske oppgåver blir knytte til kvart av kunstverka. Vist på Persbråten videregående skole, Eiketun videregående skole, Gjøvik videregående skole og Olsvikåsen videregående skole. Besøkstal: 2 488, 4 skolar

Vi er de andre

Produksjon og turné
I formidlinga av utstillinga står framandfrykt og vi/dei-tematikk sentralt. I science fiction kan oppdikta vesen brukast for å stille spørsmål om kva det vil seie å vere eit menneske. Med Adolph Denis Horn (N), Katrin Plavčak (AUT) og André Kuenzy (SUI).
Vist i Hordaland.
Besøkstal: 1 327, 12 skolar, 52 omvisingar

Oslo by Night II

Turné

Videoinstallasjon av Victor Lind om jødeaksjonen 26. november 1942, då 532 norske jødar blei henta frå heimane sine om natta og frakta med skipet Donau til Auschwitz. Berre elleve av dei returnerte til Noreg etter 1945. Vist i Rogaland. Besøkstal: 1 119, 4 kulturskolar, 54 omvisingar

Not me, not not me

Turné

Electropop-performance. Performansekunstnaren Jennie Hagevik Bringaker i samarbeid med songar og artist Nils Bech og saksofonist Bendik Giske. Samarbeidsprosjekt med Rikskonserterne. Vist i Vest-Agder. Besøkstal: 3 033, 18 konsertar, 15 skolar

Broer

Turné

Opplev arkitektur gjennom ein presentasjon av brua som berande konstruksjon og som del av dei bygde omgivingane våre. Utstillinga består av tre frittstående brumodellar forma ut som byggjesett. Elevane monterer/byggjer bruer, som dei etterpå bruker når dei kryssar ei «elv». Gjennom lek og praktisk oppgaveløysing i utstillinga får elevane auka interesse og forståing for bruer og andre bygde konstruksjonar i lokalmiljøet sitt. Vist i Vestfold. Besøkstal: 2 290, 17 skolar, 112 omvisingar

Atelier Spook

Turné

Workshop om motedesignaren Per Spook. Klasserommet blir gjort om og gjenskaft til eit motestudio i Per Spooks ånd. Elevane jobbar i workshop med klede på modellar. Motestudioet får også plass til ein liten catwalk.

Vist i Telemark.

Besøktal: 3 035, 16 skolar,
121 omvisingar

Utopi og fantasi

Turné

Framtidsvisjonar innanfor arkitektur. Arkitekturutopiane blir viste i modellar, utfyllande bilete og tekstar som skildrar utopiane sine visjonar for eit betre liv. Vist på Romsdalsmuseet i Molde og i Østfold.

Besøktal: 1 596, 12 skolar og 1 museum,
66 omvisingar

Den tredje dimensjonen

Turné

Utstillinga viser skulpturar som ikkje uttrykkjer det tradisjonelle figurative motivet. Dei er såkalla postmoderne skulpturar som ofte inneheld kvardagslege element både i materiale og teknikk. Vist i Akershus og Vest-Agder.

Besøktal: 3 209, 20 skolar,
141 omvisingar

Finn din Grosch

Turné

Utstilling og workshop om den første arkitektutdanna arkitekten i Noreg, Christian Heinrich Grosch (1801–1865). Vist i Nord-Trøndelag.

Besøktal: 1 512, 9 skolar, 35 omvisingar

Muorrajurdagat

Turné

Fem kunstnarar med tilknytning til samisk kunst og kultur set spørsmålsteikn ved berekraftig utvikling, tradisjon, tidsaspekt, materialitet og forholdet vårt til naturen. Vist i Sør-Trøndelag.

Besøktal: 1 820, 23 skolar,
59 omvisingar

Da fjellet ble oppdaget

Turné

Kosmorama med landskapsprospekt av Johannes Flintoe. Vi følgjer Flintoe på ei fargerik reise til Vestlandet i romantikkens tidsalder. Samarbeid med Statens kartverk. Vist i Hordaland.

Besøktal: 3 289, 21 skolar,
137 omvisingar

Det lille galleri III

Turné

Collagearbeid der kunstnaren Elise Storsveen har henta utklippmateriale frå ulike kjelder og klipt, montert og fundert seg fram til fem bilete. Vist på kulturskolar i Rogaland.

Besøktal: 1 507, 9 skolar, 85 omvisingar

Designjungelen

Turné

Verk frå dei nederlandske kunsthåndverkarane Kleinepijper & TTVo. Elevane får ta på, lukte og sitje på, og på andre måtar ta installasjonen i bruk. Iscene-sette miljø set søkjelys på omgivnadene våre og korleis dei er forma ut. Vist i Telemark, Barnas kulturhus i Bergen og Hedmark.

Besøktal: 5 811, 41 skolar,
279 omvisingar.

Arkitektens valg

Turné

I møtet med utstillinga skal elevane bli inspirerte av og kjende med nokre av dei mest banebrytande museumsbygningane i verda. Eit byggjesett av utstillingspaviljongen Sverre Fehn (1924–2009) teikna for Nasjonalmuseet – Arkitektur, i målestokk 1:25, stimulerer nysgjerrigheita til elevane kring arkitektur og arkitekturprinsippa. Vist i Akershus og Sogn og Fjordane.

Besøktal: 2 922, 71 skolar,
135 omvisingar

Grete Prytz Kittelsen

Turné

Utstillinga introduserer elevane for ein av dei fremste formgivarane i Norden – Grete Prytz Kittelsen (1917–2010).

I møte med kvalitetsdesign vil vi aktivisere det visuelle miljøet i skolen. Kanskje kan vi vekkje til live noko som er blitt mindre viktig, som ingen lenger ser? Vist i Buskerud, Hedmark og på Karmøy.

Besøktal: 7 998, 67 skolar,
316 omvisingar

Sven Pålsson. Bending Water

Turné

Med avanserte dataanimasjonar er Sven Pålsson ein av få nordiske kunstnarar som har ei sentral plassering innanfor den såkalla hypermodernismen. Videoverk med ein projeksjon. Vist i Oppland, Akershus og Barnas kulturhus i Bergen.

Besøktal: 3 854, 21 skolar,
138 omvisingar

Laget i verden

Produksjon og turné

Utstillinga er ei reise i verda, konkretisert gjennom smykkeobjekt laga av kunstnarar frå seks verdsdelar. «Laget i verden» fokuserer på det opphavlege og på mangfald. Vist i Østfold og Oppland. Besøkstal: 8 967, 66 skolar, 354 omvisingar

Skrift

Utstillinga er pensjonert frå turnéverksemd, men har vore plassert på Deichmanske bibliotek, avdeling Bjørnholt skole i Oslo. Besøkstal: 250

Eventyrskatten. Erik Werenskiolds og Theodor Kittelsens illustrasjoner til Asbjørnsen og Moes folkeeventyr

Produksjon

I utstillinga presenterer vi eit høgdepunkt i norsk illustrasjonskunst. Ved hjelp av rørslebilette, musikk og eventyrforteljing møter elevane Oskeladden, prinsesser, fantastiske dyr og trolske skapningar. Elevane blir utfordra til å sjå samanhengar mellom teikning og forteljing.

Kryp, køntri og Space-Invaders

Produksjon

Elevane blir førte inn i den kreative verda til Arne & Carlos. Utstillinga gjenskaper atelieret deira, fylt med inspirasjonsgjenstandar, og elevane får ei innføring i og forståing for designprosessen deira. Samarbeid med DogA.

Multipler

Produksjon

Med installasjonsbasert kunst i skolelokala får elevane ny forståing for stadspesifikk kunst. Engasjementet blir styrkt ved at elevane tek del i utstillinga. Kunstverka utfordrar, skaper merksemd og tilfører nye historier til kjende stader og gjenstandar på skolen. Med verk av Åsil Bøthun, Lars Kjemphol, Kristina Bræin, John Raustein, Kari Steihaug, Cathrine Dahl og Ørjan Aas.

Snøkult

Produksjon

Workshop over to dagar der eit interaktivt multitouch-bord står sentralt. Elevane skal prøve seg som arkitektar og forme ut og presentere eit nytt kulturhus i nærmiljøet sitt. Arkitektkontoret Snøhetta er inspirasjonskjelde for dei digitale og analoge arbeidsmetodane som blir brukte. «Snøkult» er resultatet av eit forskings- og utviklingssamarbeid mellom InterMedia, Universitetet i Oslo, Snøhetta og Nasjonalmuseet.

Konge uten krone

Produksjon

Bilete frå Slottet si fotosamling. Gjennom utstillinga får elevane eit unikt innblikk i ein liten del av denne samlinga. «Konge uten krone» er ein del av utstillingsprosjektet «Den kongelige reise» – regjeringa si gåve til 75-årsdagene til kongeparet.

Nytilsette

Ida Strøm-Larsen
Turné- og prosjekt-
koordinator, avdeling
landsdekkjande program

• *Stort fagleg miljø, dyktige kollegaer og ein stor variasjon av fagområde fekk meg til å velje Nasjonalmuseet som arbeidsplass. Eg ønskte å vere med på flytteprosessen til Vestbanen, eg har tru på den vegen museet går, og eg har ønskt å jobbe med det landsdekkjande programmet til museet der eg får snuse på mange forskjellige kunstfaglege område i same stilling.*

• *Høgdepunktet så langt i den nye jobben var å opne utstillinga «Eg er det tilfeldige sin plan og meitemarken si reise. Kurt Johannessen: teikningar, performance og artist's books» i Lærdal. Dette var den første utstillinga der eg har vore prosjektleiari frå starten - veldig spennande å sjå ho bli «sett ut i livet».*

NETTVERK GALLERI

**Totalt 14 utstillinger,
inkludert 4 nye produksjonar**

Norwegian Wood – et laboratorium

Turné

Prosjektet skildrar den største satsinga på miljøvenleg og framtidretta trearkitektur i Noreg nokosinne. Vist i Østfold, Telemark, Aust-Agder, Vest-Agder og Møre og Romsdal.

Besøktal: 14 745, 5 stopp, 399 omvisingar

Grete Prytz Kittelsen

Emalje og design

Turné

Grete Prytz Kittelsen (1917–2010) er kalla Scandinavian Design-dronninga. Ho blir rekna blant dei viktigaste formgivarane i Norden og har meir enn nokon vore med på å rette merksemd mot norsk design. Vist i Rogaland, Buskerud, Vestfold, Østfold, Møre og Romsdal og Finnmark.

Besøktal: 7 530, 9 stopp, 97 omvisingar

Maputo: A Tale of One City

Turné

Utstillinga tek utgangspunkt i hamnebyen Maputo i Mosambik og presenterer kunstnarar som på ulikt vis relaterer seg til byen og dei komplekse identitetane i han. Utstillinga var ein del av prosjektet «Afrika i Oslo» i 2009. Vist i Finnmark, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal og Hordaland.

Besøktal: 3 968, 4 stopp, 88 omvisingar

Norway Says 10

Turné

Utstillinga blei laga i samband med tiårsjubileet til den framgangsrike designgruppa. Nyskapande møblar, lamper, tekstilar, bruksgjenstandar og industrideign blir presentert. Vist i Møre og Romsdal, Østfold, Nordland, Nord-Trøndelag og Aust-Agder.

Besøktal: 5 303, 6 stopp, 144 omvisingar

Rolf Nesch – en grafiker utenom allfarvei

Turné

Nesch er ein sentral og særprega kunstnar i norsk og internasjonal grafikkhistorie. Ein stor del av den varierte og omfangsrike produksjonen hans er prega av ei eineståande evne til å skape nye uttrykk ved å bruke uortodokse materiale og metodar. Vist i Rogaland, Buskerud og Nordland.

Besøktal: 5 095, 3 stopp, 72 omvisingar

Sven Pålsson. Bending Water

Turné

Med sine avanserte dataanimasjonar er Sven Pålsson ein av få nordiske kunstnarar som har ei sentral plassering innanfor den såkalla hypermodernismen. Videoverk med to projeksjonar. Vist i Nordland, Oppland, Hordaland, Oslo, Akershus, Nord-Trøndelag og Vestfold. Besøktal: 10 440, 9 stopp, 120 omvisingar

George Osodi Oil Rich N&N

Turné

I utstillinga samanliknar den nigerianske fotografen George Osodi norsk og nigerianske oljeindustri. Osodi er oppteken av miljøspørsmål og kvar-dagslivet der oljeproduksjonen går føre seg. Utstillinga var ein del av prosjektet «Afrika i Oslo» i 2009. Vist i Finnmark, Troms, Nordland, Vestfold, Østfold, Aust-Agder og Sør-Trøndelag.

Besøktal: 9 465, 13 stopp, 127 omvisingar

Marimekko – mote og design

Turné

Utstillinga er inspirert av den internasjonale vandreutstillinga med same namn, laga av Designmuseo i Finland og vist i Nasjonalmuseet våren 2010. Utstillinga viser klede og tekstilar frå dei første tre tiåra til firmaet og har hovudmerksemda retta mot den perioden som mange ser på som gullalderen for Marimekko – 1960-åra. Vist i Akershus, Vestfold, Nord-Trøndelag og Rogaland.

Besøktal: 13 766, 5 stopp, 103 omvisingar

Eg er det tilfeldige sin plan og meitemarken si reise.

Kurt Johannessen: teikningar, performance og artist's books

Turné

Johannessen bruker teikning som fysisk, konseptuelt og humoristisk verkemiddel både i dei innramma verka og performancane som utstillinga byr på. Vist i Sogn og Fjordane og Aust-Agder. Besøktal: 338, 2 stopp, 20 omvisingar

Kunsthåndverk 2010 – et utvalg

Produksjon og turné

Utstillinga tek utgangspunkt i «Kunsthåndverk 2010», årsutstillinga for Norske Kunsthåndverkere, som blei vist i Kunstindustrimuseet hausten 2010. Utstillinga omfattar glas, keramikk, tekstil, tre og metall og gir ein brei presentasjon av utviklinga i feltet. Vist i Nordland, Nord-Trøndelag, Rogaland, Vestfold og Hordaland.

Besøkstal: 28 560, 5 stopp, 85 omvisingar

Arne & Carlos. Eit ferdaminne

Produksjon

Utstillinga samanfatar delar av produksjonen til designarduoen Arne & Carlos innanfor motedesign, og inkluderer dreiinga mot bokproduksjon der dei fokuserer på strikk. Samarbeid med DogA.

Eventyrlig. Gamle fortellinger i ny drakt

Produksjon

Markering av 200-årsjubileet for Peter Christen Asbjørnsen (1812–1885). Utstillinga er inspirert av museet si eiga samling av eventyrteikningar, som knytast opp mot samtidige kunstnarar sine visuelle tolkingar av folkeeventyra.

SPOR. Norsk arkitektur 2005–2010

Produksjon

Utstillinga presenterer eit utval av det beste som norske arkitektar har produsert dei siste åra. Ho dokumenterer, summerer opp og identifiserer tendensar og det særne norske.

Den lengste reisen (1940–45)

Produksjon

Utstillinga handlar om kongefamilien sitt lengste utanlandsopphald i perioden 1940–45. Med bakgrunn i Slottet sine samlingar formidlast kongefamilien si flukt gjennom landet i 1940, det påfølgjande eksiltilværet i USA og England og heimkomsten i 1945. «Den lengste reisen (1940–45)» er ein del av utstillingsprosjektet «Den kongelige reise» – regjeringa si gåve til 75-årsdagen til kongeparet i 2012.

(1) Jensen & Skodvin, *Juvel landskapshotell*, ferdigstilt 2010. Frå utstillinga «Contemporary Norwegian Architecture # 7»
 (2) Snøhetta, *Ras al Khaimah Gateway Project*. Frå utstillinga «Snøhetta. Architecture – Landscape – Interior»

Det er stor interesse for norsk arkitektur i utlandet. I samarbeid med Utanriksdepartementet har Nasjonalmuseet vist fleire utstillingar som har vore med på vekkje denne interessa. I 2011 vart den nyproduserte utstillinga «Contemporary Norwegian Architecture # 7» vist for første gong ved Arkitekturbiennalen i São Paulo. Derfrå går utstillinga til Havanna, der ho blir presentert i Basilica Menor de San Francisco de Asis på nyåret 2012. Utstillinga «Snøhetta. Architecture – Landscape – Interior» heldt fram på vandringa si i Europa gjennom heile året, mens både utstillinga «Architect Sverre Fehn. Intuition – Reflection – Construction» og utstillinga «Kristin Jarmund Architects – Selected Works» blei avslutta i 2011.

I tillegg til vandreutstillingane har Nasjonalmuseet saman med Arkitekturmuseum i Stockholm og Finlands arkitekturmuseum ansvaret for den nordiske utstillinga ved Arkitekturbiennalen i Venezia. I 2011 forhandla Nasjonalmuseet og dei nordiske samarbeidspartnarane fram ein samarbeidsavtale som avklarar roller og ansvar. For biennalen i 2012 har Finlands arkitekturmuseum kurator- og prosjektleiarsvaret. Nasjonalmuseet tek over dette mandatet i 2014, og stafettpinne blir overlevert til Arkitekturmuseum i Stockholm igjen i 2016. Utanriksdepartementet og Nasjonalmuseet går saman om finansieringa av dei norske utstillingsbidraga.

Contemporary Norwegian Architecture # 7

Utstillinga blei i 2011 produsert som den internasjonale vandreversjonen basert på utstillinga «Spor. Norsk arkitektur 2005–2010». Ho blei vald ut som Noreg sitt bidrag til nonaBia, den niande arkitekturbiennalen i São Paulo. I 2012 og 2013 skal utstillinga visast fleire stader i Europa. Katalog frå Nasjonalmuseet følgjer utstillinga.
 Besøktal: 38 800

Visingsstader: 1.11.–4.12.: Brasil, São Paulo, Arkitekturbiennalen

Snøhetta

Architecture – Landscape – Interior

Vandreutstillinga er basert på Snøhetta-utstillinga som blei vist i Nasjonalmuseet – Arkitektur sommaren 2009. Den første visinga av utstillinga var i New York i 2010. Utstillinga held fram vandringa i Europa i 2012 og Midtausten i 2013.
 Besøktal: 19 200

Visingsstader:

21.01.–20.02.: Spania, Madrid, Fundación COAM
 04.03.–24.04.: Portugal, Lisboa, Museu de Electricidade, Fundação EDP
 06.05.–20.06.: Tyskland, Hamburg, Freie Akademie der Künste
 08.07.–14.08.: Italia, Roma, Museo d'Arte Contemporanea Roma (MACRO)
 03.09.–02.10.: Danmark, København, Kunstakademiets Arkitektskole
 14.10.–20.11.: Polen, Wrocław, Museum of Architecture

Architect Sverre Fehn. Intuition – Reflection – Construction

Sverre Fehn er den norske arkitekten som er mest etterspurd i utlandet. Utstillinga var opningsutstilling då Nasjonalmuseet – Arkitektur opna i 2008, og er den andre av to store Fehn-utstillingar som turnerer internasjonalt. Katalog frå Nasjonalmuseet følgde utstillinga.
 Besøktal: 5 810

Siste visingsstad:

–20.02.: Belgia, Brussel, BOZAR

Kristin Jarmund Architects – Selected Works

Utstillinga blei laga i samband med bokutgivinga om arbeida til Kristin Jarmund i 2008 og har vandra i Amerika og Europa.
 Besøktal: 1 626

Siste visingsstad:

15.01.–13.02.: Italia, Foligno, Palazzo Trinci

Formidlinga ved Nasjonalmuseet legg til rette for inspirerende og utdjupande møte mellom utstillingane og publikummet vårt. Til kvar utstilling i Oslo følgjer eit tilpassa formidlingsprogram.

Det landsdekkjande programmet til Nasjonalmuseet sender utstillingar til kunstinstitusjonar (Nettverk galleri) og skolar (Den kulturelle skolesekken) i heile landet. Formidlinga i det landsdekkjande programmet består av omvisingar, formidlingsbrosjyrar og lærarrettleiingar, og workshops til fleire av utstillingane i nettverk skole.

FORMIDLINGSPROGRAM RETTA MOT VAKSNE

Arrangementsprogrammet i Nasjonalmuseet sine fire museumsbygningane i Oslo; Nasjonalgalleriet, Kunstindustrimuseet, Museet for samtidskunst og Nasjonalmuseet – Arkitektur, består av blant anna opne omvisingar, foredrag, seminar, konsertar, danseframføringar, performancar, filmvisingar, forelesingar og debattar. Tekstleg blir utstillingane formidla gjennom formidlingsbrosjyrar, veggtekstar og katalogar. Til nokre utstillingar tilbyr vi audioguidar.

Utstillingar produserte av Nasjonalmuseet blir sende ut gjennom Nettverk galleri, til visingsstader i heile Noreg. I 2011 blei ti slike utstillingar viste i museum, kunstforeiningar, kunstsenter, fylkesgalleri og liknande. Nasjonalmuseet lærer opp lokale formidlarar til kvar enkelt utstilling.

Faste omvisingar

Kvar søndag heile året har vi opne omvisingar på norsk i museumsbygningane i Oslo, i juli og august også på engelsk. Til enkelte utstillingar arrangerer vi omvisingar også på andre vekedagar. I 2011 blei det halde til saman 314 opne omvisingar. I Nasjonalmuseet sine vandreutstillingar blei det halde om lag 660 omvisingar retta mot vaksne.

Det blei halde 42 foredrag og seks heildags fagseminar knytte til utstillingane i Oslo. Eitt av desse var tverrfagleg, basert på utstillingane «Nicholas HLOBO: skulptur · installasjon · performance · tegning» i Museet for samtidskunst og dei faste utstillingane i Kunstindustrimuseet. Eit anna tverrfagleg arrangement var *Barokkhelg* med omvisingar, konsert og foredrag i Nasjonalgalleriet og i Kunstindustrimuseet knytt til utstillinga «Rubens – van Dyck – Jordaens. Barokk fra Antwerpen.»

I Kunstindustrimuseet blei to workshops arrangerte knytte til utstillinga «Owen Jones og den islamske inspirasjonen» og to til «Kunsthåndverk 2011».

I tilknytning til aktuelle utstillingar blei det arrangert fire seminar og to atelierkurs retta mot lærarar og førskolelærarar.

Andre formidlingstilbod

Tidsskriftet *Kunst og Kultur* markerte hundreårsjubileet sitt med eit seminar i Nasjonalgalleriet. Det blei også arrangert eit seminar om kunsten til Edvard Munch. Seminaret «Manet's *View of the*

1867 Universal Exposition» utdjupa eit Manet-verk frå samlinga i Nasjonalmuseet og fagfeltet målerikonservering. Hausten 2011 starta *Afternoon Talks*, ein foredrags- og paneldebattserie for diskusjon om kva forhold samtidskunsten har til samfunnsrelaterte problemstillingar. Gjennom året blei det arrangert elleve musikkframføringar, tre av desse i samband med Oslo Griegfestival på sommaren. Inspirert av utstillinga «Livets dans. Samlingen fra antikken til 1950» urframførte komponist Wolfgang Plagge den eigenkomponerte operaen sin *Livets dans* i utstillinga med same namn. Den Norske Opera & Ballett viste utdrag frå to av ballettframsyningane sine. Det blei arrangert danseframføringar i utstillinga «Livets dans. Samlingen fra antikken til 1950», mellom anna ved Norges Dansehøyskole, og performance knytt til utstillinga «Nicholas HLOBO: skulptur · installasjon · performance · tegning».

FORMIDLING RETTA MOT BARN OG UNGDOM

Nasjonalmuseet legg stor vekt på å formidle kunst, arkitektur og design til barn og unge. Dei fleste i denne publikumsgruppa besøkjer Nasjonalmuseet saman med skoleklassen eller barnehagegruppa og er med på omvisingar, arkitekturvandringar eller omvisingar med atelierbesøk. I visingsstadene til Nasjonalmuseet i Oslo blei det halde 1183 omvisingar og arkitekturvandringar for barn og unge.

Formidlingstilbod retta mot skolar og barnehagar blir melde i forkant av kvart skolesesemester til Oslo-skolane og museet sine lærarkontaktar i heile landet.

Det landsdekkjande programmet til Nasjonalmuseet sender utstillingar gjennom Den kulturelle skolesekken (DKS) til skolar i heile landet. Formidlarrar følgjer utstillingane. I 2011 blei det sendt ut 22 utstillingar gjennom DKS, og det ble halde til saman 2 102 omvisingar, ofte kombinerte med workshop. Det er også mogleg for skoleklassar og barnehagegrupper å få omvising i utstillingane i gallerinettverket. I 2011 blei det halde om lag 500 omvisingar for skoleklassar i desse utstillingane.

Særleg tilrettelagde tilbod

Nasjonalmuseet har gjennom fleire år arrangert særleg tilrettelagde tilbod for skoleklassar og barnehagegrupper i tillegg til dei ordinære omvisingane. Eit slikt tilbod er dei såkalla bumerang-omvisingane i Museet for samtidskunst, der gruppene besøkjer museet to gongar årleg. Omvising kombinerast med atelieraktivitetar – med attkjenning og fortrulegheit som stikkord.

For dei minste barna har Kunstindustrimuseet utarbeidd eit samarbeid med barnehagar gjennom prosjektet *Stol på meg*, der stolar er i fokus. Kunstindustrimuseet vidareførde også i 2011 formidling til dei aller yngste (barn frå to til fire år), som blei utarbeidd året før.

I Nasjonalgalleriet og Museet for samtidskunst er tilrettelagd formidling retta mot ungdomsskolen og vidaregåande skole ført vidare i 2011. *I Munchs verden – kunstformidling til ungdom og bruk av ny teknologi* var eit slikt tilbod i Nasjonalgalleriet. Ungdommar kunne her gå i dialog med kunsten til Edvard Munch ved hjelp av digitale verktøy og sosiale medium. I prosjektet *Inn i bildet* har elevar frå Elvebakken skole seks årlege besøk i Nasjonalgalleriet der fokus er kunstverk i utstillinga «Livets dans. Samlinga frå antikken til 1950». I Museet for samtidskunst laga elevar frå to vidaregåande skolar performance under profesjonell leiing i samband med utstillinga «Nicholas HLOBO: skulptur · installasjon · performance · tegning».

Nasjonalmuseet – Arkitektur inviterte også i 2011 til pepparkakehuskonkurranse for folk i alle aldrar. Temaet *Livsvitenskap* var knytt til utstillinga «Byen og Blindern. Universitetet i Oslo 200 år». I forkant av pepparkakebakinga kunne skoleklassar melde seg på omvising i utstillinga og modellbygging i atelieret. Konkurransen ble avslutta med utstilling og prisutdeling. Nasjonalmuseet – Arkitektur fekk også mange skoleklassar frå femte til tiande trinnet på besøk gjennom prosjektet *Arkitektur for fremtidens forskning* knytt til Byen og Blindern-utstillinga. Prosjektet var eit samarbeid med UiO og DKS i Oslo. Det blei arrangert omvisingar og atelieraktivitetar der elevane arbeidde med modelar i målestokk for eit bygg for forskning i framtida.

Tilbod til barnefamilier

Kvar søndag i haust- og vårsesongen blir det halde omvising med atelier for barn i følge med vaksne. Omvisingane alternerer mellom Nasjonalmuseet sine fire museumsbygningar i Oslo. Våren 2011 arrangerte museet tysdagsomvisingar for nybakte foreldre med baby på magen.

Barnekunstklubben Griffen rettar seg mot barn i alderen fem–ti år. Griffen hadde i 2011 seks møte. På våren var det tre møte i Museet for samtidskunst, der utstillinga «Absolutt installasjon» blei grundig utforska. På hausten blei møta arrangerte i Nasjonalgalleriet, der det blei teke utgangspunkt i utstillingane «Livets dans. Samlingen fra antikken til 1950» og «... Giacometti, Hodler, Klee. Moderne mestere fra Sveits ...».

I juli og august stod atelierne i museumsbygningane opne på søndagar med rettleiar til stades. Mange barn, unge og også vaksne brukte dette tilbodet.

FORMIDLING TIL UTVALDE GRUPPER

Nasjonalmuseet har sidan 2010 hatt eit samarbeid med Torshov transittmottak. Herfrå kjem bebuarar, vaksne og barn, til Kunstindustrimuseet for atelieraktivitetar og omvising og samtale i den faste utstillinga «Stil 1100–1905». I Museet for samtidskunst har vi hatt omvisingar og andre typar formidlings-tilbod på polsk retta mot det polske miljøet.

(1) Ensemblet Canvas dansar i utstillinga «Livets dans» i Nasjonalgalleriet, Oslo kulturnatt 2011 (2) Tea Time i Kunstindustrimuseet (3) Atelieraktivitetar i Kunstindustrimuseet (4) På byen med arkitekt Pål Henry Engh i utstillinga «Byen og Blindern» i Nasjonalmuseet – Arkitektur, Oslo kulturnatt 2011

1	
2	3
	4

I samband med utstillinga «Owen Jones og den islamske inspirasjonen» blei det invitert til *Tea Time* i Kunstindustrimuseet i samarbeid med Antirasistisk Senter. Tea Time-kampanjen deira er ein kampanje der norske muslimar inviterer ikkje-muslimar heim på te.

I 2011 gjekk Nasjonalmuseet inn i prosjektet *Møte med minner* – eit formidlingstilbod for personar med demens. Prosjektet er eit samarbeid mellom Nasjonalmuseet, GERIA, Oslo kommune sitt ressurscenter for demens/alderspsykiatri, Oslo Museum avd. Bymuseet, Norsk Telemuseum og Norsk Teknisk Museum. Det vart arrangert ein nasjonal konferanse 23.–24. mai 2011 i Oslo med temaet: *Tilbud og ansvar for marginaliserte grupper, museene som erindringsarena for personer med demens*. Under konferansen presenterte to representantar frå MoMA, Museum of Modern Art, New York, sitt banebrytande Alzheimer-prosjekt *Meet Me at MoMA* – med galleridemonstrasjon for deltakarane i Nasjonalgalleriet. Det vart halde fleire omvisingar for demente i den faste utstillinga i Nasjonalgalleriet, og dette er no eit fast formidlingstilbod i Nasjonalmuseet.

SAMARBEID MED UTDANNINGS- INSTITUSJONAR

Nasjonalmuseet har samarbeidd med lærarutdanninga i estetiske fag ved Høgskolen i Oslo og Akershus gjennom fleire år. Som del av utdanninga får lærarstudentar på andre året kvar haust bruke utstillingane og atelierane ved

museet i praksisen sin med skoleelevar. I 2011 gjaldt dette sjetteklassingar frå Ruseløkka skole. Formidlarane ved museet står til rådighet for studentane for innspel og rettleiing. Som avslutning på prosjektet blir det invitert til ei samling der elevane underheld og viser ferdighetene sine som kunstformidlarar.

Prosjektet *I Munchs verden – kunstformidling til ungdom og bruk av ny teknologi* var eit resultat av eit samarbeid over fleire år mellom Nasjonalmuseet og InterMedia ved UiO. InterMedia har også vore involvert i utarbeidinga av workshopen «Snøskult», som blir tilboden til skolar gjennom Nasjonalmuseet sitt landsdekkjande program.

Nasjonalmuseet har gjennom det landsdekkjande programmet eit nært samarbeid med DKS gjennom fylkesnettverket og Nettverk for nasjonale aktørar. Museet samarbeider også med Kulturskolerådet og tek del i Mangfaldsnettverket.

OSLO KULTURNATT

Alle museumsbygningane til Nasjonalmuseet i Oslo, med tilhøyrande museumsbutikkar og -kafear, blei haldne opne for publikum kulturnatta. Programmet inneheldt omvisingar, dans, performance, foredrag, korsong og gjenstandsvurdering. Alle atelierane var opne, og her kunne ein lage sprettert-måleri, dansande skulpturar og smykke, og bygge høge tårn.

KOMPETANSEUTVIKLING INNANFOR FORMIDLING

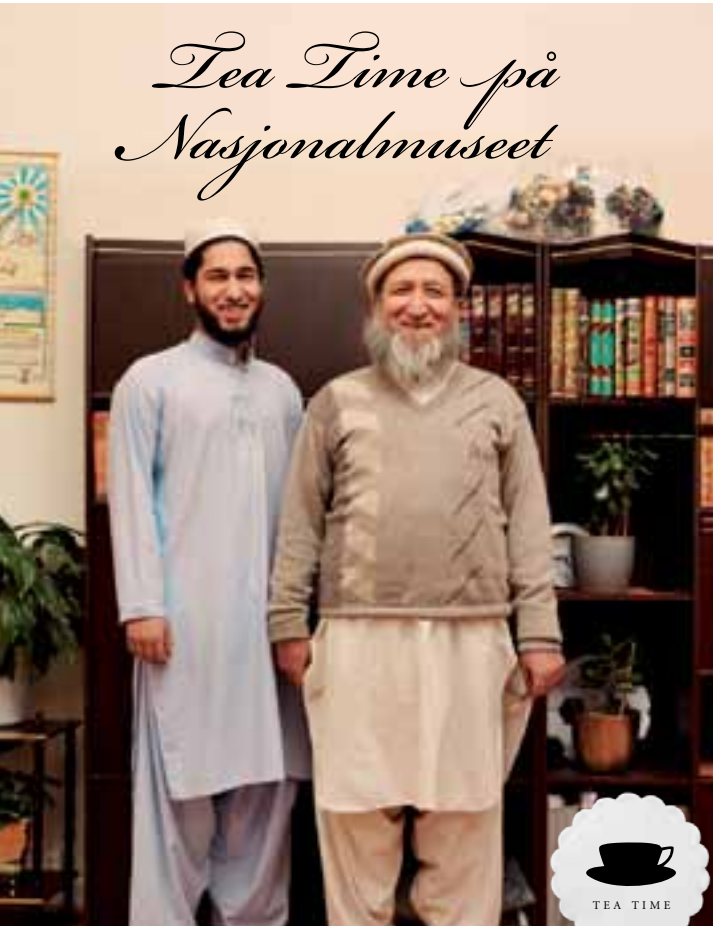
Nasjonalmuseet er ansvarleg for det nasjonale museumsnettverket for kunstformidling. I 2011 blei det gjennomført *Komparativ analyse av basisutstillinger* i samarbeid med ti nordiske museum. Vidare inviterte Nasjonalmuseet til eit nettverkssamarbeid om *Norsk museumsvokabular og utstillingsregister* der ni museum tek del. Nasjonalmuseet gjennomfører i tillegg kvar år eit nasjonalt formidlingsseminar over to dagar. I 2011 var tema for seminaret formidling retta mot ungdom. Nasjonalmuseet inviterte til nettverksreise/produksjonsseminar til *Intensivdagar* i regi av Riksutstillingar på Gotland med 18 DKS-representantar frå tolv fylkeskommunar.

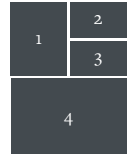
I forkant av utstillingane ved Nasjonalmuseet blir det gitt opplæring til formidlarar for utstillingane i Oslo og for utstillingane som turnerer i resten av landet. I samband med Nasjonalmuseet sine vandreutstillingar har museet hatt 22 opplæringsdagar til 48 formidlarar innanfor DKS og 19 opplæringsdagar til 65 formidlarar i gallerinettverket. Formidlarane har til saman halde 3 357 omvisingar. Museet har halde 25 foredrag eller innlegg om sitt landsdekkjande program på internasjonale og regionale samlingar.

*Tea Time på
Nasjonalmuseet*

Biblioteket i Nasjonalmuseet er lei-
ande i Norden innanfor fagområdet
sitt og omfattar biblioteksamlingane i
tidlegare Nasjonalgalleriet, Museet for
samtidskunst, Kunstindustrimuseet,
Arkitekturmuseet og Riksutstillingar.

I tillegg til å betene personalet ved
museet blir biblioteket nytta av kunst-
historikarar, studentar, skoleelevar og
forskarar frå inn- og utland. Samlinga
inneheld 165 054 trykte publikasjonar.
Dette omfattar bøker, årbøker, utstil-
lingskatalogar og auksjonskatalogar.
Biblioteket abonnerte i 2011 på 210
tidsskrift, katalogar frå 14 auksjonshus
og sju referansedatabasar. Lysbilet-
samlinga omfatta ved utgangen av året
30 600 lysbilet.

Verksemd

Forutan å hjelpe publikum og tilsette
med litteratur og arkivmateriale i sam-
band med utstillingsplanlegging,
forskning, publisering og studium, har
verksemda også i 2011 i stor grad vore
retta mot arkivsamlingane. Arbeidet
med å registrere dei omfattande arkiva
til Nasjonalmuseet i databasen ASTA er
ført vidare og presenterte på museet sin
nettstad. Tolv av arkiva våre er gjorde
tilgjengelege gjennom Arkivportalen,
og 41 protokollar og kopibøker er digi-
taliserte.

I 2011 tok biblioteket ved Nasjonal-
museet over store delar av Henie-Onstad
Kunstsenter si biblioteksamling. Den
omfattande samlinga inneheld viktig
kunsthistorisk materiale innanfor
periodar og retningar der forskings-

biblioteket ved Nasjonalmuseet har
manglar, særleg i tidsrommet 1960–
1990. Gåva representerer ein svært
viktig tilvekst til biblioteksamlingane
våre samtidig som store ressursar no
kan samlast og gjerast tilgjengelege på
éin stad.

For å dokumentere og spreie kunn-
skap om den vitskapelege publiseringa i
regi av Nasjonalmuseet har biblioteket
gjennom 2011 etablert formalisert
samarbeid med Current Information
System in Norway (CRISTIN). Dette
fører Norsk vitskapsindeks vidare og er
ein viktig formidlingskanal som museet
kan nytte for å gjere den vitskapelege
produksjonen sin kjend.

Biblioteket har i 2011 arbeidd aktivt
for å bli deltakar i det internasjonale
databasesamarbeidet artlibraries.net,
tidlegare Virtueller Katalog Kunstge-
schichte (VKK). Ei deltaking her vil
bidra til å gjere publisert materiale om
norsk kunsthistorie kjend for interna-
sjonale forskingsmiljø.

Kontakten med Universitetet i Oslo og
Høgskolen i Oslo og Akershus for å gi
studentar omvisingar i og kunnskap
om biblioteket og arkivsamlingane, er
aktivt halden ved lag. Dette har ført til
at fleire studentar nyttar tilboda ved
biblioteket.

I 2011 blei biblioteket besøkt av 4 171
personar, og det blei effektuert 20 338
bokutlån over disk. Det har vore eit
aukande tal førespurnader på e-post
med spørsmål om biblioteket og arkiv-

samlingane gjennom året. Det blei i 2011
teke imot 200 førespurnader som gjaldt
arkivsamlingane. Det blei lånt ut 64
publikasjonar til andre bibliotek og lånt
inn 114 publikasjonar til bruk for tilsette
i Nasjonalmuseet. Det blei lånt ut 2 057
lysbilete. Biblioteket har hatt bytesam-
band med 256 kunstinstitusjonar over
heile verda.

Nettverkssamarbeid med Nasjonal- biblioteket

Til Norsk samkatalog for bøker blei
det sendt 2 480 referansar og til Norsk
kunsthistorisk bibliografi 578 referan-
sar.

Tilvekst

Det blei i 2011 innlemma 2 386 nye bøker
og utstillingskatalogar i biblioteket sine
samlingar og teikna 15 nye abonnement
på tidsskrift.

Samlingsforvaltning har som mål å ta vare på kulturarven for framtidige generasjonar og omfattar alle aktivitetar og tiltak som sikrar at samlingane blir tekne vare på, dokumenterte og gjorde tilgjengelege for allmenta i tråd med dei profesjonelle standardane som gjeld i dag.

7.1

PROSJEKTRELATERT SAMLINGSARBEID

I tråd med den styregodkjende samlingsforvaltnings- og flyttestrategien (desember 2011) vil Nasjonalmuseet halde fram arbeidet med revisjon av samlingane sine (oppstart 2008) fram til vi flyttar inn i nye lokale på Vestbanen. Målet med revisjonsarbeidet er å klargjere samlingane til flytting og gjere delar av samlingane tilgjengelege for eit breitt publikum på digitaltmuseum.no. Revisjonsarbeidet inneber kvalitets-sikring av data i samlingsforvaltningssystemet Primus og fotografering av gjenstandane. I tillegg kjem tilstandsvurdering, nødkonservering, strekkodemerkning og pakking av gjenstandane. Revisjonsarbeidet inneber ofte transport av gjenstandar til og frå bygningar og til betre eigna magasineringslokale som museet disponerer.

Det er ein føresetnad å ha gjennomført samlingsrevisjonar for å kunne gjennomføre ei vellukka flytting av samlingane. Arbeidet vil sikre samlingane i flytteprosessen, auke kunnskapen om samlingane eksternt og internt, bidra

til å styrkje kompetansen om dokumentasjonsstandardar og oppgåver, styrkje samlingsforvaltningssystemet Primus og overvinne restansar.

DigitaltMuseum og samlingsforvaltningssystemet Primus

Kulturministeren stod for den offisielle opninga då Nasjonalmuseet på nyåret i 2011 blei første kunstmuseum på digitaltmuseum.no. Nasjonalmuseet har vore rådgivande instans ved tilrettelegginga for kunstsamlingar på DigitaltMuseum. Museet har i 2011 også halde fram samarbeidet med KulturIT om å vidareutvikle funksjonalitet og tilpassing til internasjonale utvekslingsformat i Primus kunst.

Samlingsprosjekta i Nasjonalmuseet har produsert nye autoritetslister for å registrere biletkunst, arkitektur og design. Autoritetslistene sikrar og hevar kvaliteten på den digitale katalogen.

I 2011 gjorde Nasjonalmuseet si eiga registreringsrettlegging for kunst tilgjengeleg på Internett med tilvisingar til alt standardisert listeverk. Seinhausten 2011 konverterte Nasjonalmuseet The Robert Meyer Collection til Primus. Samlinga blei då tilgjengeleg med fotografi for dei tilsette ved Nasjonalmuseet. Museet blir brukt eksternt som rådgivande organ for utvikling og bruk av Primus og organiserer kurs for interne brukarar.

Flytting og konsolidering av samlingane

Nasjonalmuseet arbeider kontinuerleg med å betre tilhøva i magasin innanfor eksisterande bygningsrammer og ut ifrå det som er mogleg i bygningane. Klima, temperatur og lysnivå blir registrert i alle magasinane og utstillingslokala. Det har ikkje vore gjennomført større samlingsbaserte flytteprosjekt i 2011. Alle flytteprosjekt blei avslutta i 2010. Derimot har museet konsolidert eksisterande magasin med å oppgradere innretingsløyser i eksterne magasinanelegg og arbeid med å optimalisere plass og leggje til rette for det store flytteprosjektet. Alle relevante gjenstandar som blir flytta inn i eksternt magasin, blir behandla med thermolignum varmebehandling for å fjerne eventuelle insekt før innflytting, slik at vi kan vere mest mogleg sikre på at magasinane er reine. I 2011 blei 2 986 verk flytta i samband med kontinuerlege oppdrag, utstillingsprosjekt, fryse- og varmebehandlingar – dette inkluderer ikkje interne flyttingar i same bygningen.

SAMLINGSARBEID 2011

	Arkitektur-modellar	Arkitektur-teikningar	Arkitektur-fotografi	Teikning og grafikk	Møblar	Herrebø-fajanse	Keramikk	Tekstilar	Måleri	Skulpturar	Installasjonar	Fotografi
Inventarisering									10 (innkjøp og depositum)			
Kvalitetssikring basisinformasjon i Primus	41	1237		5000	181 (KIM) 2 (ARK)	121 inv.nr. (77 av dei enkeltobjekt, dei resterande 44 har 89 undernummer)	326 inv.nr. med 1166 undernummer (delar av gjenstandar)	602				
Katalogisering	41	150										
Katalogisering innkjøp og gåver	1	67			62			7	10			
Katalogisering innkjøp og gåver til nettpublisering								2				
Katalogisering innkjøp og gåver restansar												
Katalogisering innkjøp og gåver /publisering DigitaltMuseum	41	1237		3500	2 (ARK)			25	2200			
Tilstandsdokumentasjon	49	994	418	40	160 (KIM) + 51 innkjøp og gåver	121 inv.nr. (77 av dei enkeltobjekt, dei resterande 44 har 89 undernummer)	26 inv.nr. med 312 undernummer (9 enkeltobjekt og 17 inv.nr. med 303 undernummer)	178				
Naudkonservering/konservering	49	994 + 2 449 (muggbehandling)	152	40	55 (KIM) + 54 innkjøp og gåver							
Fotografering i tilknytning til konservering					29 (KIM) + 2 innkjøp og gåver			169 (snapshots)				
Digitalfotografering (inkl. innkjøp og utlån)	402 opptak av 67 modellar	1779 inkl. noko skanning av dias		2258	220		307 (inkl. nokre detaljopptak)	619	661	14	39	173
Scanning av dias								85	265			
Ommontering				400								
Ompakking	49	980	27					297 (inkl. montering i nye esker)				
Pakking for flytting						23 inv.nr. (18 av dei enkeltobjekt, dei resterande 5 har 10 undernummer)	26 inv.nr. med 312 undernummer (9 enkeltobjekt og 17 inv.nr. med 303 undernummer)					
Innflytting i magasin						Same som over	Same som over					

1

(1) Montering av utstillinga «Owen Jones og den islamske inspirasjonen» i Kunstindustrimuseet (2) Opphenging av måleri i stort format i Nasjonalgalleriet

2

I byggeprosjektet for Vestbanen ser vi at planlegging og allokering for framtidig volum har sine avgrensingar. Dette er ei vesentleg problemstilling som vi tek hand om ved å gjere gode val av innreiingsløyser og korleis vi magasinerer gjenstandane.

Nasjonalmuseet har i 2011 arbeidd vidare med å utvikle løysingar for eit fleksibelt og praktisk logistikk- og samlingsforvaltningssystem (NILS) for interne rutinar, samlingsrevisjonsarbeid og flytteprosess i perioden 2012 fram til innflytting på Vestbanen.

Nasjonalmuseet har gjennom deltaking i arbeidsgruppa CEN/TC 346/WG 5 – *Conservation of Cultural Property* vore med på å forme ut ein europeisk standard for å pakke og transportere kulturgjenstandar. Sluttdokumentet *FprEN15946 Conservation of Cultural Property – Packing Principles for transport* er no vedteke som europeisk standard.

KONSERVERING 2011

	Papir	Måleri	Gjenstand	Skulptur	Tekstil	Foto	AV
Tilstandsdokumentasjon							
Utlån	154	105	112	7	242	3	4
Innlån	142	150	237	43	58	12	
Utstillingar	161	220	84			12	3
Deposita	8	32					
Innkjøp og gåver	130	14	86	6		32	4
Anna	584	1				25	38

Behandling							
Utlån	28	106	20	1	1		4
Innlån	59	123		6	29		
Utstillingar	330	160			27	4	
Deposita	8	28				10	
Innkjøp og gåver	65	14				3	4
Fotografering	59	150			1		
Anna	452	1	2		351		38

(1) Museet sine konservatorar arbeider med eitt av hovudverka i samlinga, Édouard Manets *Fra Verdensutstillingen i Paris i 1867* (2) Konservatorar og logistikktilsette sikrar forvaringa av Edvard Munchs *Madonna* (3) Monteringsarbeid i utstillinga «Owen Jones og den islamske inspirasjonen» i Kunstindustrimuseet

Bevaringsplan 2012–2016

Bevaring og dokumentering av samlingane er ei sentral prioritering i den overordna strategien for museet for 2011–2016. Museet reviderte i 2010 bevaringsplanen sin for tidsrommet 2009–2016. Planen er knytt til dei nærstående flyttingane til ny museumsbygning med integrerte magasin på Vestbanetomta. Bevaringsplanen heng tett saman med andre prosjekt museet har initiert og vil initiere i perioden 2012–2016: vidareutvikle samlingsforvaltningssystemet Primus kunst, utvikle Primus konserveringsmodul, vidareutvikle det logistiske systemet NILS, utbetre noverande magasin, samlingsprosjekt og bemanningsplan. Bevaringsplanen blei i mars 2011 godkjend av styret. Implementering er utsett til 2013.

Konserveringstiltak

Konserveringstiltaka ved museet (sjå tabell s. 41) er knytte til utstillings-, utlåns- og innkjøpsverksemda og prioriteringane til museet. Konserveringsverksemda handlar også om å utvikle nye behandlingmetodar og forske på samlingane som museet har ansvar for. Nasjonalmuseet blei i april 2010 knytt til EU-prosjektet TeACH, der hensikta var å måle i kva grad utelufta inneheldt partiklar og gassar som verka nedbrytande på monument og gjenstandar med høg kulturhistorisk verdi. Samtidig vart temperatur og luftfukt logga kontinuerleg. Prosjektet blei avslutta i november 2011. Forskings- og konserveringsprosjektet på eitt av hovudverka i samlinga, Édouard Manets *Fra Verdensutstillingen*

i Paris i 1867, blei avslutta i 2011. Det blei arrangert eit internasjonalt forskingsseminar og laga ein kortfilm som dokumenterer konserveringsprosessen. Hendingane 22. juli involverte både konserverings- og logistikkseksjonane, som henta ut Nasjonalmuseet sine deponerte verk frå dei skadde bygningane. Det blei registrert skadar på i alt éin tekstil, åtte måleri og ni rammer.

Fotografering og digitalisering

I 2011 har det særleg vore fokusert på samlingsarbeidet med digitalisering og fotografering av verk i samlingane. Det har også vore gjort mykje arbeid med skanning og kvalitetssikring av digitale filer i samband med at museet har satsa på å gjere samlingane tilgjengelege på DigitaltMuseum.

Samlingsarbeidet har i stor grad vore knytt til større prosjekt med fotografering og digitalisering av måleri av eldre norske kunstnarar, glas og keramikk, arkitekturteikningar, møblar, teikning, grafikk, arkitekturmodellar og tekstilar. Arbeidet med å fotograferare og digitalisere samlingane er godt i gang. I 2011 blei det utført 6 472 fotoopptak og 350 skanningar av verk i samband med samlings- og linjearbeid.

I 2011 blei det levert 770 digitale biletfiler frå biletbodyrået ved museet til eksterne kundar til bruk i kunst- og lærebøker, brosjyrar, kalenderar, plakatar, nettsider m.m. I tillegg behandla seksjonen 1 573 interne bestillingar med levering av om lag 12 600 digitale biletfiler frå biletbasen.

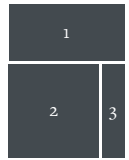

(1) Knut Åsdam, *Abyss*, 2010 (2) Snorre Ytterstad, *Downsized Workstation* (detalj), 2006 (3) Edward Burne-Jones og William Morris, *Abel* (detalj), 1872 (design), 1909 (produksjon)

Kunst), 2011, NMK.2011.0319
· Tom Gundersen, *Jon Fosse*, grafisk blad, 2010, NMK.2011.0167
· Ingebjørg Une Hagen, *Sverm II*, collage, NMK.2011.0146
· Tore Hansen, *I granskogen*, grafisk blad, 2010, NMK.2011.0230
· Marine Hugonnier, *Travelling Amazonia*, video, ed. 3/6, varighet 23:52 min., 2006, NMK.2011.0224
· Torgeir Husevaag, *Fluktruter*, teikning, 2010, NMK.2011.0144
· Torgeir Husevaag, *Møteplasser*, teikning, 2010, NMK.2011.0145
· Marte Johnsen, *Forente Nyanser*, installasjon, 2009–2011, NMK.2011.0294
· Ola Jonsrud, *Eating Pattern*, grafisk blad, 2010, NMK.2011.0123
· Isaac Julien, *Ten Thousand Waves*, niskjerms filminstallasjon, ed. 2/6, varighet 49:41 min., 2010, NMK.2011.0002
· Irma Salo Jæger, dokumentasjonsmodell til *Blikk*, 2005, NMK.2011.0164
· Runo Lagomarsino, *We all laughed at Christopher Columbus*, installasjon/skulptur, ed. 1/3, 2003, NMK.2011.0293
· Louise Lawler, *Untitled (Oslo)*, skulptur (papirvekt), ed. 6/10, 1993–95, NMK.2011.0147 (erstatningsverk)
· Oddvar Løkse, *Finalister*, teikning, 2010, NMK.2011.0148
· Mikkel McAlinden, *Jim, Baghdad, Iraq, Memorial Day*, fotografi, 2009, NMK.2011.0299
· Mikkel McAlinden, *On Patrol, Iraq*, fotografi, 2009, NMK.2011.0298
· Ole Jørgen Ness, *Indian Ocean*, teikning, ed. 1, 2010–2011, NMK.2011.0304
· Ed Ruscha, 25 fotografi frå serien «Apartment Houses», ed. 3/8, 1965/2003, NMK.2011.0198–NMK.2011.0222
· Aase Texmon Rygh, *RELIEF 1*, skulptur, 1970–71, NMK.2011.0306
· Aase Texmon Rygh, *RELIEF 2*, skulptur, 1970–71, NMK.2011.0307
· Aase Texmon Rygh, *RELIEF 3*, skulptur, 1970–71, NMK.2011.0308
· Aase Texmon Rygh, *STABILE II*, skulptur, ed. 2, 1971–72, NMK.2011.0309

· Aase Texmon Rygh, *STABILE IV*, skulptur, ed. 3, 2010, NMK.2011.0310
· Aase Texmon Rygh, *TRIOLE YELLOW*, skulptur, unikat, 1971, NMK.2011.0311
· Arne Bendik Sjur, *Lille bror og søster (selvportrett)*, grafisk blad, 2010, NMK.2011.0120
· Arne Bendik Sjur, *Den stolte hane*, grafisk blad, 2010, NMK.2011.0121
· Vibeke Slyngstad, *Mies van der Rohe paviljong III*, måleri, 2011, NMK.2011.0292
· Tone Vigeland, *Skulptur I*, skulpturverk, 2010, NMK.2010.0171
· Snorre Ytterstad, *Study of the Red Square: Painterly Realism of a Peasant Woman in Two Dimensions*, måleri, 2011, NMK.2011.0231
· Snorre Ytterstad, *Downsized Workstation*, skulptur, 2006, NMK.2011.0232
· Knut Åsdam, *Abyss*, video, varighet 43 min., 2010, NMK.2011.0235

Design og kunsthåndverk

· Torbjørn Afdal, karmstol, *Nestor*, for Raknes Møbelfabrikk, teak og originalt ullstoff, 1958, NMK.2011.0004
· Torbjørn Anderssen, karmstol, *Konrad*, for Norway Says, laminert eik, olja overflate, 2001, NMK.2011.0165
· Torbjørn Anderssen og Espen Voll, stablestol, *Konrad*, for Lapalma, Italia, bøk med dekkfinér i ask, beisa og lakkert, 2011, gåve frå Lapalma, Italia, NMK.2011.0166
· May Bente Aronsen, tekstil, *Stretched*, skoren filt, 2011, NMK.2011.0149
· Sigurd Bronger, halsband, *Diamant halsbånd*, diamantveske, plast og gummi, 2007, gåve frå Innkjøpsfondet for Norsk Kunsthåndverk, NMK.2011.0197
· Friedemann Buehler, krukke, skoren eik, 2011, NMK.2011.0295
· Edward Burne-Jones og William Morris, vinduspanel, *Abel*, for Morris & Company, London, blyglas, 1872 (design), 1909 (produksjon), NMK.2011.0303
· Enrico Ciuti, Marco Del Corno, utstillingsplakat, *Decima Triennale di Milano*, papir, 1954, NMK.2011.0290
· Jim Darbu, installasjon, *Antagonistene*, tre keramikkskulpturar kopla saman med eit nett i gevira på figurane, 2011, gåve frå Innkjøpsfondet for Norsk Kunsthåndverk, NMK.2011.0196
· Jean-Louis Domecq, arbeidslampe, *Standard*, for Jieldé, Frankrike, lakkert metall, 1950 (design), 1953 (produksjon), NMK.2011.0233
· Sven Ivar Dysthe, lenestol, *1001 AF*, for Dokka Møbler, riopalisander, stål og oksehud, 1960, NMK.2011.0134
· Sven Ivar Dysthe, kvilestol med fotskammel, *1001 Recliner*, for Dokka Møbler, riopalisander, stål og oksehud, 1961, NMK.2011.0127
· Sven Ivar Dysthe, sjefskrivebord og arkivskap/skjenk, *3001*, for Dokka Møbler, riopalisander, pleksiglass og oksehud, 1961, NMK.2011.0132
· Sven Ivar Dysthe, lenestol, *5001*, for Dokka Møbler, stål og oksehud, 1962, NMK.2011.0131
· Sven Ivar Dysthe, veggglampe, *Butterfly*, for Arnold Wiigs fabrikker, Halden, messing, 1963, NMK.2011.0129
· Sven Ivar Dysthe, serveringsvogn, *Idebo*, for Olav Revheim Møbelfabrikk, teak, 1968, NMK.2011.0128
· Sven Ivar Dysthe, lenestol, *Laminat*, for Møre Lenestolfabrikk, formbøyd tre og ullstoff, 1964, NMK.2011.0130
· Sven Ivar Dysthe, svingstol, *Planet*, for Møre Lenestolfabrikk, formpressa styropor, stål, teak og kunstskinn, 1965, NMK.2011.0133
· Sven Ivar Dysthe, golvur, *Tyritre*, for Ål Treindustri, tyrifur og messing, 1970, NMK.2011.0126
· Tias Eckhoff, kaffekanne, for Halden Aluminiumsvarefabrikk, eloksert aluminium og makrolon (hankar og lokk), 1958, NMK.2011.0009
· Fell & Co, England, kopp med skål, flintgods med handmåla dekor, 1840–50, gåve frå Anna Lisa Grønbech, Oslo, NMK.2011.0169
· Kristine Fornes, veggtekstil, *Furu, furu, gran og gran*, broderi på brukte lerretstykker, 2011, gåve frå Innkjøpsfondet for Norsk Kunsthåndverk, NMK.2011.0315

- Konrad Galaaen, lampe, *Spirependel*, for Porsgrunds Porselænsfabrik, porselen, ca. 1953, NMK.2011.0291
- Nora Gulbrandsen, lokkvase, for Porsgrunds Porselænsfabrik, handmåla porselen, 1928, gave frå Bodil With-Knudsen, København, NMK.2011.0229
- Hadeland Glassverk, 2 taklamper, skjersliping, støypt messing, ca. 1914–1920, NMK.2011.0300–NMK.2011.0301
- Finn Hald, skulptur, *Uten tittel*, modellert steingods, 2009, gave frå Christine Hald og · Anne Borg, Hvitsten, NMK.2011.0015
- Frida Hansen, portiere, 1 lengde, bildevev i gobelinteknikk, ullinnslag på bomullsrenning, 1894, gave frå Henrik Sundt, Lommedalen, NMK.2011.0257
- Steinar Hindenes og Dave Vikøren (Circus), kontorstol, *Getz*, for Fora Form, Ørsta, formbøygde trelaminat, ull og stål, gave frå Fora Form, Ørsta, 2004, NMK.2011.0136
- Steinar Hindenes, Atle Tveit og Lars Tørnøe, stol, *Bone*, for Materia, Sverige, formpressa plast, brunt lær og stål, 2009, gave frå Materia, Sverige, NMK.2011.0142
- Bjørn Inanke, armstol, *New Dehli*, for Hans Sundt Monrad & Co, mahogni og hestehår, 1959, NMK.2011.0010
- Karin Johansson, brosjje, *Island*, oksidert sølv og emalje, 2010, NMK.2011.0007
- Wilhelm Jordan og Antonio Paoli, bord, skore og finert nøttetre og scagliola-plate, 1899, NMK.2011.0305
- Kitty Kielland, djup tallerken, *Bekkeblom*, for Egersunds Fayancefabrik, konturtrykk med emaljemaaling, 1900, gave frå Inger Johanne Kinck, Oslo, NMK.2011.0228
- Grete Prytz (Kittelsen) og Arne Korsmo, kabaretfat *Lazy Susan*, tre og metall, 1954, testamentarisk gave frå Grete Prytz Kittelsen, Oslo, NMK.2011.0237
- Grete Prytz (Kittelsen) og Arne Korsmo, 2 høge lysestakar, sølv, 1954, testamentarisk gave frå Grete Prytz Kittelsen, Oslo, NMK.2011.0238–NMK.2011.0239
- Grete Prytz (Kittelsen) og Arne Korsmo, 7 avlange skåler til sild, porselen, 1954, testamentarisk gave frå Grete Prytz Kittelsen, Oslo, NMK.2011.0240–NMK.2011.0246
- Grete Prytz (Kittelsen) og Arne Korsmo, 3 rektangulære tallerkenar, porselen, 1954, testamentarisk gave frå Grete Prytz Kittelsen, Oslo, NMK.2011.0247–NMK.2011.0249
- Grete Prytz (Kittelsen) og Arne Korsmo, 3 mokkaoppar med underskål, porselen, 1954, testamentarisk gave frå Grete Prytz Kittelsen, Oslo, NMK.2011.0250–NMK.2011.0252
- Grete Prytz Kittelsen og Paolo Venini, collier, unikat, for J. Tostrup, Oslo, sterling-sølv og klårt, kvitt, grått og oransje filigransglas, 1958, NMK.2011.0265
- Grete Prytz Kittelsen og Paolo Venini, halssmykke, for Venini, Murano og J. Tostrup, Oslo, sølv og glas, 1958–59, gave frå Grete Prytz Kittelsens dødsbu, Oslo, NMK.2011.0274
- Grete Prytz Kittelsen, grøn og kvit skål, Japan, kopar og opakemalje, 1958, NMK.2011.0005
- Grete Prytz Kittelsen, blå og kvit skål, Japan, kopar og opakemalje, 1958, NMK.2011.0016
- Grete Prytz Kittelsen, blå og kvit skål, Japan, kopar og opakemalje, 1958, NMK.2011.0017
- Grete Prytz Kittelsen, brosjje, *Med speil*, for J. Tostrup, Oslo, sølv, skravert, 1953, gave frå Grete Prytz Kittelsens dødsbu, Oslo, NMK.2011.0269
- Grete Prytz Kittelsen, tremodell for 2 delar kombibestikk i plast, tre og plast, 1980, gave frå Grete Prytz Kittelsens dødsbu, Oslo, NMK.2011.0270
- Grete Prytz Kittelsen, liten tallerken, for Cathrineholm A/S, Halden, stål og opakemalje, mellomblå, 1955, gave frå Grete Prytz Kittelsens dødsbu, Oslo, NMK.2011.0271
- Grete Prytz Kittelsen, liten tallerken, for Cathrineholm A/S, Halden, stål og opakemalje, lys grøn, 1955, gave frå Grete Prytz Kittelsens dødsbu, Oslo, NMK.2011.0272
- Grete Prytz Kittelsen, Venini Murano, eit par øyresmykke, for J. Tostrup, Oslo, sølv og glas, 1958–59, gave frå Grete Prytz Kittelsens dødsbu, Oslo, NMK.2011.0273
- Vidar Koksvik, vase, glas, 2011, gave frå Innkjøpsfondet for Norsk Kunsthåndverk, NMK.2011.0259
- Archibald Knox, notisbokomslag, *Jotter*, for W. H. Hassler for Liberty & Co, London, sterlingsølv med fleirfarga emalje over drive dekorfelt, 1904–05, NMK.2011.0289
- Arne Korsmo, brødristar, for J. Tostrup, Oslo, sølv og ibenholt, 1955, NMK.2011.0236
- Arne Korsmo og Jørn Utzon, 4 drikkeglas, for Riihimäki glassverk, Finland, 1954, testamentarisk gave frå Grete Prytz Kittelsen, Oslo, NMK.2011.0253–NMK.2011.0256
- Arne Korsmo og Grete Prytz Kittelsen, kaffitruktar, unikat, for J. Tostrup, Oslo, sterlingsølv med oransje og blå speilemalje over frest botn, ca. 1954, NMK.2011.0262
- Arne Korsmo og Grete Prytz Kittelsen, fløyte/sukkerservise som består av fløytemugge og sukkerkopp med fat, stål, og kvit og svart opakemalje, for Cathrineholm A/S, Halden, antakeleg formgitt i 1955 og utført i 2 utgaver, NMK.2011.0263
- Arne Korsmo og Grete Prytz Kittelsen, *Pingvin*, for J. Tostrup, Oslo, salt- og peppararbøsser, formgitt, sterlingsølv med ravfarga og kvit emalje, ca. 1955, NMK.2011.0264
- Heinrich Gottlieb Köhler, glaspokal, for Hurdal Glassverk, gravert glas, 1781, gave frå Venefforeningen for Kunstindustri-museet i Oslo, NMK.2011.0297
- Kussiis Jernvarefabrik, bord, antakeleg modell nr. 12, stålrørsstativ med måla treplater, ca. 1935–37, gave frå Jannicke Wist Aga, Jar, NMK.2011.0314
- Hans Stoltenberg Lerche, vase, støypt bronse, 1892, NMK.2011.0302
- Erik Magnussen, stablestol, *Chairik 100*, for Engelbrechts, Danmark, stål og oransje plast, 2000, gave frå Erik Magnussen, Danmark, NMK.2011.0275
- Erik Magnussen, stablestol med lene, *Chairik 100*, for Engelbrechts, Danmark, farga tre og stål, 2000, gave frå Erik Magnussen, Danmark, NMK.2011.0276
- Erik Magnussen, kanne med tut og sidehandtak frå serviset 679, for Bing & Grøndal, Danmark, støypt i steintøy, okseblodglasur, 1965, gave frå Erik Magnussen, Danmark, NMK.2011.0288

- Erik Magnussen, stablestol, *Plasma*, for Engelbrechts, Danmark, stål og lys grå plast, 2002, gåve frå Erik Magnussen, Danmark, NMK.2011.0279
- Erik Magnussen, stablestol med armlene, *Plasma*, for Engelbrechts, Danmark, stål og beige-, oransje- og limefarga plast, 2002, gåve frå Erik Magnussen, Danmark, NMK.2011.0280
- Erik Magnussen, tekanne, *Moojo*, støypt, glasert porselen, turkis, 2007, gåve frå Erik Magnussen, Danmark, NMK.2011.0286
- Erik Magnussen, tekanne, *Moojo*, støypt, glasert porselen, kvit, 2007, gåve frå Erik Magnussen, Danmark, NMK.2011.0287
- Erik Magnussen, tesett som består av tekanne, sukkerskål, fløytemugge og brett, for Royal Selangor i Kuala Lumpur, Malaysia, tinn, hanken på kanna er i rotting, 1986, gåve frå Erik Magnussen, Danmark, NMK.2011.0285
- Erik Magnussen, veggur, for Georg Christensen Urfabrik, Danmark, eloksert aluminium og glas, 1978, gåve frå Erik Magnussen, Danmark, NMK.2011.0284
- Erik Magnussen, lenestol, *Yoga*, for Clauser, Danmark, stål og lær, 2005, gåve frå Erik Magnussen, Danmark, NMK.2011.0278
- Erik Magnussen, klappstol, *Zdown*, for Engelbrechts, Danmark, stålør og svart lær, 2003, gåve frå Erik Magnussen, Danmark, NMK.2011.0277
- Carol McNicoll, objekt/opsats, *City Scape*, støypt porselen og brett av plett, 2011, gåve frå Venneforeningen for Kunstindustrimuseet i Oslo, NMK.2011.0312
- Anne-Marie Backer Mohr, bolle, dreidd leirgods, delvis dekt av blyglasur, 1960-åra, gåve frå Bjart Mohr, Oslo, NMK.2011.0176
- Anne-Marie Backer Mohr, bolle, porselen med celadon, ca. 1980, gåve frå Bjart Mohr, Oslo, NMK.2011.0178
- Anne-Marie Backer Mohr, bolle, porselen med askeglasur, slutten av 1990-åra, gåve frå Bjart Mohr, Oslo, NMK.2011.0180
- Anne-Marie Backer Mohr, dåse, dreidd leirgods med blyglasur og begitning, 1960-åra, gåve frå Bjart Mohr, Oslo, NMK.2011.0177
- Anne-Marie Backer Mohr, dåse, porselen med askeglasur, slutten av 1990-åra, gåve frå Bjart Mohr, Oslo, NMK.2011.0181
- Anne-Marie Backer Mohr, fat, porselen, 1990-åra, gåve frå Bjart Mohr, Oslo, NMK.2011.0179
- Gerhard Munthe, Johan Borgersen (tre-skjerar), bilderelieff, *Blodtaarnet*, skore tre, 1896, NMK.2011.0154
- Hermann Munthe-Kaas, stol, modell F-17, *Folkestolen*, for Christiania Jernsengfabrik, stålørskonstruksjon med metallfjører i setet, armlene i tre og puter av tekstil, 1929 (design), gåve frå Jannicke Wist Aga, Jar, NMK.2011.0320
- Georg Nelson, sidebord, modell 4950, for Herman Miller Furniture Co, USA, understell i forkromma stål, bordplate i valnøtt, antakeleg 1950, NMK.2011.0267
- Hans Olsen, kvilestol, *Skallstol no. 134*, for N. Jørgensens Møbelfabrikk, Danmark, formbøyd teak og originalt ullstoff, 1955, NMK.2011.0003
- Karen Pontoppidan, brosjé, sølv, 2010, NMK.2011.0006
- James Prestini, USA, fat og skåler (4 delar), merket *Prestini*, dreidd i tre, valnøtt, ca. 1950, NMK.2011.0266
- Jacob Prytz, smykkegarnityr som består av øyredobbar, armband og halssmykke, gåve frå familien til Grete Prytz Kittelsen, Oslo, NMK.2011.0268
- Hans Hamid Rasmussen, dekorativ tekstil, *Hemmelige samtaler i sentrum av Alger by*, brodert silke, 2008, gåve frå Innkjøpsfondet for Norsk Kunsthåndverk, NMK.2011.0258
- Inger Johanne Rasmussen, dekorativ tekstil, *Øvestykke*, intarsiabroderi, ull og vliselin, gåve frå Innkjøpsfondet for Norsk Kunsthåndverk, 2010, NMK.2011.0158
- John K. Raustein, dekorativ tekstil, *Tetrapode 960.560.11*, maskinsydd, falda og bretta av maskinvove bomullsstoff i toskafbinding, 2011, gåve frå Innkjøpsfondet for Norsk Kunsthåndverk, NMK.2011.0143
- Heidi Sand, halssmykke, *Clarified*, messing og Formica ColourCore (plast), 2011, gåve frå Innkjøpsfondet for Norsk Kunsthåndverk, NMK.2011.0188
- Paul Scott, fat, *A Willow for Ai Weiwei*, fajanse og dekal, 2011, gåve frå Venneforeningen for Kunstindustrimuseet i Oslo, NMK.2011.0313
- Aud Charlotte Ho Sook Sinding, *Forbudne frukt med eple*, halskjede, silikon, sølv og plast, 2007-2008, NMK.2011.0184
- Kristi Skintveit og Else Carla Andersen, antrekk som består av kjole og kåpe, maskin- og handsydd av handvove ullstoff i toskafbinding og samansett kypert, kunstsilkefôr, glidelåsar i metall og plast, metallhekte, ca. 1970, gåve frå Grete Prytz Kittelsens dødsbu, Oslo, NMK.2011.0013
- Linda Steen og Lena Axelsson, kvilestol med fotskammel, *Spinnaker*, for Hødnebø AS, Akland, stål, karbonfiber, resirkulert lerret frå eit segl, vippemekanisme, 2005, gåve frå Hødnebø AS, Akland, NMK.2011.0155
- Jonas Ravlo Stokke og Øystein Austad, lenestol, *RSVP*, for Casamania, Italia, formpressa plast, tekstil, 2008, gåve frå Casamania, Italia, NMK.2011.0141
- Anne Line Sund, keramisk arbeid, *Hos skogens gull*, keramikk med kvit krympeglasur, 2011, gåve frå Innkjøpsfondet for Norsk Kunsthåndverk, NMK.2011.0194
- Geir Sætveit, lenestol, *Fly Me*, for Martela, Finland, formpressa plast, ull og stål, 2008, gåve frå Geir Sætveit, Bergen, NMK.2011.0137
- Geir Sætveit, lenestol, *Skybar*, for Martela, Finland, formpressa plast og stål, 2008, gåve frå Geir Sætveit, Bergen, NMK.2011.0138
- Oskar Sørensen, bordur, for J. Tostrup, Oslo, transparent blå emalje med gullpunkt, guillochering, forgylt sølv og marmor, 1953, testamentarisk gåve frå Johanne Sophie Mørch Prytz, Oslo, NMK.2011.0227
- Lars Tornøe, lenestol, *Copenhagen*, for Fora Form, Ørsta, formpressa laminat, ullstoff og stålør, 2008, gåve frå Fora Form, Ørsta, NMK.2011.0135
- Tarja Tuupainen, brosjé, sølv og cacholongstein, 2010, NMK.2011.0008
- Atle Tveit og Lars Tornøe, stol, *Clint*, for

(1) Alexis de Chateaufeuf, *Vor Frelsers Kirke* (utstnitt), 1848

(2) Haugen/Zohar Arkitekter, modellbyggjar Loft 33
Arkitekter, *Bålplass for barn*, 2010

(3) May Bente Aronsen, *Stretched*, 2011

1

2

3

Fora Form, Ørsta, formpressa plast, stål og ull, 2009, gåve frå Fora Form, Ørsta, NMK.2011.0139

- Ukjend designar, stol, antakeleg for Arthur Liberty & Co, London, tre, perlemor, metall, fløyel, ca. 1885, NMK.2011.0001
- Ukjend kunstnar/produsent, asjett (dekor ofte kalla Thorvaldsens frise), porselen med emaljert trykkdekor, 1860–1890, gåve frå Anna Lisa Grønbech, Oslo, NMK.2011.0168
- Ukjend designar og Grete Prytz Kittelsen, kjole, maskin- og handsydd av maskinvovne stoff i silke, kunstsilke, bomull og vliselin, knappar i sølv og emalje, antakeleg ca. 1960, gåve frå Grete Prytz Kittelsens dødsbu, Oslo, NMK.2011.0014
- Ukjend kunstnar, engelsk skatoll, mahogni, buksbom, furu, ibenholt, messing, elfenbein, spegelglas og fløyel, ca. 1780–90, testamentarisk gåve frå Eva Jespersen, Oslo, NMK.2011.0187
- Ukjend kunstnar, brudeteppe, brodert og applikert silke, Danmark, 1712–1740, NMK.2011.0190
- Pål Vigeland, metallobjekt, *Makrell i stim*, kule laga av makrellboksar, 2010, gåve frå Innkjøpsfondet for Norsk Kunsthåndverk, NMK.2011.0195
- Hanna Visund, bonbonniere, for J. Tostrup, Oslo, guiljochering, blå transparent emalje, sølv, 1936, testamentarisk gåve frå Johanne Sophie Mørch Prytz, Oslo, NMK.2011.0226
- Wilson, England, kopp med skål, flintgods med trykkdekor, ca. 1840–50, gåve frå Anna Lisa Grønbech, Oslo, NMK.2011.0170
- Tapio Wirkkala, lyspære, for Airam Ab, Helsinki, kvitt glas og metall, 1959, NMK.2011.0234
- Per Øie, stol, *Move*, for Variér, Skodje, formpressa plast, stål og grøn ull, 1985, gåve frå Variér, Skodje, NMK.2011.0140

Arkitektur

- Askim/Lantto Arkitekter MNAL AS, modellbyggjar Oslo Modellverksted, *Besøksenter Borgund stavkirke, Lærdal*, arkitekturmodell, 2006, gåve frå Utanriksdepartementet, Oslo, NMK.2011.0172
- Georg Eliassen, 32 teikningar frå studietida på Kristiania Tekniske Skole (KTS) og Kungliga Tekniska högskolan (KTH), 1898–1905, gåve frå Trond Eliassen, Oslo, NMK.2011.0192
- Stein Halvorsen Arkitekter AS og Christian Sundby, modellbyggjar Stein Halvorsen Arkitekter AS, *Sametinget*, arkitekturmodell, 2006, gåve frå Utanriksdepartementet, Oslo, NMK.2011.0171
- Andreas Friedrich Wilhelm von Hanno, ca. 10 arkitekturteikningar/akvarellar, 1800-talet, gåve frå Eva von Hanno, Oslo, NMK.2011.0012
- Haugen/Zohar Arkitekter, modellbyggjar Loft 33 Arkitekter, *Bålplass for barn*, arkitekturmodell, 2010, NMK.2011.0191
- Helen og Hard AS, modellbyggjar Arnfinn Sivertsen Modellverksted, *Boliger på Buøy, Stavanger*, arkitekturmodell, 2006, gåve frå Utanriksdepartementet, Oslo, NMK.2011.0173
- Nils Holter, 4 konkurranseutkast (*Utkast til posthus i Bergen*, 1937, *Utkast til tinghus i Namsos*, 1949, *Utkast til ombygging av Stortingsbygningen*, 1949, *Utkast til Dovregården*, 1951) og 21 glasdias, gåve frå Magnus Eikrem Rynning-Tønnesen, Jar, NMK.2011.0156
- Kristin Jarmund Arkitekter AS, modellbyggjar Oslo Modellverksted, *Råholt skole*, arkitekturmodell, 2006, gåve frå Utanriksdepartementet, Oslo, NMK.2011.0175
- Louis Kloster, *Norges Bank i Stavanger*, (vann konkurranse i 1960), gjenstand (detalj av vindaugsomramminga), gåve frå familien ved Inger Kloster Osmundsen, Stavanger, NMK.2011.0281
- Louis Kloster, *Norges Bank i Stavanger*, (vann konkurranse i 1960), teikningar, gåve frå familien ved Inger Kloster Osmundsen, Stavanger, NMK.2011.0282
- Louis Kloster, *Norges Bank i Stavanger*, (vann konkurranse i 1960), fotografi, gåve

frå familien ved Inger Kloster Osmundsen, Stavanger, NMK.2011.0283

- Thilo Schoder, tilvekst til arkiv etter arkitekt Thilo Schoders praksis i Tyskland og Noreg, 200 teikningar, gåve frå Mette Schoder, Kristiansand, NMK.2011.0157
- Vulkan arkitekter AS, modellbyggjar Frogner Modellverksted, *Hålogaland teater*, arkitekturmodell, 2006, gåve frå Utanriksdepartementet, Oslo, NMK.2011.0174

Deposita

- Harriet Backer, *I borgstuen*, 1877, måleri, depositum frå privat eigar, NMK.DEP.2011.0005
- Olav Chr. Jenssen, *Accredited* frå serien «Lack of Memory», måleri, 1990–92, depositum frå privat eigar, NMK.DEP.2011.0007
- Olav Chr. Jenssen, *Reminiscence* frå serien «Lack of Memory», måleri, 1990–92, depositum frå privat eigar, NMK.DEP.2011.0008
- Gabriele Münter, *Havnen i Narvik*, måleri, udatert (ca. 1906), depositum frå Sparebankstiftelsen DNB NOR, NMK.DEP.2011.0001
- Axel Revold, *Atelier, Paris*, måleri, 1919–1920, depositum frå privat eigar, NMK.DEP.2011.0006
- Christian Rohlf's, *Hus med rødt tak*, måleri, 1912, depositum frå Sparebankstiftelsen DNB NOR, NMK.DEP.2011.0009
- Tizian og verksted, *Danae*, måleri, udatert (1500-talet), depositum frå privat eigar, NMK.DEP.2011.0010
- Marijke van Warmerdam, *Traces 2*, silke-trykk, 2010, depositum frå Sparebankstiftelsen DNB NOR, NMK.DEP.2011.0002
- Marijke van Warmerdam, *Traces 4*, silke-trykk, 2010, depositum frå Sparebankstiftelsen DNB NOR, NMK.DEP.2011.0003
- Marijke van Warmerdam, *Traces 8*, silke-trykk, 2010, depositum frå Sparebankstiftelsen DNB NOR, NMK.DEP.2011.0004

Utlån er viktig for å presentere samlingane i Nasjonalmuseet med vekt på norsk kunst og å markere Nasjonalmuseet som institusjon i heile Noreg og i utlandet. Utlån kan vere viktig for framtidige innlån av kunst frå samarbeidsinstitusjonar i inn- og utland. Utlån blir innvilga ut ifrå vurderingar av tryggleik, konserveringstilstand m.m.

I 2011 behandla Nasjonalmuseet 76 lånesøknader. Det blei lånt ut 188 verk frå samlingane i museet: 139 verk til 21 utstillingar i Noreg og 49 verk til 20 utstillingar i utlandet. Det blei i løpet av 2011 deponert ti verk til offentlege institusjonar.

Etter terrorhandlinga i Regjeringskvartalet 22. juli 2011 blei deponerte verk returnerte til Nasjonalmuseet.

Museet har lånt ut kunstverk til viktige utstillingar i inn- og utland. Etterspørselen etter verk av Edvard Munch aukar stadig, og Nasjonalmuseet har bidrege med verk til utstillingane «Portraits of the Belle Epoque», Consorcio de Museos de la Comunidad Valenciana, Centro del Carmen, Valencia og Fundació «la Caixa», Caixa Forum, Barcelona og «Edvard Munch – L'œil Moderne», Centre Pompidou, Paris og Tate Modern, London.

Når museet skal låne ut spesielt verdfulle kunstverk, krev vi at verket blir følgt av ein fagperson, ein kurer. Dei tilsette i museet har i 2011 gjort 65 kurerreiser, 42 i samband med lån til utanlandske institusjonar og 23 til norske institusjonar.

UTLÅNSLISTE

Universitetet i Oslo, Det humanistiske fakultet, avd. konservering

(13.01.2011–19.01.2011)

· Ukjend kunstnar, Holland, *Stilleben*, antakeleg 1600–1700, måleri, NG.M.01098

«Düsseldorf School»

Sinebrychoff Art Museum, Helsinki (10.02.2011–29.05.2011)

· Hans Gude, *Skoginteriør*, 1842, måleri, NG.M.00636-001

· Hans Gude, *Landskap fra Siebengebirge*, 1845, måleri, NG.M.02970

· Hans Gude, *Høyfjell*, 1846, måleri, NG.M.04180

· Hans Gude, *Sommerlandskap*, antakeleg 1848, måleri, NG.M.04177

· Hans Gude, *Regnstemning*, 1857, måleri, NG.M.00276

· Hans Gude, *Tordenskyer over Chiemsee*, 1867, måleri, NG.M.00635-004

· August Cappelen, *Skogstudie*, antakeleg 1851, måleri, NG.M.00289-009

· August Cappelen, *En foss under en bratt berghammer*, antakeleg 1851, måleri, NG.M.00289-019

· August Cappelen, *Skogsvann med tåke*, u.å., måleri, NG.M.02411

«Picasso: Guitar Variations 1912–1914»

The Museum of Modern Art, New York (13.02.2011–06.06.2011)

· Pablo Picasso, *Gitaren*, antakeleg 1912, måleri, NG.M.01259

«Kåre Kivijärvi»

Nasjonalbiblioteket, Oslo

(17.02.2011–16.04.2011)

· Kåre Kivijärvi, *Før dødsstøtet*, Malaga, 1960, 1960, fotografi, MS-03916-1996

· Kåre Kivijärvi, *Sannhetens øyeblikk*, Malaga, 1960, 1960, fotografi, MS-03917-1996

· Kåre Kivijärvi, *Don Miguel Angel Peralta*, Malaga, 1960, 1960, fotografi,

MS-03915-1996

«Take Me To Your Leader! The Great Escape Into Space»

Bergen Kunstmuseum, Bergen (25.02.2011–08.05.2011)

· Jone Kvie, *Uten tittel. Atom Minne*, 2001, skulptur, MS-04609-2002

· Adolph Denis Horn, *Speiding mot Orion*, 1972, grafikk, MS-00974-1988

· Adolph Denis Horn, *City*, 1982, måleri, MS-00281-1988

· Adolph Denis Horn, *Beyond the point of no return*, 1975, teikning, NG.K&H.1976.0059

· Adolph Denis Horn, *Gjennom rommet*, 1976, teikning, NG.K&H.1977.0099

· Adolph Denis Horn, *Korridoren*, 1971–1972, teikning, NG.K&H.1973.0051

«Jo Stang (1936–1998)

Retrospektiv utstilling»

Rådhusgalleriet, Oslo rådhus (04.03.2011–13.03.2011)

· Jo Stang, *Ketil Gudim danser*, 1982, teikning, MS-00592-1988

· Jo Stang, *Morgenstell*, 1980, teikning, MS-00879-1988

· Jo Stang, *Gudenes budbringer*, 1980, teikning, MS-00880-1988

· Jo Stang, *Gjøglerne kommer*, 1978, måleri, MS-01875-1988

· Jo Stang, *Tema I*, 1965, grafikk, NG.K&H.1965.0092

· Jo Stang, *Polen V*, 1965, grafikk, NG.K&H.1965.0093

«Forms of Modern Life: From the Collection of Guttorm Guttormsgaard», Office for Contemporary Art, Oslo

(09.03.2011–25.06.2011)

· Hannah Ryggen, *Gru, Fra Borgerkrigen i Spania*, 1936, tekstil, NG.M.03400

· Hannah Ryggen, *Hitlerteppe*, 1936, tekstil, NG.M.04226

«Dubuffet Architecte»

Henie-Onstad Kunstsenter, Høvikodden
(10.03.2011–29.05.2011)

· Jean Dubuffet, *Demeure VI*, 1967, måleri,
MS-02925-1988

«Den flytende verden – den gang og nå»
Kulturhistorisk museum, Oslo
(17.03.2011–05.06.2011)

· Katsushika Hokusai, *Baksiden av Fuji sett fra Minobuelsen*, til serien «36 utsyn mot Fujifjellet», mellom 1830 og 1831, grafikk, NG.K&H.A.17733

· Katsushika Hokusai, *Utsyn over pongtongbrua ved Sano i Kōzukeprovinsen*, til serien «Utsyn over bruer i ulike provinsar», anta-keleg 1835, grafikk, NG.K&H.A.17735

· Totoya Hokkei, *Vår*, til serien «Atten trinn tilbake til en gammel tale» (Kogen-tei jūhachi banzoku), ca. 1831, grafikk, NG.K&H.A.17709

· Utagawa Hiroshige, *Kameyama: vind, regn og torden*, til serien «Berømte utsyn over de 53 skyss-stasjoner», (1855), grafikk, NG.K&H.A.17696

· Utagawa Hiroshige, *Kanbara: snø om natten*, til serien «53 skyss-stasjoner langs Tōkaidō», (mellom 1833 og 1834), grafikk, NG.K&H.A.17703

· Utagawa Hiroshige, *Hara: utsyn mot Fuji og Ashitakafjellene*, til serien «Berømte utsyn over de 53 skyss-stasjoner», (1855), grafikk, NG.K&H.A.17674

«Lucas van Leyden en de Renaissance»
Stedelijk Museum De Lakenhal Leiden, Leiden
(24.03.2011–26.06.2011)

· Lucas van Leyden, *Madonna med barnet*, anta-keleg 1528, måleri, NG.M.01390

«Retrospektiv. Eksperimentell film- og videokunst i Norge»
Stenersenmuseet, Oslo
(31.03.2011–02.05.2011)

· Morten Børresen, *The man on the screen*, 1982, video, NMK.2009.7304.001.01

· Morten Børresen, *Toiletmirror*, 1983, video, NMK.2009.7304.001.04

· Morten Børresen, *Automatisk videosvarer*, 1982, video, NMK.2009.7304.001.06

«Ballongferd. Sigurd Bronger. Smykker»
Lillehammer kunstmuseum, Lillehammer
(02.04.2011–06.06.2011)

· Sigurd Bronger, *Ping-pong nål*, 1985, smykke, OK-1985-0036

· Sigurd Bronger, *Sølv brosse*, 1990, smykke, OK-1991-0065

· Sigurd Bronger, *Ring nr 1*, 1994, smykke, OK-1994-0087

· Sigurd Bronger, *Bæreinstrument for lysbryter*, 1999, smykke, OK-2000-0065

· Sigurd Bronger, *Aldri mer flyskrekk*, 1995, smykke, OK-2000-0066

«Fredrik Raddum. Get lost»

Aros, Aarhus Kunstmuseum, Aarhus
(02.04.2011–24.07.2011)

· Fredrik Raddum, *Lumphead*, 2008, skulptur, NMK.2009.0006

· Fredrik Raddum, *The Saw*, 2008, skulptur, NMK.2009.0007

«Manet, inventeur du Moderne»

Musée d'Orsay, Paris
(04.04.2011–17.07.2011)

· Édouard Manet, *Overrasket nymfe*, 1860, måleri, NG.M.01182

«Portraits of the Belle Epoque»

Consortio de Museos de la Comunidad Valenciana, Centro del Carmen, Valencia
(05.04.2011–26.06.2011)

Fundació «la Caixa», Caixa Forum, Barcelona
(19.07.2011–09.10.2011)

· Christian Krohg, *Maleren Gerhard Munthe*, 1885, måleri, NG.M.01555

· Edvard Munch, *Franskmannen*, ca. 1901, måleri, NG.M.00811

«Rødt Engasjement. Reidar Aulie 1904–1977»

Asker Museum, Hvalstad
(01.05.2011–11.09.2011)

· Reidar Aulie, *Jernbanen*, 1933, måleri, NG.M.01756

· Reidar Aulie, *Frontsoldatenes hjemkomst*, 1936, måleri, NG.M.03873

· Reidar Aulie, *Utkast til veggfelt i Christiania Spigerverk*, 1944, måleri, NG.M.02067

· Reidar Aulie, *Landsbyens madonna*, 1951,

måleri, NG.M.03945

· Reidar Aulie, *På hjemvei*, 1965, måleri, NG.M.02623

· Reidar Aulie, *Skinner*, 1965, måleri, NG.M.03969

«TROLL»

Telemarksgalleriet, Notodden
(07.05.2011–24.07.2011)

· Alf Rolfsen, *Og det lovte han også, at han ikke skulle se i sekken*, 1934, teikning, NG.K&H.B.07443

· Per Krohg, *Så hugg han til trollet, så alle fem hodene føk bort over sanden*, 1936 eller tidlegare, teikning, NG.K&H.B.06985

· Dagfinn Werenskiold, *Brura med fire alens nese og tre alens trut og en buske midt i skallen*, (1936 eller tidlegare), teikning, NG.K&H.B.07810

· Henrik Sørensen, *Det gikk så fort med ham ned igjennom liene*, 1936 eller tidlegare, teikning, NG.K&H.B.07720

«Matisse, Cézanne, Picasso ...

The Adventure of the Steins» San Francisco Museum of Modern Art, San Francisco
(21.05.11–06.09.11)
Galerie Nationales du Grand Palais, Paris
(05.10.11–22.01.12)

The Metropolitan Museum of Art, New York
(22.02.12–03.06.12)

· Henri Matisse, *Bronsefiguren*, 1908, maleri, NG.M.01772a

«David Andersen. 135-årsjubileums-utstilling»

David-Andersen, Egertorget, Oslo
(26.05.2011–09.06.2011)

· Ivar David-Andersen, *sølvbolle*, gjenstand, OK-2001-0217

«Salong. Arena for den gode smak»
Bergen Kunstmuseum, Bergen
(27.05.2011–11.09.2011)

· Jahn Ekenæs, *Liten pike med gult skaut*, 1880, måleri, NG.M.01999

· Axel Ender, *Italienergutt*, 1879, måleri, NG.M.01637

· Hans Heyerdahl, *Skognymfe*, anta-keleg 1889, måleri, NG.M.00723

- Fredrik Kolstø, *Isnekkerverkstedet*, antakeleg 1886, måleri, NG.M.01587
- Karl Lorck, *Skipsgutten*, 1861, måleri, NG.M.03238
- Asta Nørregaard, *Bondekone fra Normandie*, 1889, måleri, NG.M.03608
- Eilif Peterssen, *Andante. Høstkveld ved Ask*, 1879, måleri, NG.M.03573
- Christian Skredsvig, *Fransk bondegård*, forstudie til Ferme à Vennoix, 1880, måleri, NG.M.01568
- Christian Skredsvig, *Oktobermorgen ved Grez*, 1881–1882, måleri, NG.M.00303
- Carl Sundt-Hansen, *Såret*, 1888, måleri, NG.M.00989
- Oscar Wergeland, *Sykt barn*, antakeleg 1906, måleri, NG.M.00717

«**Jeff Wall: The Crooked Path**»
BOZAR, Palais des Beaux-Arts, Brussel
 (27.05.2011–11.09.2011)
Centro Galego de Arte Contemporánea, Santiago de Compostela
 (11.11.2011–26.02.2011)

- Robert Smithson, *Monuments of Passaic*, 1967, fotografi, MS-03938-1997

«**Dronning for en dag**»,
Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum, Trondheim (09.06.2011–07.08.2011)

- Sigrid Muri Vedeler for Molstad & Co., Lesage, Paris, 1968, Dronning Sonjas brudekjole med slep og slør, tekstil, OK-1976-0177 a, b og c
- Molstad & Co., 1961, Prinsesse Astrids brudekjole, tekstil, OK-1996-0092
- Molstad & Co., 1961, Prinsesse Astrids brudeslør, tekstil, OK-1996-0093

«**Caravaggio and his Circle in Rome**»
National Gallery of Canada, Ottawa
 (17.06.2011–11.09.2011)
Kimbell Art Museum, Texas
 (16.10.2011–08.01.2012)

- Orazio Lomi Gentileschi, *Judith og tjenestekvinner med Holofernes' hode*, ca. 1608, måleri, NG.M.02073

«**Gerhard Munthe. En radikal stilsaker – fra naturalistisk maleri til dekorative arbeider**»**Lillehammer kunstmuseum, Lillehammer** (18.06.2011–02.10.2011)

- Gerhard Munthe, *Bondegård på Hedmark*, 1876, måleri, NG.M.01302
- Gerhard Munthe, *Fattigmanns åker*, 1877, måleri, NG.M.01303
- Gerhard Munthe, *Høyonn*, Vik i Stange, 1884, måleri, NG.M.00311
- Gerhard Munthe, *En Storgård*, Vik i Stange, 1884, måleri, NG.M.04185
- Gerhard Munthe, *Fra Bærum*, 1886, måleri, NG.M.01538
- Gerhard Munthe, *Fra Nittedal*, 1905, måleri, NG.M.00671
- Gerhard Munthe, *Friere*, (Nordlysdøtre), 1892, teikning, NG.K&H.B.08239
- Gerhard Munthe, *Helhesten*, 1892, teikning, NG.K&H.B.08234
- Gerhard Munthe, *Exstace*, 1895, teikning, NG.K&H.B.08244
- Gerhard Munthe, *Tre Prinsesser*, antakeleg 1892, teikning, NG.K&H.B.08237
- Gerhard Munthe, *Åsmund i kongens hall*, antakeleg 1902–1903, måleri, NG.M.00907
- Gerhard Munthe, *Den første hallen*, antakeleg 1902–1903, måleri, NG.M.00910
- Gerhard Munthe, *Titteldekorasjon Håkon Jarls saga*, (1889), teikning, NG.K&H.B.03784
- Gerhard Munthe, *Titteldekorasjon til Harald Hardrådes saga*, (1899), teikning, NG.K&H.B.07180
- Gerhard Munthe, *Titteldekorasjon til Magnus Blindes saga*, (1889), teikning, NG.K&H.B.07202
- Gerhard Munthe, *Sluttvignet, Ynglinge-saga*, 1899, teikning, NG.K&H.B.07120

«**Screaming from the Mountain: Landscapes and Viewpoints**»
Sørlandets Kunstmuseum
 (25.06.2011–25.09.2011)

- Kitty Kielland, *Studie fra Kvianes på Ogna, Jæren*, 1878, måleri, NG.M.00528d

«**The Magnificence and Grandeur of the Royal Houses in Europe**»
Grimaldi Forum, Monaco
 (11.07.2011–11.09.2011)

- Worth, Paris/London, Aftankjole, modell Arlesienne, vintersesongen 1912–1913, tekstil, OK-1991-0201
- Silkehuset, Kristiania og Vernon, London, Kroningskjole, 1906, tekstil, OK-1962-0001
- Morin-Blossier, Paris, Gallakjole, 1906, tekstil, OK-1962-0002
- Ukjent produsent, Hardangerdrakt, Noreg, ca. 1906–1910, tekstil, OK-1962-0087a-k

«**Gauguin. Polynesia**»
Ny Carlsberg Glyptotek, København
 (24.09.2011–31.12.2011)

- Paul Gauguin, *Nature Morte*, 1899, måleri, NG.M.01167

«**Edvard Munch – L'oeil Moderne**»
Centre Pompidou, Paris
 (22.09.2011–23.01.2012)

- Edvard Munch, *Pubertet*, (1894–1895), måleri, NG.M.00807
- Edvard Munch, *Pikene på bryggen*, ca. 1901, måleri, NG.M.00844
- Edvard Munch, *Selvportrett i Spanskesyken*, 1919, måleri, NG.M.01867

«**The Düsseldorf School of Painting – Crossing Bridges between Cultures**»
Museum Kunst Palast, Düsseldorf
 (23.09.2011–23.01.2012)

- August Cappelen, *Utdøende urskog*, antakeleg 1852, måleri, NG.M.00200
- Joachim Frich, *Fra øvre Telemark*, 1852, måleri, NG.M.00194
- Hans Gude, *Høyfjell i soloppgang*, 1854, måleri, NG.M.04186
- Olaf Isaachsen, *Setesdalsloft*, 1878, måleri, NG.M.00446f
- August Wilhelm Leu, *Norsk landskap med foss*, 1849, måleri, NG.M.00190
- Amalie Lindegren, *Bestefars undervisning*, 1853, måleri, NG.M.00202
- Adolph Tidemand, *Sittende bonde. Studie til «Haugianerne»*, 1846, måleri, NG.M.00302-021
- Adolph Tidemand, *Kone ved vevstol*, *Guls-*

vik, 1874, måleri, NG.M.00302-0075
· Adolph Tidemand, *Haugianerne*, u.å., teikning, NG.K&H.B.08097
· Adolph Tidemand, *Haugianerne*, 1845, teikning, NG.K&H.B.04489

«Picasso 1905 in Paris»
Kunsthalle Bielefeld, Bielefeld
(25.09.2011–15.01.2012)

· Henri Matisse, *Maleren Albert Marquet*, (ca. 1905), måleri, NG.M.01160

«Degas' Dancers at the Barre: Point and Counterpoint»
The Phillips Collection, Washington D.C.
(01.10.2011–08.01.2012)

· Edgar Degas, *Studie av 14 år gammel danse-
rinne (naken)*, antakeleg 1878–1879, teikning, NG.K&H.B.15574

«Historien fremstilt i bilder»
Nordnorsk Kunstmuseum, Tromsø
(15.10.2011–15.01.2012)

· Peter Nicolai Arbo, *Valkyrjen*, 1869, måleri, NG.M.00259
· Peter Nicolai Arbo, *Gissur den gamle utfordrer humerne på kong Angantyr's vegne*, 1886, måleri, NG.M.04238
· Ole Balling, *Harald Hårfagre i slaget ved Hafsrfsfjord*, 1870, måleri, NG.M.03750
· Olaf Isaachsen, *Olav den helliges lik pleies*, 1880, måleri, NG.M.00984
· Olaf Isaachsen, *Tore Hund ved Olav den helliges lik*, 1881, måleri, NG.M.00446c
· Eilif Peterssen, *Erik Valkendorf treffer Sigbrit Willums og Dyveke*, 1876, måleri, NG.M.04395
· Karl Ferdinand Sohn, *Tasso og de to Leonorer*, 1849, måleri, NG.M.00188
· Adolph Tidemand, *Fridtjofs avskjed, skisse til tapt bilde*, 1836, måleri, NG.M.00302-084
· Adolph Tidemand, *Christian IV grunnlegger Christiania*, antakeleg 1876, måleri, NG.M.00799c
· Kristian Zahrtmann, *Leonora Christina føres av kaptein Ahlefeldt inn i Blåtårn*, 1893, måleri, NG.M.00433
· Knud Andreassen Baade, *Sittende viking i kystlandskap*, 1840, teikning, NG.M.02653VERSO

· Knud Andreassen Baade, *Måneskinn, figur og bautastein ved fjorden*, 1841, teikning, NG.K&H.A.03956
· Adolph Tidemand, *Gustav Vasa taler til bondealmuen i Mora kirke*, 1839, teikning, NG.K&H.B.04451
· Adolph Tidemand, *Haakon Jarl og Karker*, 1841, teikning, NG.K&H.B.04270
· Adolph Tidemand, *Olav den hellige og de fangne småkonger*, 1842, teikning, NG.K&H.B.04304
· Adolph Tidemand, *Olav den hellige omstyrter Torsbildet på Hundorp*, 1843, teikning, NG.K&H.B.04303
· Adolph Tidemand, *Dale Gudbrands dâp*, u.å., teikning, NG.K&H.B.04482
· Borch, Christopher, *Snorre Sturlason*, u.å., skulptur, NG.S.00116
· Matthias Skeibrok, *Ragnar Lodbrok i orme-gården*, 1877, skulptur, NG.S.00137
· Julius Middelthun, *Idum*, antakeleg 1852–1853, skulptur, NG.S.00410
· Harriet Backer, *I Borgstuen*, 1877, måleri, NMK.DEP.2011.0005

«Eugène Delacroix from the 1820's to the 1860's»
Fundación «la Caixa», Caixa Forum Madrid, Madrid (10.10.2011–15.01.2012)
Fundación «la Caixa», Caixa Forum Barcelona, Barcelona (14.02.2012–20.05.2012)
· Eugène Delacroix, *Pietà*, (ca. 1850), måleri, NG.M.01179

«Oda Krohg – Malerin und Muse im Kreis um Edvard Munch»
Kunstsammlungen Böttcherstrasse, Paula-Modersohn-Becker Museum, Bremen (16.10.2011–26.02.2012)
· Oda Krohg, *Kunstnerinnen Asta Hansteen*, antakeleg 1903, måleri, NG.M.00686
· Oda Krohg, *En abonnent på Aftenposten*, 1887, måleri, NG.M.04318

«Luminous Modernism: Nordic Art in America»
The American-Scandinavian Foundation, New York (20.10.2011–11.02.2012)
· Harald Sohlberg, *En blomstereng nordpå*,

1905, måleri, NG.M.00692
· Thorvald Erichsen, *Skogsinteriør*, antakeleg 1900, måleri, NG.M.00688
· Per Krohg, *Lucy Vidil*, 1911, måleri, NG.M.01012

· Christian Krohg, *I pausen*, antakeleg 1913, måleri, NG.M.01037

«Per Inge Bjørlo»
Henie-Onstad Kunstsenter, Høvikodden
(20.10.2011–28.02.2012)
Bergen Kunstmuseum, Bergen
(17.03.2011–13.05.2012)

· Per Inge Bjørlo, *Ein kunstners reise*, 1983, grafikk, MS-02052-1989
· Per Inge Bjørlo, *Ritt*, 1984, grafikk, MS-02053-1989
· Per Inge Bjørlo, *Israel Dreper*, 1982, grafikk, MS-02394-1991
· Per Inge Bjørlo, *Familien*, 1991, måleri, NMK.2004.0199
· Per Inge Bjørlo, *Objekter til mor*, 1991, installasjon, MS-02286-1991
· Per Inge Bjørlo, *Heads from Balance*, 1999, måleri, MS-04296-2000
· Per Inge Bjørlo, *Heads from Balance*, 1999, teikning, MS-04380-2000
· Per Inge Bjørlo, *Heads from Balance*, 1999, grafikk, MS-04152-1998
· Per Inge Bjørlo, *Tvilens perspektiv*, 2004, installasjon, NMK.2004.0378
· Per Inge Bjørlo, *Bestemor*, 1991, installasjon, MS-03744-1994

«Konrad Mehus»
Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum, Trondheim (22.10.2011–08.01.2012)
· Konrad Mehus, *Riksvei 3 fra serien Norsk veisølv*, 1991, smykke, OK-1991-0499
· Konrad Mehus, *Halsring med lueforgylte fluer*, 1980, smykke, OK-1992-0080
· Konrad Mehus, *Mariahjerte fra serien «Sentimentale reiser»*, 1995, smykke, OK-1995-0085
· Konrad Mehus, *Argentina 83*, 1983, smykke, OK-1996-0027

«P.S. Krøyer»

**Den Hirschsprungske Samling,
København (17.11.2011–10.04.2012)
Skagens Museum, Skagen**

- P.S. Krøyer, *Frokost i Sora*, 1880, måleri, NG.M.01570
- P.S. Krøyer, *Musikk i atelieret*, 1886, måleri, NG.M.00325

«1930-tallstablå» i utstillingen

«Funkis i Moss»

**Østfoldmuseene, Moss by- og industri-
museum, Moss, (20.11.2011–15.01.2012)**

- Nora Gulbrandsen for Porsgrunds Porselænsfabrik, kaffikanne, modell 2205, gjenstand, OK-11396A
- Nora Gulbrandsen for Porsgrunds Porselænsfabrik, sukkerkopp, modell 2205, gjenstand, OK-11396B
- Nora Gulbrandsen for Porsgrunds Porselænsfabrik, fløytemugge, modell 2205, gjenstand, OK-11396C

«Th. Kittelsen – Har dyrene sjel?»

Bergen Kunstmuseum, Bergen
(25.11.2011–19.02.2012)

- Theodor Kittelsen, *Kornstaur*, 1900, teikning, NG.K&H.B.00110
- Theodor Kittelsen, *Dyrekarikatur*, (udatert), teikning, NG.K&H.B.00523
- Theodor Kittelsen, *De syv søstre*, antakeleg 1888, teikning, NG.K&H.B.00147
- Theodor Kittelsen, *De syv søstre*, antakeleg 1888, teikning, NG.K&H.B.00712
- Theodor Kittelsen, *Trollfugl*, 1887, teikning, NG.K&H.B.06919
- Theodor Kittelsen, «*Sjel slå deg til ro, et, drikk og vær glad*», (mellom 1876 og 1887), teikning, NG.K&H.B.00796
- Theodor Kittelsen, *Karikatur, en liten mann*, antakeleg 1888, teikning, NG.K&H.B.01031
- Theodor Kittelsen, *En gammel hannkatt*, (mellom 1876 og 1880), teikning, NG.K&H.B.01032
- Theodor Kittelsen, *Jomfruene*, 1893, teikning, NG.K&H.B.03186
- Theodor Kittelsen, *Havfruene ved stranden*, 1893, teikning, NG.K&H.B.03187
- Theodor Kittelsen, *Tjern med vannliljer*,

- 1893, teikning, NG.K&H.B.03184
- Theodor Kittelsen, *Måneskinn over sjøen*, 1893, teikning, NG.K&H.B.03180
- Theodor Kittelsen, *Satire over kunst-historien*, antakeleg 1887/1888, teikning, NG.K&H.B.03200
- Theodor Kittelsen, *Så gikk kjetta langt og lenger enn langt*, antakeleg 1906, teikning, NG.K&H.B.05251
- Theodor Kittelsen, *Og så ble hun ør i toppen og fikk det i føttene ...*, 1884, teikning, NG.K&H.B.05261
- Theodor Kittelsen, *Sluttvignet til «Verden lønner ikke annerledes»*, 1887, teikning, NG.K&H.B.05265
- Theodor Kittelsen, *Fysiognomistudier fra Kragerø*, antakeleg 1869, teikning, NG.K&H.B.06928
- Theodor Kittelsen, *Verten er vittig*, (mellom 1883 og 1886), teikning, NG.K&H.B.06935
- Theodor Kittelsen, *Høstkveld*, (mellom 1894 og 1896), teikning, NG.K&H.1982.0020
- Theodor Kittelsen, *Pesta kommer*, (mellom 1894 og 1896), teikning, NG.K&H.1982.0021
- Theodor Kittelsen, *Fattigmannen*, (mellom 1894 og 1896), teikning, NG.K&H.1982.0023
- Theodor Kittelsen, *Musstad*, (mellom 1894 og 1896), teikning, NG.K&H.1982.0029
- Theodor Kittelsen, *Fire studier av hender*, 29.11.1875, teikning, NG.K&H.B.03248
- Theodor Kittelsen, «*Vastroidet som levede af bare Jomfrukød*», 1881, måleri, NG.M.01984
- Theodor Kittelsen, *Glede av barnene*, 1878, måleri, NG.M.02137
- Theodor Kittelsen, *Selvportrett*, 1891, måleri, NG.M.03478

«Peter Dahl», «Stolta stad och andra berättelser – Peter Dahl som gäst på Gallen-Kallelanmuseet»

Zornmuseet, Mora
(03.12.2011–11.03.2012)
Gallen Kallelan Museo, Espoo
(28.03.2012–27.05.2012)

- Peter Dahl, *Paris Bestikkes*, 1985, måleri, MS-02919-1988

Mål og strategiske tiltak for FoU-aktiviteten ved Nasjonalmuseet for perioden 2012–2017 blei vedtatt av 2011 vedteken i *Strategi for forskning og utvikling*. Nye satsingar er å styrkje den formelle kompetansen i museet ved å oppmode fagstaben til å ta del i doktorgradsutdanning og ved å publisere meir i godkjende kanalar, formalisere arbeidet med utstillingskatalogane frå museet i tråd med krav til vitenskapleg publisering og utgivingar av samlingskatalogar.

Tal på tilsette pr. 31.12.2011 med forskingsansvar i stillinga:

–Kurator/konservator: 22 personar

–Andre (seniorkurator/seniorforskar/forskiingskoordinator/spesialrådgivar): 13 personar

FoU-aktiviteten i 2011 omfatta både å føre vidare og å avslutte pågåande prosjekt og å initiere nye. Resultata blei formidla gjennom utstillingar og publikasjonar innanfor dei fire samlingsområda våre. I tillegg har fagfolka ved museet bidrege til utstillingskatalogar ved andre museum, som Mai Britt Guleng i *Edvard Munch L'œil Moderne* (Centre Pompidou), Widar Halén og Anne Kjellberg i *Magnificence and Grandeur of the Royal Houses in Europe* (Grimaldi Forum, Monaco) og Frode Ernst Haverkamp i *Die Düsseldorfer Malerschule und ihre internationale Ausstrahlung 1819–1918* (Museum Kunstpalast, Düsseldorf). To spesielle bidrag i norsk kunstliv er boka *Ny norsk kunst* av Øystein Ustvedt og boka *Kjell Nupen. Et portrett*, med Sidsel Helliesen

som medforfattar og medredaktør. Fleire tilsette er også lagde merke til ved utstrekt foredragsverksemd, som Ellen Lerberg, og blogging, som Ulf Grønvold.

Fleire vitenskapleg tilsette ved museet utførte sensoroppdrag ved universitet og høgskolar, var sakkunnige i domsnemnder og opposentar ved Ph.d.-disputasar og redaktørar for diverse publikasjonar. Fleire av dei tilsette ved museet har styreverv i ulike norske og utanlandske faglege komitear, utval og organisasjonar, i tillegg til at dei tek del i internasjonale organisasjonar.

NYE PROSJEKT

Nye prosjekt er sette i gang i samband med komande utstillingar og aktivitetar, som kunstnarskapane til Edvard Munch og Kjartan Slette-mark.

Bestandskatalogar

Arbeidet med nye katalogar er sette i gang på fleire samlingsområde. Formålet med prosjektet er å halde fram med den vitenskaplege tilarbeidinga og publiseringa av samlingane ved museet. Katalogen for samlinga frå antikken skjer i samarbeid med dr.art. Sven Ahrens og prof.emeritus Siri Sande, UiO. Katalogen over verk av Edvard Munch i Nasjonalmuseet si samling blir laga i samarbeid med Gerd Woll, tidlegare førstekonservator ved Munch-museet. Katalogen for eldre utanlandsk måleri er også starta opp. Prosjektet bidreg til samarbeid med eksterne forskarar, og at samlinga blir gjort kjend for publikum i dag.

Vitskapelege skrivekurs

Tre av dei tilsette ved museet blei tekne opp på vitenskapleg skrivekurs. Norsk Folkemuseum arrangerer kurset med støtte frå Norsk kulturråd. Det skal resultere i vitenskaplege artikkelar i relevante fagtidsskrift.

VIDAREFØRTE PROSJEKT

Komparativ analyse av basisutstillinger ved norske kunst- og kunstindustrimuseum

Innsamling av data frå i alt 17 utstillingar fordelte på ti institusjonar er gjennomførte i prosjektet «Komparativ analyse av basisutstillinger ved norske kunst- og kunstindustrimuseer». Workshop for kuratorar frå musea som tok del, blei arrangert i Oslo. Analysen blir avslutta i 2012.

Praksisplassar for masterstudentar i museologi

Som ledd i masterutdanning i museologi, IKOS, UiO, gjennomførte to studentar ein praksisperiode på åtte veker i Nasjonalmuseet: Éin student følgde arbeidet med den nye basisutstillinga «Livets dans», og den andre følgde arbeidet i koparstikk- og handteiknings-samlinga.

Norsk kunstnarleksikon

I 2011 blei redigeringsdatabasen for den elektroniske versjonen av Norsk kunstnarleksikon ferdigstilt, eit verktøy som også er eigna for framtidig ajourføring og vidareutvikling av leksikonet til ein nasjonal database. Redaksjonell retting har gått føre seg i heile 2011. I samarbeid med Norsk kulturråd blei det utvikla ei

løysing for å bruke semantisk teknologi for å gjere leksikoninnhaldet tilgjengeleg i samla og maskinlesbar form. Dette gjer det mogleg å kople innhaldet saman med andre, tilsvarende opne kjelder. For tida blir det greidd ut kvar nettstaden skal plasserast, og korleis grensesnittet skal formast ut. Det blir også arbeid med å velje ut og implementere illustrasjonar til artiklane. Prosjektet blir gjennomført i samarbeid med og med støtte frå Norsk kulturråd.

Contact: Exhibnet

Utvalde delar av dei digitalt baserte formidlingsaktivitetane som Nasjonalmuseet har retta mot ungdom, går inn i det femårige forskingsprosjektet Contact: Exhibnet, i regi av InterMedia UiO og finansiert av Noregs forskingsråd. Delprosjektet «Snøskult» blei sett i produksjon som ein todagars workshop for Den kulturelle skolesekken og presentert i museet sin digitale ressursbank. Det andre delprosjektet, «Munch og multimodalitet», gjennomførte publikumsstudiar i to periodar i Munchsalen i Nasjonalgalleriet. Det digitale prosjektrømmet «I Munchs verden» blei utvikla og montert i tilknytning til Munchsalen. Samarbeidet blir ført vidare i 2012.

Intervju av kunstnarar

Nasjonalmuseet bidreg kvart år til INCCA-databasen over kunstnarintervju. Databasen utgjer ei kjelde til kunnskap om moderne kunstmateriale, samtidskunstnarar og bevaring av verk. I 2011 gjennomførte museet intervju av følgjande kunstnarar: Else Marie Hagen, Knut Åsdam, Ed Ruscha studio, Kirstine Roepstorff, Morten Børresen, Kalle Grude, Paul Brandt, Atle Selness Nielsen, Camille Norment, Jenny Holzer og Ingrid Askeland.

Understanding Manet

Tekniske undersøkingar og konservering av Édouard Manet-måleriet *Fra Verdensutstillingen i Paris i 1867* har blitt utført i samarbeid med *Art Access & Research* (UK). Ope seminar blei arrangert (sjå eiga liste). Undersøkingane blir formidla gjennom ein serie filmopptak på museet sin nettstad i 2012.

Nasjonalmuseet arrangerte i 2011 seks seminar med til saman 378 deltakarar

«Brytninger. Norsk arkitektur 1945–65», i samarbeid med kunsthistorie, IFIKK, UiO. Kommenterar ved Elisabeth Seip og Siri Skjold Lexau, innlegg ved Espen Johnsen, Trude Simonsen, Johan Mårtelius (S), Ulf Grønvold og Bente Solbakken, 18. mars, 35 deltakarar. Ansvarlege: Bente Aass Solbakken (Nasjonalmuseet) og Espen Johnsen (UiO).

Nasjonalt kunstformidlingsseminar «Med fokus på ungdom», 9.–10. juni, 120 deltakarar. Ansvarleg: Yngvill Aagaard Sjøösten.

«Nordisk papirhistorie», Föreningen Nordiska Pappershistoriker, 9. juni, 21 deltakarar. Ansvarleg: Kari Greve.

«Making the Historical Contemporary», i samarbeid med The Oslo Centre for Critical Architectural Studies (OCCAS), AHO. Foredrag ved Abraham Thomas, Corine Béller, Ferry Piekart, Christina Budde, Tim Knox og Erik Fensstad Langdalen, 10. oktober, 52 deltakarar. Ansvarlege: Mari Lending (AHO) og Nina Berre (Nasjonalmuseet).

«Edvard Munch sett med nye øyne», i samarbeid med kunsthistorie, IFIKK, UiO. Foredrag ved kunsthistorikarane Gry Hedin (UiK, DK), Sivert Thue (Nasjonalmuseet), 11. november, 90 deltakarar. Ansvarlege: Erik Mørstad (UiO), Ellen Lerberg og Birgitte Sauge.

«Édouard Manet's *View of the 1867 Exposition Universelle*. The painting's recent conservation, the artist's techniques and the art historical analysis within its social historical context». Foredrag ved Paul Greenhalgh (UK), Juliet Wilson Bareau (UK), Nils Messel og Thierry Ford (Nasjonalmuseet), 2. desember, 70 deltakarar. Ansvarleg: Thierry Ford.

PUBLISERING

Nasjonalmuseet følgde i 2011 opp utgivinga av følgjande periodika:

Arkitekturårbok 2011. Fleire bidragsytarar. Redaktør: Nina Berre. Samarbeid med Pax Forlag. Årboka blei godkjend som vitenskapleg publisering på nivå 1 frå 2011.

Det kunsthistoriske tidsskriftet *Kunst og Kultur* kom ut med fire nummer. Tidsskriftet markerte at det var 100 år sidan første årgangen kom ut i 1911, med temanummer, seminar og register, støtta av Fritt Ord. Utgivinga er eit samarbeid med Universitetsforlaget, med støtte frå Noregs forskingsråd. Nivå 1 for vitenskapleg publisering. Redaktør: Birgitte Sauge.

Nasjonalmuseet gav ut følgjande publikasjonar i 2011:

- *Absolutt installasjon*. Utstillingshefte. Fleire bidragsytarar. Redaksjon: Ahnikee Østreng (red.), Randi Godø. Oslo, Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design, 2011, 48 sider.
- *Byen og Blindern: Universitetet i Oslo 200 år*. Utstillingskatalog. Tekst: Nina Berre, Truls Aslaksby, Bjørn Vidar Johansen, Karl Otto Ellefsen, Eirik Bøe, Nils-Ole Lund, Trond Rogstad, Nina Frang Høyum. Redaksjon: Nina Berre (fagred.), Nina Frang Høyum (biletred.), Bjørn Vidar Johansen, Marianne Yvenes, Beate Marie Bang. Oslo, Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design, 2011, 256 sider, norsk og engelsk tekst.
- *Erik Werenskiold 1855–1938*. Utstillingskatalog. Tekst: Øystein Ustvedt, Nils Ohlsen, Øystein Sjøstad, Ellen J. Lerberg, Erik Mørstad, Erik Werenskiold. Artiklane er fagfellevurderte.

Redaksjon: Øystein Ustvedt, Marianne Yvenes. Oslo, Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design, 2011, 240 sider, norsk og engelsk tekst.

- *Goddesses: A Reader*. Seminarkompendium. Tekst: Andrea Kroksnes, Ellen Tepfer, Ellen Mortensen, Sanne Kofod Olsen, Knut Åsdam, Peter Rehberg, Vibeke Waallann Hansen, Line Engen. Redaksjon: Andrea Kroksnes. Oslo, Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design, 2011, 144 sider, engelsk tekst.
- *Nicholas HLOBO: skulptur · installasjon · performance · tegning*. Utstillingskatalog. Tekst: Jan Erik Lundström, Kerryn Greenberg, Gavin Jantjes. Redaksjon: Gavin Jantjes, Marianne Yvenes. Oslo, Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design, 2011, 206 sider, norsk og engelsk tekst.
- *Snorre Ytterstad. Squared Target*. Utstillingskatalog. Tekst: Erling Moestue Bugge, Randi Godø, Jan Verwoert. Re-

daksjon: Randi Godø, Marianne Yvenes. Oslo, Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design, 2011, 160 sider, norsk og engelsk tekst.

• *Spor. Norsk arkitektur 2005–2010.*

Utstillingskatalog. Tekst: Nina Berre, Christer Malmström, Leif Maliks. Redaksjon: Nina Berre (fagred.), Marianne Yvenes, Birgitte Sauge, Ole Gaudernack. Oslo, Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design, 2011, 204 sider, norsk tekst.

• *Contemporary Norwegian Architecture #7. Utstillingskatalog.* Tekst: Nina Berre, Christer Malmström. Redaksjon: Nina Berre (redaktør), Marianne Yvenes, Ole H. Gaudernack. Oslo, Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design, 2011, 174 sider. Engelsk utgåve.

Nasjonalmuseet gav ut følgende utstillingskataloger i samarbeid med andre:

• *Rubens, van Dyck, Jordaens. Barock aus Antwerpen / Barokk fra Antwerpen.* Fleire bidragsytarar. Red.: Michael Philipp og Eva Hausdorf. Hirmer Verlag München 2010, 232 sider. Tysk tekst. Vedlegg: tekst: Ortrud Westheider, Nils Ohlsen. Oslo, Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design, 2011, 48 sider, norsk tekst.

• *Kirstine Roepstorff. Dried Dew Drops. Wunderkammer of Formlessness.* Tekst: Nicola Dietrich, Kirstine Roepstorff, Rebekka Ladewig, Andrea Kroksnes, Nicola Dietrich (red.). Ostfildern, Hatje Cantz Verlag, 2010, 112 sider, engelsk og tysk tekst.

Tilsette ved Nasjonalmuseet publiserte følgende i 2011:

–Vitskapleg publisering, medrekna fagfelleverderte tekstar i egne katalogar frå museet: 11 einingar / 10 personar
–Fagleg publisering (tekstar og foredrag): 65 einingar / 29 personar

Vitskapleg publisering inkludert fagfelleverderte artiklar frå egne utstillingskatalogar

· Berre, Nina: «Arkitekturutdanningen i Trondheim 100 år. Evig forpopping i ingeniørens tankeverden?», i *Arkitekturårbok 2011*, Pax Forlag, Oslo 2011, s. 102–111.

· Gange, Eva Klerck: «En synliggjøring av det umiddelbare. Marte Aas i en norsk fotohistorisk kontekst», i *Marte Aas. Film og fotografier*, utstillingskatalog, Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design, Oslo 2011, s. 7–46.

· Godø, Randi: «Ready-Made-Now! Snorre Ytterstad's art production in the 2000s», i *Snorre Ytterstad. Squared Target*, utstillingskatalog, Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design, Oslo 2011, s. 130–147.

· Guleng, Mai Britt: «Leif Østbys Fra naturalisme til nyromantikk», *Kunst og Kultur* nr. 2 2011, s. 92–99.

· Kjellberg, Anne: «Fra kunstindustri til design i Kunst og Kultur», *Kunst og Kultur* nr. 2 2011, s. 110–119.

· Lerberg, Ellen: «Thi portraiter morer mig», i *Erik Werenskiold 1855–1938*, utstillingskatalog, Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design, Oslo 2011, s. 58–68.

· Ohlsen, Nils: «Det blir friskt og levende. Bare fortsett slik. Erik Werenskiold i München», i *Erik Werenskiold 1855–1938*, utstillingskatalog Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design, Oslo 2011, s. 21–30.

· Sauge, Birgitte: «Nyere norsk arkitekturhistorie sett gjennom Kunst og Kultur», *Kunst og Kultur* nr. 2 2011, s. 120–129.

· Solbakken, Bente Aass: «At hævde sit Fag som Kunst ikke Videnskap» i *Arkitekturårbok 2011*, Pax Forlag, Oslo 2011, s. 112–120.

· Ustvedt, Øystein: «Om 'det nasjonale' og Werenskiolds maleriske friluftrealisme», i *Erik Werenskiold 1855–1938*, utstillingskatalog, Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design, Oslo 2011, s. 43–54.

· Ustvedt, Øystein: *Ny norsk kunst*, Fagbokforlaget, Oslo 2011, 232 sider.

Fagleg publisering: artiklar og andre tekstar

· Berre, Nina: «Oppdaget», i *Spor. Norsk arkitektur 2005–2010*. Utstillingskatalog, Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design, Oslo 2011, s. 11–23.

· Berre, Nina: «Making sense. Brandangersundbrua», i *Arkitekturårbok 2011*, Pax Forlag, Oslo 2011, s. 25–27.

· Bull, Knut Astrup: «Å sy virkeligheten sammen», i *Kunsthåndverk 2011*, Norske Kunsthåndverkeres årsutstilling, utstillingskatalog, Elisabeth Sørheim (red.), Oslo 2011, s. 48–50.

· Engen, Line: «Woman as artist and Theme: Paula Modersohn-Becker», i *Goddesses: A Reader*, Oslo, Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design, Oslo 2011, s. 126–143.

· Godø, Randi: *Short Notice: Stir Heart*, Kunsthallen Brandts, Odense 2010, 39 sider.

· Greve, Kari: «Hans Nielsen Hauges papirmøller», *Nordisk Pappershistorisk Tidsskrift* nr. 3 2011, s. 3–7.

· Greve, Kari: «Kunst og terror», *Norske Konserver* nr. 2 2011, s. 20–21.

· Guleng, Mai Britt: «La répétition dans les écrits d'Edvard Munch», i *Edvard Munch L'œil Modern*, Angela Lampe og Clément Chéroux (red.), utstillingskatalog Centre Pompidou, Paris 2011, s. 144–149.

· Halén, Widar: «The Norwegian Monarchy and its context», i *Magnificence and Grandeur of the Royal Houses in Europe*, Catherine Arminjon (red.), Grimaldi Forum og Skira-Flammarion, Monaco 2011, s. 156–161.

- Hansen, Vibeke Waallann: «Løvaas & Wagle. Material Constructions», i *Goddesses: A Reader*, Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design, Oslo 2011, s. 112–123.
  - Haverkamp, Frode Ernst: «Die Norwegischen Künstler in Düsseldorf. Der Kulturtransfer zwischen Düsseldorf und dem Norden», i *Die Düsseldorfer Malerschule und ihre internationale Ausstrahlung 1819–1918*, utstillingskatalog, Museum Kunstpalast, Düsseldorf, Bettina Baugärtel (utgivar), 2011 bd. 1 Essays, s. 172–185.
  - Heliessen, Sidsel: «Grafikk som samspill mellom teknikk og motiv», i *Kjell Nupen. Et portrett*, Kjell Valebrokk, Gunnar Danbolt og Sidsel Heliessen (red.), Aschehoug, Oslo 2011, s. 286–328.
  - Heliessen, Sidsel: «En 100-årsmarkering», medforfatter saman med Birgitte Sauge, innleiing i *Kunst og Kulturs* jubileumshfte nr. 2 2011, s. 57–59.
  - Høyum, Nina Frang: «Ole-Johan Dahls hus», i *Byen og Blindern. Universitetet i Oslo 200 år*, Utstillingskatalog, Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design, Oslo 2011, s. 146–155
  - Jantjes, Gavin: «Kant, søm & rom» i *Nicholas HLOBO: skulptur, installasjon, performance, tegning*, utstillingskatalog, Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design, Oslo 2011, s. 11–49.
  - Jantjes, Gavin: «Art in Public Space» i *Rom for kunst 2001–2011*, Vigdis Helene Hvale (red.), Kulturbyrået Mesén, Oslo 2011, s. XVII.
  - Kjellberg, Anne, «La reine Maud de Norvège et sa splendide garde-robe» i *Fastes & Grandeur des ours en Europe*, Catherine Arminjon (red.), Grimaldi Forum og Skira Flammarion, Monaco 2011, s. 165.
  - Kroksnes, Andrea: *Short Notice: Stir Heart*, Kunsthallen Brandts, Odense 2010, 39 sider.
  - Kroksnes, Andrea: «Formlessness as Strategy or Bringing Things Down in the World», i *Kristine Roepstorff: Dried Dew Drops. Wunderkammer of Formlessness*, utstillingskatalog, Hatje Cantz Verlag og Museum für Gegenwartskunst, Basel 2010, s. 42–49.
  - Kroksnes, Andrea: «Goddesses or Monsters: How do Women Occupy Art History?», introduksjon i *Goddesses: A Reader*, Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design, Oslo 2011, s. 12–28.
  - Kroksnes, Andrea: «Meeting the Wall», i *Visual Art in the Oslo Opera House*, Jørn Mortensen (red.) Forlaget Press og KORO, Oslo 2011, s. 120–128.
  - Kroksnes, Andrea: «Ongoing: Reflections on Performativity and the Art Object», i *Elmgreen & Dragset Performances: 1995–2011*, Walther König, Berlin 2011, s. 173–191.
  - Lunde, Anne Marit: «Å sette spor», i *Arkitekturårbok 2011*, Pax Forlag, Oslo 2011, s. 12–19.
  - Lunde, Anne Marit: «European 10 – Looking back, looking forward», i *Arkitekturårbok 2011*, Pax Forlag, Oslo 2011, s. 52–54.
  - Ohlsen, Nils: «Weltlich oder göttlich? Jacob Jordaens' Osloer Allegorie zwischen Himmel und Erde», i *Rubens, van Dyck, Jordaens. Barock aus Antwerpen*, utstillingskatalog, Bucerius Kunst Forum, Hamburg og Hirmer Verlag, München 2010, s. 53–57.
  - Ohlsen, Nils: «Das Storyboard. Ein unentdecktes Genre zwischen Film- und Bildkunst», i *Zwischen Film und Kunst. Storyboards von Hitchcock bis Spielberg*, utstillingskatalog Kunsthalle Emden og Deutsche Kinemathek – Museum für Film und Fernsehen, Berlin 2011, s. 36–41.
  - Sauge, Birgitte: «En 100-årsmarkering», medforfatter saman med Sidsel Heliessen, innleiing i jubileumshft av *Kunst og Kultur* nr. 2 2011, s. 57–59.
  - Ustvedt, Øystein: «Å være i sin tid», i *Erik Werenskiold 1855–1938*, utstillingskatalog, Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design, Oslo 2011, s. 11–18.
  - Yvenes, Marianne: «Cinéma – En annen dans», i *Marte Aas. Film og fotografier*, utstillingskatalog, Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design, Oslo 2011, s. 99–110
- Faglege foredrag**
- Berre, Nina: «The Position of Contemporary Norwegian Architecture with a historical retrospective», foredrag for arkitektstuderantar ved Chalmers University of Technology, Nasjonalmuseet, 8. oktober.
  - Ford, Thierry: «Retusjering og fernisering», forelesing for KONS 4046 Konserveringsstudium UiO, 19. mai.
  - Ford, Thierry: «20th century painting techniques», forelesing for KONS 2040, Konserveringsstudium UiO, 9. november.
  - Ford, Thierry: «Recent conservation treatments and investigations», foredrag på seminaret «Édouard Manet's View of the 1867 Universal Exposition», Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design 2. desember.
  - Greve, Kari: «Europeisk og japansk papirteknologi», foredrag for radérklassen, Kunsthøgskolen, Oslo 9. februar.
  - Greve, Kari: «Europeisk papirhistorie», forelesing for KUN 2512 Kunst på papir, UiO, 30. april.
  - Greve, Kari: «Håndtering og oppbevaring av papirbasert kunst», foredrag for Magasinetverkets seminar «Gjenstandshåndtering i kunst- og kulturhistoriske museer», Lillehammer 16. november.
  - Grønvold, Ulf: «Naturen som kilde til arkitektonisk fornyelse. Helge Hjertholms konkurranseutkast», innlegg på seminaret «Brytninger. Norsk arkitektur 1945–65», arrangert av Nasjonalmuseet i samarbeid med IFIKK, UiO, Nasjonalmuseet, 18. mars.
  - Guleng, Mai Britt: «The double identity of the art reproduction; visual imitation – and re-enactment of artistic creation», innlegg på seminar i Nordforsk nettverk: WHEN IS HISTORY? Re-enactment, Anachronisms, and the (Embodied) Afterlife of Aesthetic Practices, Copenhagen/Falsterbo, 12.–14. oktober.
  - Guleng, Mai Britt: «Livsopplevelser og kunstneriske uttrykksformer», forelesing på Nordspråk-kurset Kunst og didaktikk, 24. september.
  - Halén, Widar: «Fra Alhambra til Christianias forlystelseliv – islamsk inspirasjon på 1800–1900-tallet», foredrag i Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design, 17.

februar, og for Venneforeningen for Kunst-
industrimuseet i Oslo sitt årsmøte, 17. mars.

· Halén, Widar: «Ornamentet sett som høy
kunst: møte med 1800-tallsdesignerne
Owen Jones og Christopher Dresser»,
foredrag i Nasjonalmuseet for kunst,
arkitektur og design, 14. april.

· Halén, Widar: «Christopher Dresser and
the Cult of Japan», foredrag på seminaret
«Imagining Japan: Anglo-Japanese Influences
on 19th century British Art and Design»,
Victoria and Albert Museum, London,
25. juni.

· Hansen, Vibeke Waallann: «Paul Klee og
hans inspirasjonskilder», foredrag i Nasjo-
nalmuseet, 22. oktober.

· Helliesen, Sidsel: «Hvordan er samlingene
bygget opp? – Med Nasjonalgalleriet som
hovedeksempel». Forelesing for nye BA/MA
i kunsthistorie, Institutt for filosofi, idé- og
kunsthistorie og klassiske språk, UiO, 1.
november.

· Jantjes, Gavin: «Making and Reflection:
Discourses on the Art of Nicholas Hlobo»,
foredrag, Nasjonalmuseet for kunst,
arkitektur og design, 17. februar.

· Jantjes, Gavin: «Art and Curating», fore-
drag, Nicholas Schafhausen Rencontres
Internationales, Museo Nacional Centro de
Arte Reina Sofía, Madrid, 24. mai.

· Jantjes, Gavin: «Art and Responsibility»,
foredrag, Nordnorsk Kunstmuseum,
Tromsø, 15. september.

· Jantjes, Gavin: «Telling our own Stories»,
innlegg på symposium om *historical writing*,
University of the Witwatersrand,
Johannesburg, 10. november.

· Jantjes, Gavin: «Telling our own Stories»,
foredrag, South African National Gallery,
Cape Town, 13. november.

· Jantjes, Gavin: «South African Art in
Context», foredrag, National Museum of
African Art / Smithsonian Washington,
USA, 16. november.

· Jantjes, Gavin: «History and Context»,
foredrag saman med Mario Pissarra, New
York University Graduate Centre, NY, 21.
november.

· Kjellberg, Anne: «Oleana – Norwegian
knitwear with international success»,

innlegg på ICOM Costume Committee-
konferanse i Beograd, 28. september.

· Kjellberg, Anne: Innleiar og ordstyrar
under Agnes Geijer-forelesingane 2011,
Upplandsmuseet, Uppsala, 24. oktober.
· Lerberg, Ellen: «Jens Thiis – Young man on
a grand tour», innlegg på The international
ICFA-conference 2011, Malta, medio oktober.
· Madshus, Eva: «Contemporary Norwegian
Architecture», foredrag for portugisiske
arkitektur og arkitekturjournalistar,
Nasjonalmuseet, 1. februar.

· Madshus, Eva: «Hvilke spor setter norsk
samtidsarkitektur?», foredrag ved Norsk
Forms årskonferanse 2011: Arkitekturens
tilstand, Norsk Form, Oslo, 7. september.

· Messel, Nils: «The Value of Friendship.
The Acquisition», foredrag på seminaret
«Édouard Manet's View of the 1867 Univer-
sal Exposition», Nasjonalmuseet for kunst,
arkitektur og design, 2. desember.

· Nilsen, Børre: «Konserveringsbase på
Nasjonalmuseet i Oslo», foredrag på konfe-
ransen «A one day Seminar on Conserva-
tion Documentation», Nationalmuseum,
Stockholm, 17. november.

· Nordkvelle, Trine: «*Skrik* med japanske
øyne», innlegg på seminaret «Edvard
Munch sett med nye øyne», Nasjonal-
museet, Oslo, 11. november.

· Qvale, Anne: Innlegg om samarbeidet med
InterMedia/UiO og Snøskult-prosjektet
på ICAM Education, MAXXI, Roma,
9. september.

· Sandtrø, Anja: «Virtuell restaurering.
Digital rekonstruksjon ved hjelp av Photo-
shop». Forelesing og workshop for
KONS4046 konserveringsstudium ved
UiO, 24. mars.

· Sauge, Birgitte: «Museum og maktens
retorikk. Museumsarkitektur», innlegg på
«Makt og museum», nasjonal fagkonferanse
for kulturvitarar og kulturhistorikarar,
Maihaugen, Lillehammer, 27.–29. januar.

· Sauge, Birgitte: «Hvordan skape et godt
klima for forskning?», innlegg på konfe-
ransen «Kvalitet og klima for forskning i arkiv
og museum», arrangert av Norsk kulturråd,
Oslo, 23. mars.

· Sauge, Birgitte: «Om *Kunst og Kultur* som

vitenskapelig kanal, nivå 1», innlegg på
«Skriveseminar: Fra idé til vitenskapelig
tekst», Norsk Folkemuseum, Oslo,
10. oktober.

· Solbakken, Bente Aass: «Tekstur som
ornament», innlegg på seminaret «Brytnin-
ger. Norsk arkitektur 1945–65» arrangert av
Nasjonalmuseet i samarbeid med IFIKK,
UiO, Nasjonalmuseet, 18. mars.

FAGLEGE VERV

Mange av museet sine tilsette er medlemmar
i internasjonale organisasjonar og nett-
verk som Recontres International, ICOM
(International Council of Museums), IKT
(International Association of Curators of
Contemporary Art), ICFA (International
Committee of Fine Art), CIMAM (Internation-
al Committee for Modern Art), ICDAD
(International Committee of Decorative
Art), ICG (International Committee of
Glass), CC (International Committee
of Conservation), ICEE (International
Committee for Exhibition and Exchange),
ICAM (International Confederation of
Architectural Museums), DOCOMOMO
(Documentation and Conservation of
Modern Movement Buildings), ICOMOS,
ICA (International Confederation of
Archives) og CEN/TC 346 (Conservation
of Cultural Property).

Nasjonalmuseet sin eksterne kommunikasjon omfattar formidling i vid forstand, publikumsutvikling nasjonalt og internasjonalt, omdømebygging og markering av museet som aktør i samfunnet og i den aktuelle offentlige debatten. Kommunikasjonsflatene mot publikum er digitale plattformer (nettstad, sosiale medium og andre nettbaserte tenester) og eit breitt spekter av trykte publikasjonar, utstillingskatalogar, formidlingsbrosjyrar og pressemateriell.

Museet har gjennomført ei rekkje undersøkingar for å analysere og utvikle sine viktigaste kommunikasjonskanalar, m.a. brukarundersøking av nettstaden og analyse av presse- og PR-tenester. Hausten 2011 gjennomførte Nasjonalmuseet si første omfattande publikumsundersøking, som omfattar både kvantitative og kvalitative data. Resultata av undersøkinga vil vere utgangspunkt for vidareutvikling av satsingsområda til museet i 2012.

I 2011 har Nasjonalmuseet iverksett arbeidet med nytt intranett som skal bidra til styrkje den interne kommunikasjonen i alle ledd.

Presse

I 2011 har medieinteresse for Nasjonalmuseet retta seg mot tre hovudområde: utstillingane, museumsdebatten og prosjektering av nybygget på Vestbanen.

Det blei skrive omtalar og meldingar av totalt 24 utstillingar i Oslo og i resten av landet. Dette gir ei jamn og brei mediedekning i 2011 med hovudstaden som

naturleg tyngdepunkt (sjå tabell *Pressedekning pr. fylke* – kjelde Retriever).

Mediedekninga ut frå kjeldekategori i 2011 viser at rikspressa utgjer 45 prosent av det totale, medan lokalaviser og regionaviser utgjer etter tur 43 prosent og 10 prosent. Magasin, tidsskrift og fagpresse representerer eit stort potensial ettersom dei samla i dag utgjer berre to prosent av kjeldekategoriane (sjå grafen s. 66 *Dekning pr. kjeldekategori* – kjelde Retriever for perioden 1.1.11–31.12.11).

Dekninga fordelt på medietype viser at papir framleis utgjer brorparten med totalt 65 prosent, mens nett tek ein aukande del med 30 prosent og blogg fem prosent (sjå grafen s. 66 *Dekning pr. medietype* – kjelde Retriever for perioden 1.1.11–31.12.11).

Direktøren for Nasjonalmuseet har i 2011 teke del i debatten om museum både i aviser og på TV og radio. Eit døme er kronikken skriven av direktørane for Nasjonalmuseet, Astrup Fearnley Museet, Munch-museet og Henie-Onstad Kunstsenter som Aftenposten trykte i mai 2011. Audun Eckhoff og leiarar ved andre sentrale kunstinstitusjonar engasjerte seg også i debatten om Lambda, prosjektet for nybygget til Munch-museet hausten 2011.

Fleire aviser har også publisert artiklar om nybygget til Nasjonalmuseet på Vestbanen, *forum artis*, med nye illustrasjonar av bygget i tillegg til intervju med Klaus Schuwerk, ein av dei to arktektane bak prosjektet.

PRESSEDEKNING PR. FYLKE

Norske fylke	Tal
Oslo	292
Hordaland	231
Sogn of Fjordane	223
Vestfold	217
Rogaland	217
Nordland	212
Buskerud	212
Akershus	211
Telemark	209
Troms	209
Hedmark	209
Møre og Romsdal	208
Østfold	207
Aust-Agder	206
Nord-Trøndelag	205
Oppland	204
Sør-Trøndelag	203
Vest-Agder	201
Finnmark	201

Nettstad

Nettstaden nasjonalmuseet.no er museet sin viktigaste eksterne informasjonskanal. Nettstaden gir ei samla oversikt over utstillingar, arrangement og aktivitetar, i tillegg til informasjon om dei ulike verkeområda til museet. I 2011 blei det utført ei omfattande brukarundersøking der nettstaden blei vurdert ut frå behova og forventningane til publikum. Ut frå resultata frå undersøkinga blei det lagt planar for å tilpasse og endre nettstaden. Desse endringane blir gjorde vårhalvåret 2012.

Ufullførte reiser

Kalender

Kart og billettpriser

Om Nasjonalmuseet

Billettpriser

Voksen kr 20
Student, senior, barn kr 10
Barn under 10 år gratis
Billettpris gratis for alle

Womanskyppinger kr 40-45 kr
utleie av Nasjonalmuseet. Bestill
for spesielle arrangementer
vedtatt av Kulturdepartementet

Bestill billettpriser

Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design

Like

Message

1,289 likes · 144 talking about this · 283 were here

DigitaltMuseum

Som første kunstmuseum i Noreg gjorde Nasjonalmuseet samlingane sine tilgjengelege og søkbare på nettet gjennom den felles samlingsportalen DigitaltMuseum i februar 2011. Ved slutten av året var nærare 12 000 kunstverk, gjenstandar og teikningar gjorde tilgjengelege gjennom DigitaltMuseum.

Sosiale medium

Sosiale medium får ein stadig meir sentral posisjon i museet sin kommunikasjonen med publikum. Museet auka aktiviteten i sosiale medium i 2011, særleg gjennom ei sterkare satsing på Facebook, Twitter og YouTube. Museet bruker også nettbaserte tenester som Underskog og Kulturnett for å spreie informasjon om arrangementa.

Nettutstillingar og konkurransar

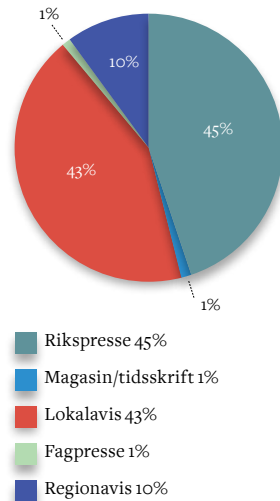
Etter bombeeksplosjonen i Oslo 22. juli publiserte museet ei nettutstilling som viser fotografi frå høgblocka i regjeringkvartalet då ho var under oppføring, og rett etter at ho var ferdig i 1950. Nettutstillinga blei godt besøkt og hyppig referert til i sosiale medium. I samband med utstillinga «Byen og Blindern» inviterte museet i samarbeid med UiO til ein kreativ konkurranse om forholdet mellom arkitektur og menneske i universitetsmiljøa i Oslo. Det blei sett opp ein blogg for konkurransen der ein kunne levere inn bidraga.

Marknadsføring

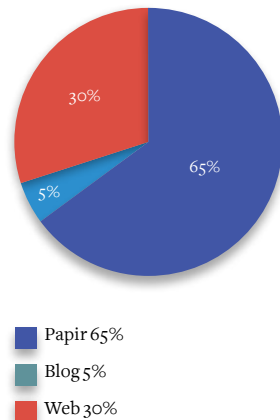
Hovudtyngda av museet sine marknadsmidlar går til *Museene i Oslo*, ei vekeannonsering i Aftenposten og Dagsavisen i papir- og nettutgåve. Nasjonalmuseet har større annonsar ved utstillingsopningar og andre storhendingar. Det blir informert om arrangement gjennom nyhendebrief, sosiale medium og annonsar i aviser og kunstfaglege tidsskrift. Museet har eit nært samarbeid med VisitOslo og turistinformasjonane i Oslo, og er representert i publikasjonane Oslo Guiden, Oslo Pass, What's on og Oslo-kart.

Museet har hatt to kampanjar på T-bana: ein vårkampanje for utstillingane «Nicholas HLOBO: skulptur · installasjon · performance · tegning» og «Rubens – van Dyck – Jordaens. Barokk fra Antwerpen», og ein sommarkampanje for utstillingane «Erik Werenskiold 1855–1938», «Spor. Norsk arkitektur 2005–2010» og «Erik Magnussen – en dansk designpioner».

DEKNING PR. KJELDEKATEGORI

DEKNING PR. MEDIATYPE

Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design

19. Mars 2017

Nasjonalmuseet samler og bevarer, stiller ut og formidler Norges mest omfattende samlinger av kunst, arkitektur og design.

Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design

19. Mars 2017
08:25:45
Nasjonalmuseet

- Nasjonalmuseet
- Arkitektur
- Design

LINGER

- **Nasjonalmuseet, arkitektursamlingene** - Nasjonalmuseet samler og bevarer, stiller ut og formidler Norges mest omfattende samlinger av kunst, arkitektur og design.
- **Nasjonalmuseet, designsamlingene** - Nasjonalmuseet samler og bevarer, stiller ut og formidler Norges mest omfattende samlinger av kunst, arkitektur og design.
- **Nasjonalmuseet, billedkunstsamlingene** - Nasjonalmuseet samler og bevarer, stiller ut og formidler Norges mest omfattende samlinger av kunst, arkitektur og design.

Butikkar

Nasjonalmuseet har fire butikkar – ein i kvart av museumsbygga. Butikkane i Nasjonalgalleriet, Museet for samtidskunst og Nasjonalmuseet – Arkitektur blir drivne i samarbeid med Tanum bokhandel. Butikken i Kunstindustri-museet blir driven av Nasjonalmuseet. Samla omsetning i museumsbutikkane var i 2011 4,4 millionar kroner mot ca. 4,5 millionar i 2010.

Butikken i Nasjonalgalleriet har hatt omsetningssvikt. Ei av hovudårsakene til dette er at andre etasje var stengd i seks veker, grunna nyoppheving av samlingsutstillinga. Det har også vore ein tydeleg nedgang i kjøp av rimelege butikkvarer som postkort m.m. Dette har vore plukkvarer som kunden lett kjøpte med seg då det var gratis å kome inn i museet. Oppheving av fotoforbodet har også hatt innverknad på kjøp av kort. Utanlandske turistar legg igjen generelt mindre pengar enn tidlegare.

Kafear

Museet har kafear i alle dei fire museumsbygga. Den franske sal i Nasjonalgalleriet er driven av Thor Lycke. Kafé Grosch i Nasjonalmuseet – Arkitektur er driven av Raadhus Drift AS ved dagleg leiar Jørn Lie, og Kafé Sesam i Museet for samtidskunst er driven av Li Min Xu. Den enkle kafeen i Kunstindustri-museet, Kafé Solliløkken, har vore driven av dei tilsette i museumsbutikken.

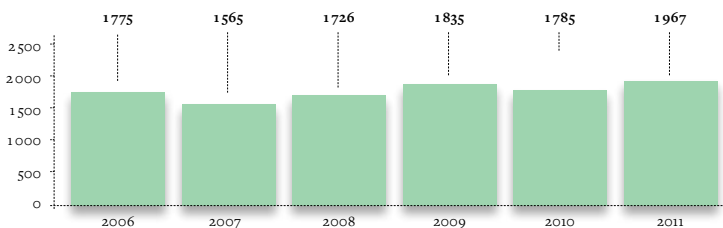
Omvisingar

Bookingkontoret koordinerte 1 960 omvisingar i 2011. Dette er ein auke på ti prosent frå 2010. Hovudsakleg kjem dette av at talet på omvisingar for skoleklassar har stige, men det er også ein auke i talet på opne omvisingar. Oppgangen for talet på skoleklassar kjem av ei aukande interesse for tilbodet om omvising kombinert med atelierbesøk.

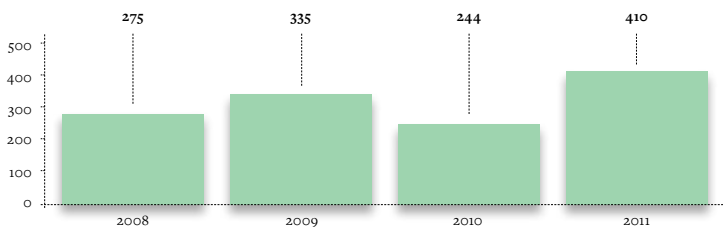
Customer Relation Management

Kommunikasjonsavdelinga ønskjer å bygge opp ein sterk og tydeleg identitet for Nasjonalmuseet. I 2011 blei adresse-databasen omstrukturert med grunnlag i dei strategiske tiltaka som er gitt i strategi og delstrategiar for perioden 2011–2016. Målet er å styrkje Nasjonalmuseet som møteplass for kunst og publikum.

ALLE OMVISINGAR 2006–2011

ATELIERGRUPPER ALLE MUSEUMSBYGNINGAR 2008–2011

- (1) Butikken i Museet for samtidskunst
- (2) Den franske sal i Nasjonalgalleriet
- (3) Butikken i Nasjonalmuseet – Arkitektur

1	2
	3

Events og arrangement

Det blei gjennomført 104 arrangement i 2011 mot 90 i 2010. Auken i talet på arrangement blir ikkje spegla i det økonomiske resultatet, då resultatet er svakare totalt sett enn året før.

Nokre av årsakene til det er:

- at det har vore ein auke i profilerande arrangement som ikkje gir inntening
- at lokale i periodar har vore stengde fordi dei har vore innlemma i utstillin-gane. Dette gjeld først og fremst Kunst-industrimuseet og Nasjonalmuseet
- Arkitektur

- at museet ikkje lenger har utleige-areala Kunsthallen og Tullinløkka
- at utgiftene til vaktald i forhold til omsetning har auka betydeleg i 2011 samanlikna med 2010
- at næringslivet har stramma inn

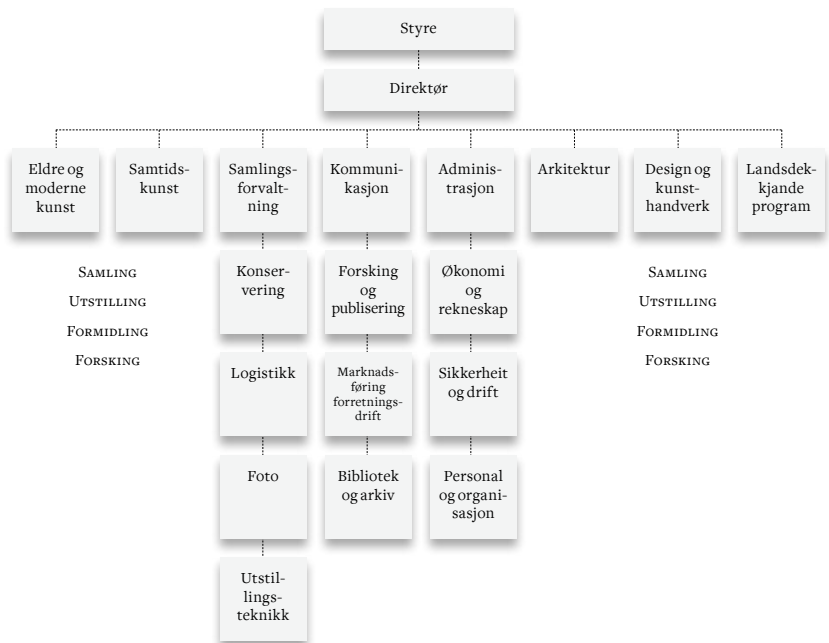
Våren 2011 tok dei siste avdelingsdirektørane til i stillingane sine, og leiargruppa blei fulltalig. Det har vore fokusert betydeleg på leiarutvikling i samarbeid med AFF og intern leiaropp-læring i rutinar og verktøy. Alle leiarar har gjennomført 360-gradars leiar-evaluering, og arbeidet med å følgje opp dette held fram.

Nasjonalmuseet har i 2011 gjennomført ein strategiprosess som har resultert i ein overordna strategi og delstrategiar på sentrale område for museet. Dette blei vedtekne av styret i desember. Arbeidet med delstrategiane har vore ein viktig del av prosessen med å klargjere mål og prioriteringar fram mot flytting til nytt bygg på Vestbanen. Museet si prosjekthandbok er revidert og fornya. Mange medarbeidarar har vore involverte i dette arbeidet.

Bemanning

Då året starta, hadde museet 133 fast tilsette, gjennom året er det tilsett 14 personar, fem personar har slutta, og to har gått av med pensjon. Det vil seie at museet pr. 31.12.2011 har 140 fast tilsette. I tillegg til fast tilsette hadde museet 19 mellombels tilsette ved utgangen av 2011. Omrekna til årsverk disponerte museet 131,79 faste årsverk i 2011, det vil seie ein auke på 7,69 årsverk frå 2010. 68,1 prosent av dei tilsette er kvinner, og 31,9 prosent er menn. Gjennomsnittleg løn for fast tilsette innanfor forhandlingsområdet er 438 016 kroner for kvinner og 489 452 kroner for menn.

NASJONALMUSEET FOR KUNST, ARKITEKTUR OG DESIGN

Arbeidsmiljø og HMS

Arbeidsmiljøutvalet hadde fire møte i 2011. Museet er IA-bedrift og har ein tiltaksplan knytt til desse hovudmåla: følgje opp og redusere sjukefråværet, utsetje tidspunkt for pensjonering, halde på tilsette med nedsett funksjonsevne og etablere gode rutinar for å førebyggje arbeidsmiljørelaterte problem. Seniorordninga i museet har vore drøfta, og arbeidsgivar har redusert ordninga til 14 seniordagar for tilsette frå 62 år. Museet har avtale med Hjelp24 om bedriftshelseteneste.

Gjennomsnittleg sjukefråvær i museet har halde seg på om lag same nivået i 2011. Sjukefråværet i 2010 var på 5,4 prosent, mens fråværet i 2011 låg på 5,2 prosent og er såleis noko lågare enn året før. Målsetjinga i IA-avtalen om eit sjukefråvær på 5,6 prosent er derfor nådd med god margin. Likevel er det avgjerande at leiarane og arbeidsmiljøutvalet ved museet arbeider aktivt for å førebyggje sjukefråvær og følgjer opp sjukmelde medarbeidarar i tråd med nasjonale standardar.

Nasjonalmuseet disponerer åtte bygg som igjen er eigd av fire ulike gard-eigarar. Alle dei fire museumsbygga er på fredingslista til Riksantikvaren eller Byantikvaren, og alle inngrep eller tiltak må følgje retningslinjene deira. Bygga er også alle klassifiserte som særskilde brannobjekt, noko som stiller særlege krav til brannorganisasjon, bruk og internkontroll.

I Nasjonalgalleriet blei publikums-toaletta rehabiliterte i 2011, noko som har vore ønskt over lengre tid. Også publikumsgarderoben blei rehabilitert og kraftig utvida. Dette har ført til mindre trengsel i vestibuleområdet, og det gjer det enklare for tryggingsspersonell å halde oversikt over området.

Ein ny beredskapsplan blei utvikla og ferdigstilt i 2011. Denne planen skal sikre korrekt handtering av ulykker, uønskte hendingar og større avvik. Det blei halde éi øving.

Sikringsplanen som blei utvikla i 2010, er blitt oppdatert og er eit viktig hjelpemiddel i det kontinuerlege arbeidet med å auke tryggleiken ved musea.

Nytilsette

Olav Skrøver Aaraas
HR-sjef, avdeling
administrasjon

• *Eg valde Nasjonalmuseet som arbeidsplass fordi eg blei tilboden ei spennande stilling der eg får brukt erfaringa mi og kompetansen min.*

• *Eg gler meg til kvar arbeidsdag - med store og små utfordringar. I museet er det mange hyggelege kollegaer som er dedikerte i arbeidet sitt.*

- (1) Konservering av kroningsvogna
 (2) Detalj av bitt. Seletøyet til kroningsvogna har dekor i messing prega med den norske kongekrona omkransa av akantuslaur
 (3) Detalj frå reisekiste som inneheld kong Haakons britiske æresadmiralsuniform

I høve 75-årsdagane til kong Harald og dronning Sonja i 2012 har regjeringa gitt 30 millionar kroner til å utarbeide seks utstillingar baserte på dei kongelige samlingane. Utstillingane skal visast i perioden 2012–2013, og oppdraget med å organisere dei er gitt til Nasjonalmuseet.

Den overgripande tittelen på prosjektet er «Den kongelige reise». Utstillingane har ulike tema, men alle handlar om kongelige reiser – anten metaforisk eller konkret – gjennom utvalde objekt og arkivalia. Fire større utstillingar skal visast i Oslo og Bergen i 2012, og i Trondheim og Tromsø i 2013. I tillegg startar to vandretstillingar hausten 2012. Skolar og galleri over heile landet får tilbod om desse utstillingane, og det gir mange høve til å sjå gåva frå regjeringa til kongeparet.

Planlegginga av prosjektet starta i 2010. Prosjektkoordinator Anniken Thue blei tilsett i april 2011 og prosjektleiar Elsebet Kjerschow nokre månader seinare. Det redaksjonelle arbeidet med boka *Arv og tradisjon* blei gjort hausten 2011. Det blei samtidig utarbeidd ein visuell profil og ein eigen nettstad for utstillingsprosjektet, sjå denkongeligereise.no.

Prosjektarbeidet i 2011 har fungert godt takka vere eit nært samarbeid med seksjon for kunst ved Det kongelige hoff. Avdeling design og kunsthåndverk ved Nasjonalmuseet har førebudd den første utstillinga «Kongelige reiser 1905–2005», opninga blei planlagt i samband med fødselsdagen til kong Harald i februar 2012. For det landsdekkjande programmet har kurator, prosjektleiar og formidlingsleiar vore tilsette på prosjektbasis sidan august 2011. Dei har jobba med planlegginga av to vandretstillingar for galleri- og skolenettverket

Arbeidet med utstillingsprosjektet blir gjennomført i nært samarbeid med Det kongelige hoff, Regjeringa ved Kulturdepartementet, Kunstmuseene i Bergen, Nordnorsk Kunstmuseum og Museene i Sør-Trøndelag.

I 2013 er det 150 år sidan Edvard Munch blei fødd. Prosjektet «Munch 2013» blei oppretta i 2010 og er eit samarbeid mellom Munch-museet (Oslo kommune) og Nasjonalmuseet. Jubileumsåret blir opna i 2013 på dødsdagen til Munch den 23. januar, og blir avslutta på fødselsdagen hans den 12. desember.

MUNCH 2013 skal feire kunsten og innverknaden til Edvard Munch. Eit av dei viktigaste måla med jubileet er å auke kunnskapen og vekkje nysgjerrigheit og begeistring for kunsten hans nasjonalt og internasjonalt. Målsetjinga er å gjere kunsten til Munch levande for nye publikumsgrupper, vise fram verka hans for barn og unge og syne kva innverknad dei har, utfordre publikum med overraskande formidlingstilbod, stimulere til forskning, styrkt kompetanse og til å skape resultat som varer.

I 2011 blei det lansert ein eigen nettstad for Munch-jubileet. Den største satsinga i prosjektet er sjølve jubileumsutstillinga, som inkluderer både utstillinga i Nasjonalgalleriet og utstillinga i Munch-museet. Utstillinga skal gi ei ny oppleving og forståing av den banebrytande, moderne kunstnarskapen til Munch, og vil vise vesentlege trekk ved kunsten hans slik han utvikla seg frå 1880-åra og fram til kunstnaren døyde. Utstillinga vil gi Nasjonalmuseet og Munch-museet eit eineståande høve til å formidle den største biletkunstnaren i Norden til eit nasjonalt og internasjonalt publikum. Ho blir den mest gjennomgripande retrospektive presentasjonen av kunstnarskapen til Munch nokosinne.

Det fullstendige programmet inkluderer ei omfattande landsdekkjande verksemd og eit formalisert samarbeid med Munch-kommunane: Løten, Kragerø, Moss (Jeløy), Vestby (Hvitsten) og Horten (Åsgårdstrand). I tilknytning til jubileumsutstillinga vil Munch 2013 samarbeide med Universitetet i Oslo om framsyning av aularbeida og med Freia om opning av Freiasalen for publikum.

Det totale offisielle arrangementsprogrammet skal vere klart våren 2012.

Nytilsette

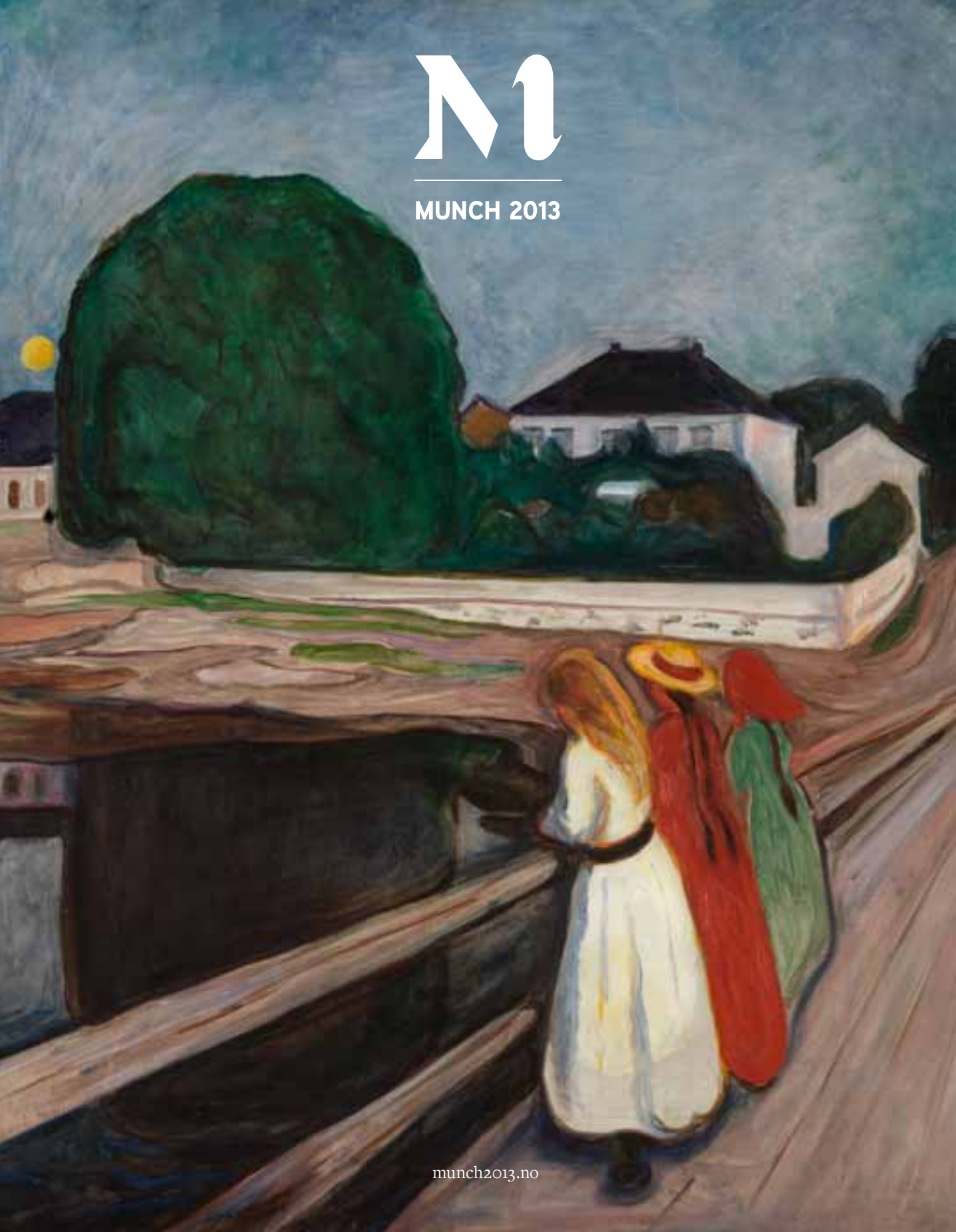
Mai Britt Guleng
Kurator, avdeling eldre og moderne kunst

- *Det var først og fremst samlinga i avdeling eldre og moderne kunst som trekte meg til Nasjonalmuseet. Eg hadde lenge ønskt å få jobbe med denne samlinga. Det var også positivt at eg kjende dei som skulle bli kollegaene mine, og visste at eg kom til å like å samarbeide med dei.*
- *Det mest morosame så langt i den nye jobben har vore å få vere med og planleggje Munch-utstillinga som vi skal vise i 2013.*

M

MUNCH 2013

S kisseprosjektet for nybygget til Nasjonalmuseet på Vestbanetomta blei avslutta i juni 2011. Deretter starta forprosjektet, som blir ferdigstilt i mars 2012. Dette vil seie at ein tek hand om fleire og fleire detaljar etter kvart som prosjektet skrir fram. Arbeidet blir utført i eit tett samarbeid mellom arkitektar, konsulentar og brukar.

Statsbygg har etablert ein prosjektorganisasjon og samla eit team på om lag 70 personar i nye lokale på Victoria terrasse i Oslo. Statsbygg leier arbeidsgruppa som omfattar arkitektar frå Kleihues + Schuwerk Gesellschaft von Architekten og Dyrvik Arkitekter i tillegg til rådgivande konsulentar frå Rambøll.

Nasjonalmuseet har følgd opp funksjons- og arealkrava sine ved hjelp av 17 ulike brukarrepresentantar. Museet er representert i AGP (kontaktorgan mellom Statsbygg, Kulturdepartementet og brukar) og i styringsgruppa for byggjesaka. Parallelt med byggjesaka har Statsbygg ansvaret for å fremje planforslaget knytt til byggjesaka overfor Oslo kommune. I 2012 blir saka om nybygg for Nasjonalmuseet send over til Stortinget. Vi ventar at saka blir behandla mot slutten av året.

Nytilsette

Knut Astrup Bull
Seniorokurator, avdeling
design og kunsthåndverk

• *Eg valde Nasjonalmuseet som arbeidsplass fordi arbeidet med nye basisutstillingar på Vestbanen er ei spennande utfordring. Det er sjeldan ein får høve til å bygge heilt nye basisutstillingar i bransjen vår.*

• *Høgdepunkt så langt i den nye jobben har vore innkjøpet av Paul Scott og Caroll McNicoll til samlinga og å møte mange hyggelege og flinke kollegaer.*

Bidragstytarar og sponsorar

Nasjonalmuseet vil takke for viktige prosjekterrelaterte tilskot og gåver i 2011 frå Brussels Airlines, Swiss Arts Council Pro Helvetia, Fritt Ord, Norsk kulturråd, Universitetet i Oslo, Statsbygg, NTNU, Noregs forskingsråd, Den kulturelle skolesekken, Norske Kunsthåndverkere, Michael Stevenson Fine Art CC, Kunsthøgskolen i Oslo, The Danish Arts Council, Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo og Sparebankstiftelsen DNB NOR.

Samarbeidspartnarar

Andre samarbeidspartnarar i 2011 har vore Victoria and Albert Museum, London, NAL (Arkitekturens år), Deutsches Architekturmuseum (DAM), Bucerius Kunst Forum, Hamburg, Koninklijk Museum voor Schone Kunsten, Antwerpen, Kunstmuseum Bern, Hypo Kunsthalle, München, Museum für Gegenwartskunst Basel, Opplysningskontoret for Brød og Korn, Kvadrat, Den amerikanske ambassaden i Oslo, Det kongelige hoff, Munch-museet, Antirasistisk Senter, DogA, Rikskonsertane, Snøhetta, GERIA, Oslo Museum avd. Bymuseet, Norsk Telemuseum, Norsk Teknisk Museum, Høgskolen i Oslo og Akershus, Torshov transittmottak, KulturIT, Den Norske Opera & Ballett, Kunstmuseene i Bergen, Nordnorsk Kunstmuseum, Museene i Sør-Trøndelag, Finlands arkitekturmuseum, Arkitekturmuseet i Stockholm, Kulturskolerådet, Rambøll, Dyrvik Arkitekter, og kommunane Løten, Kragerø, Moss, Vestby og Horten.

Utanriksdepartementet

Utanriksdepartementet er ein viktig støttespelar og samarbeidspartnar for utstillingsvandringa til Nasjonalmuseet i utlandet.

Venneforeiningane

Nasjonalgalleriets Venner, stifta i 1917, hadde gjennom året seks arrangement for medlemmane. Medlemstalet har halde seg stabilt, med 431 medlemmar i 2010 og 430 medlemmar i 2011. Medlemstalet omfattar 30 doble medlemskap og seks firmamedlemskap.

Venneforeningen for Museet for samtidskunst, stifta i 1990, hadde gjennom året elleve arrangement for medlemmane. Medlemstalet auka frå 90 i 2010 til 126 i 2011.

Arkitekturmuseets Venner, stifta i 1994, hadde gjennom året ni arrangement for medlemmane. Medlemstalet auka frå 86 i 2010 til 168 i 2011. Medlemstalet omfattar 53 bedriftsmedlemskap og to foreiningsmedlemskap.

Venneforeningen for Kunstindustri-museet i Oslo, stifta i 1919, hadde gjennom året sju arrangement for medlemmane. Medlemstalet har halde seg relativt stabilt, med 440 medlemmar i 2010 og 436 medlemmar i 2011.

ÅRSBERETNING FOR 2011

Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design ble etablert som en stiftelse 1. juli 2003. Museet forvalter og utvikler Norges største og mest betydningsfulle samling av norske og utenlandske, historiske og samtidige verk, driver museumsvirksomhet i sentrum av Oslo og har et omfattende, landsdekkende utstillingsprogram samt turnévirksomhet i utlandet.

Institusjonens utstillingsarenaer i Oslo er i Universitetsgata 13 (Nasjonalgalleriet), St. Olavs gate 1 (Kunstindustrimuseet), Bankplassen 4 (Museet for samtidskunst) og Bankplassen 3 (Nasjonalmuseet – Arkitektur).

Biblioteket og hoveddelen av museets personale holder til i Kristian Augusts gate 23. Museets verksted er i Maridalsveien 17. En del av museets samlinger er magasinert i flere eksternt leide lokaler.

AKTIVITETEN I OSLO

I tillegg til de faste samlingsutstillingene ble det vist 13 skiftende utstillinger i Oslo. Utstillingene omfatter fagfeltene eldre og moderne kunst, samtidskunst, design og kunsthåndverk og arkitektur og favner dermed bredt.

Nasjonalgalleriet og Museet for samtidskunst hadde i 2011 utstillinger som spente fra flamsk barokkmaleri til Erik Werenskiold, fra sveitsiske mestere i forrige århundre til den nålevende sørafrikanske kunstneren Nicholas Hlobo, fra den norske samtidskunstneren Snorre Ytterstad til den danske neoavantgardisten Kirstine Roepstorff. På Kunstindustrimuseet varierte utstillingene fra engelske Owen Jones og den islamske innflytelse på viktoriansk design, til danske Erik Magnussen som designpionér i vår tid og den tradisjonelle kunsthåndverksutstillingen på høsten. Arkitekturutstillingene presenterte ny kinesisk arkitektur, norsk samtidsarkitektur, de egyptiske pyramidenes anatomi, og utviklingen av universitetsbygningene i Oslo by i forbindelse med Universitetets 200-årsjubileum.

Museet for samtidskunst åpnet i januar en utstilling med en presentasjon av viktige installasjoner i museets eie. Nasjonalgalleriet åpnet i april en nymontering av den faste samlingen, med en kronologisk fremstilling av verk tilbake til antikken.

I forbindelse med utstillingene blir det utarbeidet kataloger og et omfattende formidlingsprogram, og det ble i 2011 holdt i alt 1 967 omvisninger, en økning på 10 % i forhold til 2010.

Det legges stor vekt på formidlingstilbud rettet mot skoler og barnehager. Ved visningsstedene i Oslo rettes det også spesiell oppmerksomhet mot formidling overfor grupper med minoritetsbakgrunn. Omvisninger for personer med demens ble også igangsatt i løpet av året.

Besøkstallet for Nasjonalmuseet som helhet var noe høyere enn i 2010, totalt 699 607. Besøkstallet for Oslo var 544 370, hvilket tilsvarer en nedgang på ca. 5 % i forhold til

2010. Selv om Nasjonalmuseet introduserte entré 1. mai for slik å kunne dra nytte av nye regler om fradrag av inngående mva, kan man foreløpig ikke konkludere med at dette var direkte årsak til redusert besøkstall. De lavere besøkstallene i Oslo ble mer enn oppveiet av økte besøkstall i det landsdekkende programmet.

LANDSDEKKENDE PROGRAM – UTSTILLINGER, FORMIDLING OG KOMPETANSEBYGGING I NORGE

Nasjonalmuseets landsdekkende program er organisert gjennom nettverk som produserer og formidler vandretstillinger, arrangerer en rekke kompetansehevende tiltak og legger grunnlag for samhandling mellom aktørene innen visuell kunst i Norge.

Gjennom Den kulturelle skolesekken (DKS) tilbys produksjoner tilpasset klasseromsformatet. I 2011 var 21 utstillinger på turné i nettverket, med 2102 omvisninger og et besøkstall på til sammen 56 027 elever, en økning på 6 % fra 2010.

Galleriutstillingene har et større format enn skoleutstillingene og vises i kunstforeninger, kunstnersentre, fylkesgallerier, kulturhistoriske museer og kulturhus. 13 utstillinger var på turné i nettverket i 2011, og besøkstallet ble vesentlig høyere enn i 2010, med 99 210 publikummere, en økning på hele 59 %. Også disse utstillingene blir besøkt av skoleklasser og barnehagegrupper. I løpet av 2011 ble det holdt ca. 500 omvisninger for barn og unge, mens ca. 660 omvisninger var rettet mot voksne.

I forbindelse med vandretstillingene har museet hatt 41 opplæringsdager til mer enn 100 formidlere, som igjen sørget for 3 257 omvisninger.

Nasjonalmuseet er ansvarlig for det nasjonale museumsnettverket for kunstformidling, og har i den forbindelse organisert flere kompetansehevende prosjekter.

VANDREUTSTILLINGER I UTLANDET

Fire utstillinger innen arkitekturfeltet ble tatt til utlandet i 2011, alle i samarbeid med og med økonomisk støtte fra Utenriksdepartementet. «Contemporary Norwegian Architecture #7» vandret til Arkitekturbiennalen i Sao Paulo i Brasil. «Snøhetta. Architecture – Landscape - Interior» vandret til Madrid, Lisboa, Hamburg, Roma, København og Wrocław i Polen. «Architect Sverre Fehn. Intuition – reflection – construction» og «Kristin Jarmund Architects – Selected Works» hadde sine siste turnéstopp i henholdsvis Brussel og Foligno i Italia.

FORESTÅENDE SENTRALE MARKERINGER

Nasjonalmuseet har i løpet av året lagt ned et betydelig arbeid i forbindelse med to viktige forestående markeringer.

I 2012 feires kongeparets 75-årsdager med en serie utstillinger med tittelen «Den kongelige reise». Startskuddet blir en stormønstring på Kunstindustrimuseet i

forbindelse med H.M. Kongens fødselsdag i februar. Planleggingen av denne og etterfølgende utstillinger er gjort i nært samarbeid med Det kongelige hoff.

I 2013 er det 150 år siden Munch ble født, og Nasjonalmuseet og Munch-museet samarbeider om markeringen av jubileumsåret gjennom prosjektet Munch 2013, der den største satsningen blir en jubileumsutstilling på Munch-museet og i Nasjonalgalleriet.

INNKJØP AV KUNST

I henhold til avtalen mellom Stiftelsen Nasjonalmuseet for kunst og Kulturdepartementet har museet drifts- og forvaltningsansvar for samlingene. Innsamlingsarbeid og ervervelser til samlingene er en viktig del av forvaltningsansvaret.

I 2011 ble det innkjøpt 385 verk til en kostnad på kr 10,1 mill., mot kr 9,2 mill. i 2010. Avgift til Bildende Kunstneres Hjelpesfond er i 2011 betalt med kr 145 126.

Styret vil takke for de 97 verk som er gitt museet i gave i 2011.

I innkjøpskomiteen for 2011 var direktør Audun Eckhoff, Andrea Kroksnes, Nils Ohlsen, Nils Messel (til juni), Nina Berre, Widar Halén, Sabrina van der Ley (fra mai), Øystein Ustvedt (fra august) og Thierry Ford (konservering).

UTLÅN

Utlån er viktig for å presentere norsk kunst og å markere Nasjonalmuseet som institusjon for hele Norge og i utlandet. Utlån innvilges ut fra vurderinger av sikkerhet, konserveringstilstand m.v. Behandling av lånesøknader krever betydelige ressurser fra museets ansatte i de respektive avdelinger, likeledes kurerreiser, der dette er påkrevet. I 2011 behandlet Nasjonalmuseet 76 lånesøknader. Det ble lånt ut 188 verk fra samlingene; 139 verk til 21 utstillinger i Norge og 49 verk til 20 utstillinger i utlandet. I tillegg ble det deponert 10 verk i offentlige institusjoner.

Skadeomfanget ved museets deposita etter hendelsene 22. juli var begrenset. Det ble registrert skader på en tekstil, åtte malerier og ni rammer.

SAMLINGS- OG BEVARINGSARBEID

Samlingsforvaltning omfatter alle aktiviteter og tiltak som sikrer at samlingene blir tatt vare på, dokumentert og tilgjengeliggjort for allmennheten, også digitalt. Nasjonalmuseet fortsetter arbeidet med revisjon av samlingene som ble startet opp i 2008 og som er en forutsetning for en vellykket flytting av samlingene til nybygg på Vestbanen.

Også bevaringsarbeid er en sentral prioritering for museet. Omfanget av dette arbeidet er knyttet til museets utstillings-, utlåns- og innkjøpsvirksomhet, men også forestående flytting, som blant annet vil kreve omfattende konserveringstiltak i forkant. En opptrapping av dette arbeidet planlegges fra 2013.

FORSKNING OG UTVIKLING

Forskning er utført til egne utstillinger og i forbindelse med samlingsarbeid. Resultatene er formidlet gjennom store utstillinger og publikasjoner innen alle museets fire samlingsområder. Museet arrangerte fem forskningsseminarer i løpet av året.

Museets fagfolk har også bidratt til andre museers utstillingskataloger og vært redaktører for diverse publikasjoner; noen har hatt utstrakt foredragsvirksomhet, og noen har utført oppdrag som sensorer og sakkyndige. En rekke av museets ansatte har styreverv i ulike norske og utenlandske faglige komiteer, utvalg og organisasjoner samt at de deltar i internasjonale organisasjoner.

NASJONALMUSEETS BIBLIOTEK

Museets bibliotek er blant Nordens ledende innen sitt fagområde og omfatter til sammen ca. 165 000 trykte publikasjoner og ca. 30 000 lysbilder. I 2011 overtok museet Henie Onstad Kunstsenters biblioteksamling, som representerer en viktig tilvekst til biblioteksamlingen. I tillegg til å bli benyttet av museets eget personale, blir biblioteket også besøkt av kunsthistorikere, studenter, skoleelever og forskere fra inn- og utland.

DIGITALISERING

Det har i 2011 vært satset spesielt på digitalisering, både innenfor samlingsarbeid og formidlig. Som første kunstmuseum i Norge gjorde Nasjonalmuseet i februar 2011 samlingene sine tilgjengelige på nettet gjennom nettportalen *DigitaltMuseum*. Ved årets slutt var nærmere 12 000 kunstverk, gjenstander og tegninger gjort tilgjengelige gjennom *DigitaltMuseum*.

Ny teknologi har vært tatt i bruk i formidlingsprosjekter rettet spesielt mot ungdomsskoler og videregående skoler, gjennom prosjekter både i skolene og i forbindelse med utstillingene.

KOMMUNIKASJON

Nettstedet er museets viktigste eksterne informasjonskanal. Det gir en samlet oversikt over utstillinger, arrangementer og aktiviteter samt informasjon om museets forskjellige virkeområder. I 2011 ble det foretatt en omfattende brukerundersøkelse med henblikk på å legge til rette for tilpasninger og endringer på nettstedet. Sosiale medier inntar en stadig mer sentral posisjon i museets kommunikasjon, spesielt gjennom Facebook, Twitter og YouTube.

NYTT MUSEUMSBYGG PÅ VESTBANETOMTA

Nasjonalmuseet har i 2011 trappet opp arbeidet med utviklingen av nybygget på Vestbanetomta i tett dialog med Statsbygg og arkitektene Kleihues + Schuwerk. I løpet av året har de fleste sentrale elementer ved museumsbygget *forum artis* falt på plass, som utstillingslokaler, vestibyle, bibliotek, restaurant, butikk, mediesal og andre

formidlingsfunksjoner, samt magasiner, verksteder og administrasjon. Dette arbeidet munner ut i beslutningsunderlag som skal kvalitetssikres og forelegges Stortinget høsten 2012.

PERSONAL OG ARBEIDSMILJØ

Arbeidsmiljøutvalget (AMU) avholdt i 2011 fire møter. Museet er IA-bedrift, og har en tiltaksplan knyttet til hovedmålene: følge opp og redusere sykefraværet, utsette tidspunkt for pensjonering, beholde ansatte med nedsatt funksjonsevne og etablere gode rutiner for forebygging av arbeidsmiljørelaterte problemer.

Våren 2011 tiltrådte de siste avdelingsdirektørene, og ledergruppa ble fulltallig. Det har vært betydelig fokus på lederutvikling og intern lederopplæring.

Sykefraværet ble noe redusert fra 2010 til 2011, fra et snitt på 5,4 % til et snitt på 5,2 %. IA-avtalens målsetting om et sykefravær på 5,6 % er derfor nådd med god margin. Likevel er det avgjørende at lederne og museets arbeidsmiljøutvalg jobber aktivt for å forebygge sykefravær og følger opp sykmeldte medarbeidere i tråd med nasjonale standarder.

Ved utgangen av 2011 hadde Nasjonalmuseet 140 fast ansatte og 19 midlertidig ansatte i engasjements- og vikarstillinger. Omregnet i årsverk tilsvarer dette totalt 148,69 årsverk, en økning på 7,69 årsverk fra 2010.

De ansatte er fordelt på 68,1 % kvinner og 31,9 % menn. I ledergruppen er det 4 kvinner og 5 menn. I seksjonsledergruppen er det 3 kvinner og 4 menn. Kvinneandel i ledelsen er da 44 %. Lønnsgjennomsnittet innenfor forhandlingsområdet for fast ansatte var kr 438 016 for kvinner og kr 489 452 for menn.

Nasjonalmuseet har nedfelt i sin policy at det skal være likestilling mellom kjønnene. I stillingsutlysninger står det følgende; Nasjonalmuseet er opptatt av mangfold og oppfordrer kvalifiserte kandidater til å søke, uansett alder, kjønn, kulturell og etnisk bakgrunn.

Det har ikke forekommet eller blitt rapportert alvorlige arbeidsuhell eller ulykker i løpet av året.

STYRET

Styret har i 2011 avholdt åtte ordinære møter og ett ekstraordinært møte. Sentralt i styrets arbeid i løpet av året har foruten budsjett og regnskap vært behandlingen av innføring av entré, samt strategi- og planarbeid.

VENNEFORENINGER TILKNYTTET NASJONALMUSEET

Venneforeningene er: Nasjonalgalleriets venneforening, stiftet i 1917, med 430 medlemmer, Venneforeningen for Kunstindustrimuseet i Oslo, stiftet i 1919, med 436

medlemmer, Museet for Samtidskunsts venneforening, stiftet i 1990, med 126 medlemmer og Arkitekturmuseets venneforening, stiftet i 1994, med 168 medlemmer. Styret takker venneforeningene for deres engasjement for å skape interesse for Nasjonalmuseet.

SPONSORER OG ANDRE STØTTESPILLERE

De viktigste prosjektrelaterte tilskuddene kom i 2011 fra Utenriksdepartementet og Norsk kulturråd, Statsbygg og Den kulturelle skolesekken. Styret vil takke de ovennevnte samt Stiftelsen Fritt Ord, Kunsthøgskolen i Oslo, Universitetet i Oslo og NTNU for viktige bidrag i 2011. En spesiell takk også til Sparebankstiftelsen DnB NOR, som museet har hatt et utstrakt samarbeid med når det gjelder innkjøp av kunstverk, og til Henie Onstad Kunstsenter for boksamlingen som ble donert.

ØKONOMISKE FORHOLD

Samlet egenkapital pr. 31.12.2011 utgjør kr 72,6 mill., en økning på kr 1,6 mill. fra 31.12.2010.

Nasjonalmuseet har et ikke resultatført estimatavvik på kr 38,3 mill. (inkl. arbeidsgiveravgift). Dette innebærer at faktiske pensjonsforpliktelser er kr 38,3 mill. høyere enn det som er synliggjort i balansen og egenkapitalen.

Bunden avsetning til innkjøp av kunst utgjør pr. 31.12.2011 kr 15 mill.
Fri egenkapital pr. 31.12.2011 er kr 56,6 mill.

Driftsinntekter i 2011 ble på kr 274,6 mill. mot kr 265,0 mill. i 2010.
Egeninntektene var på kr 13,5 mill. mot kr 12,2 mill. i 2010.
Gaver og donasjoner utgjorde kr 0,4 mill. mot samme beløp, 0,4 mill., også i 2010.

Driftskostnader i 2011 ble på kr 275,6 mill. mot kr 273,3 mill. i 2010, og driftsunderskuddet ble på kr 1,0 mill. i 2011 mot kr 8,3 mill. i 2010.
Årsaken til underskuddet i 2010 er utkjøpet av leieavtalen for Kunsthallen på Tullinløkka med kr 12,5 mill.

Overskuddet etter finanskostnader ble på kr 1,6 mill. i 2011 mot et underskudd i 2010 på kr 5,9 mill.

Likviditeten i 2011 har vært god, og bankinnskudd, kontanter og lignende er pr. utgangen av 2011 på kr 82,6 mill.

Det er i 2011 aktivert investeringer for til sammen kr 2,9 mill.

Fortsatt drift er lagt til grunn ved avleggelse av regnskapet, og det bekreftes at grunnlaget for fortsatt drift er til stede.

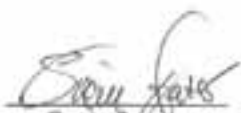
DISPONERING AV ÅRETS RESULTAT

Styret foreslår at årets overskudd på kr 1 568 380 overføres til annen egenkapital.

ANDRE FORHOLD

Stiftelsen er ikke involvert i virksomhet som medfører forurensning av det ytre miljø.
Stiftelsen driver kildesortering.

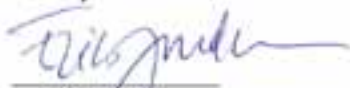
Oslo, 7. mars 2012

Svein Aaser
styreleder

Grete Knudsen
nestleder

Erik Jøndell
styremedlem

Eva Klerck Gange
styremedlem

André Støylen
styremedlem

Kerstin Barup
styremedlem

Torh Klev
styremedlem

Audun Eckhoff
direktor

STIFTELSEN NASJONALMUSEET FOR KUNST

Org. nr. 985 686 092

Årsregnskap for perioden 01.01.2011 - 31.12.2011

STIFTELSEN NASJONALMUSEET FOR KUNST

Årsregnskap 2011

Org.nr. 985 686 092

Resultatregnskap

	Note	2011	2010
Tilskudd fra KKD	2	252 414 000	244 824 000
Andre offentlige tilskudd	2	8 371 029	7 585 391
Andre tilskudd og gaver		374 840	443 000
Inntekter butikk		4 436 109	5 528 373
Billettinntekter		4 388 623	-
Annen driftsinntekt	3	4 642 963	6 664 526
Sum inntekter		274 627 564	265 045 290
Lønn og andre personalkostnader	4	90 189 394	80 040 306
Pensjonskostnader	12	4 219 443	(1 540 097)
Honorarer	4	3 138 379	4 504 001
Utstillingskostnader		25 094 342	18 847 430
Innkjøp av varer		2 461 468	2 355 133
Vakthold		31 012 105	30 809 006
Husleie		69 884 381	71 677 841
Utkjøp av Kunsthallen på Tullinløkka	5	-	12 500 000
Drift og innkjøp bibliotek		1 093 918	1 190 500
Andre driftskostnader		29 163 797	30 882 339
Innkjøp til samlingene		10 066 524	9 167 230
Avskrivninger	6	9 302 909	12 882 546
Sum kostnader		275 626 660	273 316 235
Driftsresultat		(999 096)	(8 270 945)
Annen finansinntekt		2 701 000	2 483 682
Annen finanskostnad		133 524	87 513
Sum finansielle poster		2 567 476	2 396 169
Årsresultat		1 568 380	(5 874 776)
Disponering av årsresultat			
Overført fra fond for sikring og bevaring	11	-	2 640 000
Overført til (fra) annen egenkapital	11	1 568 380	8 234 776
Overført til innkjøpsfond	11		(5 000 000)
Sum disponering av årsresultat		1 568 380	5 874 776

STIFTELSEN NASJONALMUSEET FOR KUNST

Årsregnskap 2011

Balanse	Note	31.12.11	31.12.10
Eiendeler			
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
Ulltveit-Moe Paviljongen	6	30 006 800	31 882 400
Driftsløsøre, inventar og sikkerhetsutstyr	6	17 367 064	21 490 098
Transportmidler	6	<u>1 257 508</u>	<u>1 692 652</u>
Sum varige driftsmidler		48 631 372	55 065 150
Sum anleggsmidler		<u>48 631 372</u>	<u>55 065 150</u>
Omløpsmidler			
Varebeholdning	7	<u>1 500 000</u>	<u>1 500 000</u>
Fordringer			
Kundefordringer	8	865 963	861 275
Overfinansiert pensjonsforsikring	12	-	1 767 158
Til gode merverdiavgift		6 035 571	41 550
Forskuddsbetalte kostnader/påløpne inntekter	9	<u>23 977</u>	<u>718 850</u>
Sum fordringer		6 925 511	3 388 833
Bankinnskudd, kontanter og lignende	10	<u>82 606 184</u>	<u>51 714 963</u>
Sum omløpsmidler		91 031 695	56 603 796
Sum eiendeler		<u>139 663 067</u>	<u>111 668 946</u>

STIFTELSEN NASJONALMUSEET FOR KUNST

Årsregnskap 2011

Balanse

	Note	31.12.11	31.12.10
Egenkapital og gjeld			
Egenkapital			
Grunnkapital	11	1 000 000	1 000 000
Egenkapital med selvpålagte restriksjoner	11	15 000 000	15 000 000
Annen egenkapital	11	50 627 413	55 059 033
Sum egenkapital		72 627 413	71 059 033
Gjeld			
Avsetning for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	12	113 485	-
Sum avsetning for forpliktelser		113 485	-
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	13	17 844 705	15 883 331
Skyldige offentlige avgifter	14	6 488 993	5 775 039
Tilskuddsgjeld	1	30 839 323	8 498 103
Annen kortsiktig gjeld	15	11 940 148	10 453 440
Sum kortsiktig gjeld		66 922 169	40 609 913
Sum gjeld		67 035 654	40 609 913
Sum egenkapital og gjeld		139 593 067	111 668 946

Oslo 07.03.2012

Styret for Stiftelsen Nasjonalmuseet for kunst

Svein Asar
Styreleder

Grethe Knudsen
Nestleder

Andre Skaylin
Styremedlem

Erik Jopeli
Styremedlem

Karsten Bernt
Styremedlem

Eva Kierck Gangs
Styremedlem

Audun Eckhoff
Direktør

Torodd
Styremedlem

STIFTELSEN NASJONALMUSEET FOR KUNST
Org.nr. 985 686 092

Kontantstrømsoppstilling

Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	Note	2011	2010
Årsresultat	11	1 568 380	(5 874 776)
Ordinære avskrivninger	6	9 302 909	12 882 546
Endring i varelager	7	-	100 000
Endring i kundefordringer	8	(4 688)	(289 097)
Endringer i leverandørgjeld	13	1 761 375	(3 151 260)
Endring i andre tidsavgrensninger	1,14,15	19 251 733	5 954 246
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		31 879 709	9 621 659
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter			
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	6	(2 869 131)	(15 414 838)
Endring i pensjonsmidler/forpliktelser	12	1 880 643	(7 876 792)
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		(988 488)	(23 291 630)
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter			
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		-	-
Netto endring i likvider		30 891 221	(13 669 971)
Likviditetsreserve pr. 01.01	10	51 714 963	65 384 934
Likviditetsreserve pr. 31.12.	10	82 606 184	51 714 963

STIFTELSEN NASJONALMUSEET FOR KUNST

Årsregnskap 2011
Org.nr. 985 686 092

Noter

Note 1 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, noteopplysninger, og kontantstrømoppstilling og er avlagt i samsvar med stiftelseslov, regnskapslov og god regnskapspraksis i Norge gjeldende på 31. desember 2011. Årsregnskapet er basert på de grunnleggende prinsipper og klassifiseringene av eiendeler og gjeld i følge regnskapslovens definisjoner. Årsregnskapet for 2011 omfatter perioden 01.01.2011 til 31.12.2011.

Regnskapsprinsipper for vesentlige regnskapsposter

Inntektsføringsstidspunkt

Tilskudd fra stat og andre offentlige institusjoner inntektsføres i den perioden de er tilført for, hvilket normalt vil falle sammen med utbetalingsåret. Tilskudd som er ermerket spesielle prosjekter inntektsføres på det tidspunktet støtelsen har juridisk rett til tilskuddet, det er rimelig sikkert at inntekten vil bli mottatt, og den kan måles pålitelig. Øvrige inntekter resultatføres når de er opplyst, det vil si på leverings- og utspunktet ved salg av varer og tjenester.

Kostnadsføringsstidspunkt

Kostnader periodiseres til det året aktiviteten som medfører kostnaden er utført.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler føres i balansen til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte avskrivninger. Dersom den virkelige verdien av et driftsmiddel er lavere enn bokført verdi, og dette skyldes årsaker som ikke antas å være forbigående, nedskrives driftsmidlet til virkelig verdi.

Avskrivninger

Ordinære avskrivninger er beregnet lineært over driftsmidlenes økonomiske levetid med utgangspunkt i historisk kostpris. Avskrivningene er klassifisert som ordinære driftskostnader.

Varolager

Beholdningen av varer vurderes til det laveste av kostpris etter "først inn - først ut"-prinsippet og antatt salgspris.

Fordringer

Fordringer er oppført til pålydende med fradrag for forventet tap.

Pensjonsforpliktelse og pensjonskostnad

Regnskapsføring av pensjon følger NRS 6. Lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag er lagt til grunn.

En ytelsesplan er en pensjonsordning som ikke er en innskuddsplan.

Typisk er en ytelsesplan en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som en andel av lønna ved pensjonering.

Pensjonsutbetalingen er normalt avhengig av flere faktorer, som alder, antall år i selskapet og lønn.

Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definte ytelsene på balansedagen minus

virkelig verdi av pensjonsmidlene (innbetalte beløp til forsikringselskap), justert for ikke resultatførte estimatavvik og ikke resultatførte kostnader knyttet til tidligere perioders pensjonsoppløsning.

Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode.

Pensjonen oppfylder kravene i lov om obligatorisk tjenstepensjon.

Note 2 Offentlige tilskudd

	2011	2010
Tilskudd fra KKD	252 414 000	244 624 000

Andre offentlige tilskudd

	2011	2010
Tilskudd fra Utviklingsdepartementet	2 424 017	2 416 939
Tilskudd fra Statsbygg	290 000	35 000
Tilskudd fra DKS	207 694	2 068 240
Tilskudd fra ABMU	1 989 442	2 752 470
Tilskudd fra Oslo kommune	-	140 242
Tilskudd fra Norsk Illustrasjonsforum	1 334	-
Tilskudd fra KUD - Slottsutstillningene	3 448 542	172 500
Sum andre offentlige tilskudd	8 371 029	7 585 381

Note 3 Annen Driftsinntekt

I annen driftsinntekt inngår følgende inntektsposter: omvisning, konservering, leie, lån fotodias og diverse inntekter.

Note 4 Andre personalkostnader

	2011	2010
Lønnskostnader	72 538 019	63 200 658
Folketrygdavgift	10 665 991	10 138 379
Andre personalkostnader	6 895 364	6 701 269
Sum andre personalkostnader	90 199 374	80 040 306

Antall faste og engasjerte årsverk ved

årets slutt	2011	2010
	149	141

Godtgjørelser (i kr)

Styret	2011	2010
	537 590	547 100

Direktør

	2011	2010
Lønn	1 289 268	1 220 654
Ytelse til pensjonsforpliktelse	448 396	132 831
Annens godtgjørelse	12 321	11 912
Sum	1 447 986	1 365 697

Stiftelsens direktør tiltrådte sin stilling 16. mars 2009. Direktørens samlede utbetalte godtgjørelse er angitt over. Direktøren er ansatt på åremål med en åremålsperiode på 8 år med mulighet til forlengelse i ytterligere en periode. Direktøren inngår i pensjonsordningen i Statens Pensjonskasse på lik linje med øvrige ansatte i Nasjonalmuseet. Ved utløp av åremålsperioden har direktøren krav på inntil 2 års etterlønn. Etterlønnen reduseres med eventuell lønn fra ny arbeidsgiver i perioden. Ved fratreden får utløp av åremålsperioden etter ønske fra Nasjonalmuseet har direktøren krav på 1 års etterlønn i tillegg til oppgjørsestiden. Kravet på etterlønn bortfaller fra det tidspunkt eventuelt ny arbeidssavtale inngås.

Revisor

Samlet kostnadsført revisjonshonorar for 2011 er kr 255,031. Av dette er kr 197,750 honorar for revisjon, kr 49,013 er honorar for annen revisjonsmessig bistand av teknisk art og regnskapsmessige spørsmål, og kr 8,269 honorar for spørsmål vedrørende merverdigavgift, lønnsinnberøring, deltagelse i møter og diverse.

Note 5 Utkjøp av Kunsthallen på Tullinøkka

Stiftelsen Nasjonalmuseet for kunst inngikk i 2004 en avtale med Statsbygg for at Statsbygg finansierer og oppfører en kunsthall på Tullinøkka som Stiftelsen Nasjonalmuseet for kunst betaler en kostnadsdekkende leie for frem til 31.12.2015. Stiftelsen Nasjonalmuseet for kunst medbetalte denne kontrakten i sin helhet per 30.09.2010 med NOK 12.500.000,-.

STIFTELSEN NASJONALMUSEET FOR KUNST

Årsregnskap 2011
Org.nr. 985 686 092

Noter

Note 6 Aktiverte investeringer	Ulltveit-Moe		KIM		Driftslesere, IT		Biler	Sum
	Paviljonen	2,3 og 4 etasje	sikkerhet.	inventar og				
Anskaffelseskost 01.01.11	37 500 000	14 154 569	50 262 623		2 175 808		104 092 900	
Tilgang kjøpte driftsmidler i år			2 869 131				2 869 131	
Avgang driftsmidler i år								
Akkumulerte avskrivninger	7 492 200	14 154 569	35 704 590		918 300		58 330 659	
Balansført verdi 31.12.11	30 008 800		17 367 064		1 257 508		48 631 372	
Årets avskrivninger	1 875 800		6 992 185		435 144		9 302 999	
Økonomisk levetid	12 mnd 20 år		12 mnd 5 år		12 mnd 20 år			
Avskrivningsplan	Lineær		Lineær		Lineær			

Note 7 Varer	31.12.11	31.12.10
Verdi varelagre IB	1 500 000	1 500 000
Varelagre ending	-	(100 000)
Verdi varelagre UB	1 500 000	1 500 000

Note 8 Kundefordringer	31.12.11	31.12.10
Kundefordringer	915 983	911 275
Debitoreravsetning	(50 000)	(50 000)
Totalt	865 983	861 275

Note 9 Andre fordringer	31.12.11	31.12.10
Forskuddsbetalte kostnader	0	88 908
Påløpne inntekter	0	629 378
Andre kortsiktlige fordringer	23 977	564
Totalt	23 977	718 850

Note 10 Bankinnskudd, kontanter	31.12.11	31.12.10
Kontanter og bankinnskudd	82 606 184	51 714 963
Herav skatteoljekstmidler	3 495 128	3 048 684
Herav mermerkede midler	0	4 520 739
Til disposisjon	79 111 056	44 145 540

Note 11 Egenkapital	Grunnkapital	Egenkapital med restriksjoner	Annen EK	Sum
		Interne pålegg		
		innkjøpstond		
Egenkapital 31.12.2010	1 000 000	15 000 000	55 059 033	71 059 033
Disponering av årets resultat			1 568 380	1 568 380
Egenkapital 31.12.2011	1 000 000	15 000 000	56 627 413	72 627 413

Note 12 Balansført netto pensjonsforpliktelse (pensjonsmidler)

Stiftelsen Nasjonalmuseet for kunst har pensjonsordningen i Statens Pensjonskasse (SPK) som omfatter i alt 171 personer, og Kommunalansattes Landspensjonskasse (KLP) som omfatter 37 personer. Pensjonene er i hovedsak avhengig av antall oppjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsen fra folketrygden. Se også note 1 om regnskapsprinsipper.

I tillegg til den sikrede ordningen i SPK og KLP har virksomheten en udekket forpliktelse i AFP-ordningen.

Tall i hele 1 000	SPK		KLP		Sum		Sum
Årets pensjonskostnad:	2 011	2010	2011	2010	2011	2010	2010
Nåverdi av årets pensjonsoppføring	5 300	4 782	0	0	5 300	4 782	4 782
Renteekostnad på pensjonsforpliktelsen	3 004	2 902	723	764	3 727	3 655	3 655
Avkastning på pensjonsmidler	-3 441	-3 210	-602	-569	-4 043	-3 809	-3 809
Administrasjonskostnader	241	205	11	0	252	205	205
Resultatført estimatavvik	0	0	210	126	210	128	128
Arbeidsgiveravgift	720	650	19	22	739	682	682
Resultatført endring i pensjonsrenteruin	2	-3 544	0	-1 203	2	-4 747	-4 747
Netto pensjonskostnad	5 826	1 795	361	-898	6 187	897	897

Balansført netto forpliktelse:

Opplyente pensjonsforpliktelser	95 470	65 791	185 12	18 527	113 982	84 318
Pensjonsmidler (til markedsverdi)	-69 000	-62 628	-11349	-11 281	-80 349	-73 909
Ikke resultatført virkning av estimatavvik	-26 903	-5 300	-6631	-6 658	-33 534	-11 958
Arbeidsgiveravgift	-61	-301	75	83	14	-218
Balansført netto forpliktelse	-494	-2 436	607	671	113	-1 767

Økonomiske forutsetninger:

Diskonteringsrente	3,90 %	4,60 %	3,90 %	4,00 %
Forventet lønnsregulering	4,00 %	3,00 %	4,00 %	4,00 %
Forventet pensjonsregulering	3,00 %	3,00 %	3,00 %	3,00 %
Forventet G-regulering	3,75 %	3,75 %	3,75 %	3,75 %
Forventet avkastning på fondsmidler	4,80 %	6,40 %	4,80 %	4,60 %

Note 13 Leverandørgjeld	31.12.11	31.12.10
Leverandørgjeld	17 647 706	15 883 331
Totalt	17 647 706	15 883 331

Note 14 Skyldige off. avgifter	31.12.11	31.12.10
Skatteavsk, påleggstrekk	3 472 316	3 025 872
Arbeidsgiveravgift	3 016 677	2 749 167
Totalt	6 488 993	5 775 039

Note 15 Annen kortsiktig gjeld	31.12.11	31.12.10
Påløpne lønspenger	7 011 307	7 062 552
Annens kortsiktig gjeld	4 037 841	3 390 875
Totalt	11 049 148	10 453 440

Noter

Note 16 Aktivitetsregnskap

Det er gjennomført en aktivitetsbasert kostnadsanalyse, hvor samtlige kostnader er fordelt på fire kunstfaglige områder. De kostnadene som ikke kan allokeres direkte til de fire kunstfaglige områdene er fordelt forholdsmessig etter egne fordelingsnøkler. Resultatet gir et godt bilde av kostnadsfordelingen og kostnadsutviklingen pr. fagområde i 2011. Utstillingskostnadene inkluderer også landsdekkende program. Drift og innkjøp bibliotek er i aktivitetsregnskapet allokert med 75 % til Innsamling og FOU, og 25 % til Formidling, etter en totalvurdering.

Tall i hele 1 000

Nasjonalmuseet for kunst										
ABC Analyse	Totalt	%	Eldre kunst	%	Samtdiskunst	%	Design	%	Arkitektur	%
Lønn- og feriepengene	74 994	100 %	35 847	48 %	16 649	22 %	13 574	18 %	8 924	12 %
Andre personalkostnader	19 415	100 %	9 281	48 %	4 310	22 %	3 514	18 %	2 310	12 %
Honorærer	3 138	100 %	784	25 %	784	25 %	785	25 %	785	25 %
Utstillingskostnader	25 094	100 %	9 737	39 %	4 868	19 %	3 563	14 %	6 926	28 %
Innkjøp av varer	2 461	100 %	1 529	62 %	588	24 %	271	11 %	73	3 %
Vakthold	31 012	100 %	17 563	57 %	4 831	16 %	6 564	21 %	2 054	7 %
Husleie	69 884	100 %	21 181	30 %	18 988	27 %	15 782	23 %	13 933	20 %
Drift og innkjøp bibliotek	1 094	100 %	414	38 %	272	25 %	175	16 %	233	21 %
Andre driftskostnader	29 164	100 %	9 537	33 %	5 949	20 %	4 404	15 %	9 274	32 %
Innkjøp til samlingene	10 067	100 %	2 630	26 %	6 401	64 %	1 001	10 %	35	0 %
Avskrivninger	9 303	100 %	3 085	33 %	460	5 %	1 243	13 %	4 515	49 %
Sum kostnader	275 627	100 %	111 589	40 %	64 100	23 %	50 876	18 %	49 062	18 %
Antall besøkende										
I Oslo	544 370	100 %	418 136	77 %	43 764	8 %	29 651	5 %	52 819	10 %
I Skolenettverket	56 027	100 %	6 027	11 %	15 869	28 %	25 811	46 %	8 320	15 %
I Gallerinettverket	99 210	100 %	5 095	5 %	24 211	24 %	55 159	55 %	14 745	15 %

De samlede kostnadene er i tillegg fordelt på følgende aktivitetsområder:

Aktivitetsregnskap	Totalt	%	Innsamling og				Sikring og		Ledelse	
			Formidling	%	FOU	%	bevaring	%		%
Lønn og feriepengene	74 994	100 %	35 777	48 %	9 868	13 %	17 389	23 %	11 960	16 %
Andre personalkostnader	19 415	100 %	9 598	49 %	1 940	10 %	4 668	24 %	3 209	17 %
Honorærer	3 138	100 %	69	2 %	-	0 %	-	0 %	3 069	98 %
Utstillingskostnader	25 094	100 %	25 094	100 %	-	0 %	-	0 %	-	0 %
Innkjøp av varer	2 461	100 %	1 476	60 %	-	0 %	985	40 %	-	0 %
Vakthold	31 012	100 %	-	0 %	-	0 %	31 012	100 %	-	0 %
Husleie	69 884	100 %	42 234	60 %	-	0 %	19 240	28 %	8 410	12 %
Drift og innkjøp bibliotek	1 094	100 %	273	25 %	821	75 %	-	0 %	-	0 %
Andre driftskostnader	29 164	100 %	13 577	47 %	3 438	12 %	8 074	28 %	4 075	14 %
Innkjøp til samlingene	10 067	100 %	-	0 %	10 067	100 %	-	0 %	-	0 %
Avskrivninger	9 303	100 %	4 165	45 %	327	4 %	3 501	38 %	1 310	14 %
Sum kostnader	275 627	100 %	132 264	48 %	26 461	10 %	84 869	31 %	32 033	12 %

Til styret i

Stiftelsen Nasjonalmuseet for kunst

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Stiftelsen Nasjonalmuseet for kunst som viser et overskudd på kr. 1 568 380. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2011, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for stiftelsens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av stiftelsens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Stiftelsen Nasjonalmuseet for kunst per 31. desember 2011 og av resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 -Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon-, mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av stiftelsens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokførings praksis i Norge.

Konklusjon om forvaltning

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000, mener vi stiftelsen er forvaltet i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Oslo, 22.mars 2012

BDO AS

Erik H. Lie
Statsautorisert revisor

The National Museum of Art, Architecture and Design was established as a foundation on 1 July 2003. The museum manages and develops the largest and most significant Norwegian collection of national and international, historical and contemporary art, runs museums in the centre of Oslo, and arranges an extensive, nationwide exhibition programme as well as exhibitions that tour abroad.

The institution's exhibition venues in Oslo are the National Gallery at Universitetsgata 13, the Museum of Decorative Arts and Design at St. Olavs gate 1, the Museum of Contemporary Art at Bankplassen 4, and the National Museum – Architecture at Bankplassen 3.

The museum's library and most of its staff are located at Kristian Augusts gate 23, while its workshops are at Maridalsveien 17. Parts of the museum's collections are held in storage facilities at several externally leased premises.

Activities in Oslo

In addition to the standing exhibitions of works from the collection, thirteen temporary exhibitions were mounted in Oslo. Covering the fields of older and modern art, contemporary art, design and decorative arts, as well as architecture, the scope of these exhibitions is broad.

In 2011, the exhibitions at the National Gallery and the Museum of Contemporary Art ranged from Flemish baroque painting to Erik Werenskiold, from

Swiss masters of the past century to the contemporary South African artist Nicholas Hlobo, and from the Norwegian contemporary artist Snorre Ytterstad to the Danish neo-avant-garde artist Kirstine Roepstorff. Exhibitions at the Museum of Decorative Arts and Design covered themes from the British architect and designer Owen Jones and the Islamic influence on Victorian design, to the pioneering work of the contemporary Danish designer Erik Magnussen, and the annual exhibition of arts and crafts in the autumn. Exhibitions in the field of architecture explored new Chinese architecture, contemporary Norwegian architecture, the anatomy of the Egyptian pyramids, and the development of university buildings in Oslo in connection with the University of Oslo's bicentennial.

In January, the Museum of Contemporary Art opened an exhibition that presented key installations from the museum's own collection, while in April, the National Gallery launched a newly mounted presentation of its permanent collection, using a chronological approach stretching back to antiquity.

The exhibitions were complemented by catalogues and an extensive programme of supplementary activities. A total of 1,967 guided tours were given in 2011, an increase of 10% from the previous year.

Special emphasis is placed on educational activities for schools and nurseries. The museum's Oslo venues also pay

particular attention to activities aimed at ethnic minority groups. Eventually, guided tours for people with dementia were a further new initiative of the past year.

At 699,607, the total number of visitors to the National Museum was slightly higher than in 2010. The number of visitors to the Oslo venues was 544,370, a drop of around 5% compared to 2010. Although the National Museum introduced admission charges on 1 May to take advantage of new rules for the deduction of VAT, one cannot at this stage conclude that this was the direct cause of the reduction in visitor numbers. Moreover it should be noted that the drop in museum attendance in Oslo was more than offset by an increase in visitor numbers to the exhibitions in the nationwide programme.

The nationwide programme – exhibitions, educational activities and competence building in Norway

The National Museum's nationwide programme is organised via networks that collaborate in producing and hosting touring exhibitions, organise a range of competence building activities, and prepare the ground for cooperative endeavours between various players in the field of visual arts in Norway.

Productions suited to classroom venues are offered through the Cultural Rucksack (a national programme for art and culture in Norwegian Schools provided by professionals). In 2011, twenty-one exhibitions toured via the network,

2,102 guided tours were given, while the total number of visiting school children was 56,027, an increase of 6% on 2010.

With a larger format than the school exhibitions, gallery exhibitions were shown in art societies, art and cultural centres, regional galleries, and cultural history museums. Thirteen exhibitions toured via the network in 2011, attracting a total of 99,210 visitors, a substantial increase of 59% compared to 2010. These exhibitions were also visited by school classes and nursery school groups. In the course of 2011, roughly 500 guided tours for children and infants were given, while some 660 tours were arranged for adults.

In conjunction with the touring exhibitions, the museum has given forty-one days of training to more than 100 educationalists, who in turn provided 3,257 guided tours.

The National Museum is responsible for the national museum network for art education, and has in this connection organised a number of human resource development projects.

Touring exhibitions outside Norway

Four exhibitions in the field of architecture were sent abroad in 2011, all with financial support from the Foreign Ministry. “Contemporary Norwegian Architecture #7” was shown at the Architecture Biennale in São Paulo, Brazil. “Snøhetta. Architecture – Landscape – Interior” toured to Madrid, Lisbon, Hamburg, Rome, Copenhagen, and

Wrocław in Poland. “Architect Sverre Fehn. Intuition – Reflection – Construction” and “Kristin Jarmund Architects – Selected Works” made their final appearances in Brussels and Foligno, Italy.

Major forthcoming events

In the course of the year, the National Museum invested considerable effort in preparing exhibitions to mark two significant forthcoming events.

In 2012, the 75th birthdays of Norway’s King and Queen will be celebrated with a series of exhibitions with the collective title “The Royal Journey”. The first in the series will be a lavish show at the Museum of Decorative Arts and Design to coincide with HM the King’s birthday in February. Both this and the ensuing exhibitions have been planned in close collaboration with the Royal Court.

In 2013 it will be 150 years since the birth of Edvard Munch, an anniversary that will be celebrated with the project Munch 2013, a collaboration between the National Museum and the Munch Museum, the main focus of which will be a major exhibition at the Munch Museum and the National Gallery.

Art acquisitions

According to the agreement between the Foundation of the National Museum of Art and the Ministry of Culture, the museum is responsible for the management and administration of the collections. One important aspect of this responsibility is the acquisition of works.

In 2011 a total of 385 works were purchased at a cost of NOK 10.1 million, compared to NOK 9.2 million in 2010. The contribution paid to the Norwegian Visual Artists Copyright Society was NOK 145,126 in 2011.

The Board expresses its gratitude for the ninety-seven works that the museum received as gifts in 2011.

The purchasing committee for 2011 consisted of Audun Eckhoff, Andrea Kroksnes, Nils Ohlsen, Nils Messel (until June), Nina Berre, Widar Halén, Sabrina van der Ley (from May), Øystein Ustvedt (from August), and Thierry Ford (conservation).

Outgoing loans

Lending works is important as a means of presenting Norwegian art and of enhancing the National Museum’s significance both at home and abroad. Security and conservation considerations are a key factor when assessing loan requests. The process of evaluating such requests requires substantial work by staff in various departments, as well as courier journeys, where these are deemed necessary. In 2011 the National Museum processed 76 loan requests. As many as 188 works from the collections were lent, 139 works to 21 exhibitions in Norway, and 49 works to 20 exhibitions abroad. In addition, ten works were deposited in other public institutions during the year.

Damage to the museum's holdings as a result of the 22 July terror attack was limited. Damage was registered to one textile work, eight paintings and nine frames.

Collection and conservation work

Collection management encompasses a range of activities and measures to ensure that the collections are conserved, documented and made accessible to the public, also via digital media. The National Museum has continued the work of auditing its collections, an undertaking that was started in 2008 as a prerequisite to a successful relocation of the collections to the prospective new premises in Oslo.

Conservation work is also a key priority for the museum. The scope of this work is determined in part by the museum's exhibition, lending and acquisition activities, but also by the forthcoming relocation, which increases the need for advance conservation measures. An intensification of this work is planned for 2013.

Research and development

Research is conducted in conjunction with the museum's own exhibitions and with work on the collections. The results become available via the exhibitions as such and in publications covering the museum's four areas of activity. The museum organised five research seminars during the year.

The museum staff have also contributed to exhibition catalogues of external institutions, and have served as editors for a range of publications. Some staff members have been active as lecturers, while others have functioned as external examiners and consultants. A number of museum employees are engaged as members of boards or on expert committees for various Norwegian and international institutions and organisations.

The National Museum library

With roughly 165,000 print publications and a collection of some 30,000 slides, the library of the National Museum is one of the Nordic countries' most significant in the field of art, architecture and design. In 2011 the museum acquired the library collection of the Henie Onstad Art Centre, which represents an important addition to the museum's library. In addition to being used by the museum's own staff, the library is also visited by art historians, students, school pupils and researchers from home and abroad.

Digitization

In 2011, considerable energy was invested in digitization, relating to both the collections and educational activities. In February 2011, the National Museum was the first art museum in Norway to provide online access to its collections via the web portal DigitaltMuseum. By the end of the year, nearly 12,000 artworks, objects and drawings were available on DigitaltMuseum.

New technology has been used in outreach projects aimed specifically at secondary schools and sixth-form colleges, for both in-school projects and projects within exhibitions.

Communications

The museum's website is its most important channel for external communications. It provides details of exhibitions, events and activities as well as information about the museum's various activities. In 2011, an extensive user survey was conducted to facilitate modifications and improvements to the website. Social media are also becoming increasingly central to the museum's communications, especially Facebook, Twitter and YouTube.

The new museum building at the Vestbanen site

In 2011, the National Museum stepped up work on the development of its new premises at the Vestbanen site, in close dialogue with Statsbygg, the public sector construction and property company, and the architects Kleihues + Schuwerk. In the course of the year, most major elements of the museum complex forum artis fell into place, including gallery spaces, lobbies, library, restaurant, shop, media room and other communication facilities, storage facilities, workshops and administration. This work will result in a report that will be quality-assessed and then submitted to the Storting in autumn 2012.

Personnel and work environment

The Working Environment Committee (AMU) held four meetings in 2011. As a designated Inclusive Workplace enterprise (IA-bedrift), the museum has a plan of action whose major objectives are to monitor and reduce sick leave, to defer the age of retirement, to engage employees with disabilities, and to establish beneficial practices for the prevention of work-related problems.

In the spring of 2011, the last members of the leadership group assumed their posts, rendering the management team complete. Considerable emphasis has been placed on management training.

Sick leave dropped slightly from 2010 to 2011, from an average of 5.4% to an average of 5.2%. This means that the Inclusive Workplace goal of 5.6% sick leave has been achieved by a comfortable margin. Nevertheless, it is essential that the directors and the museum's work environment committee continue their active efforts to reduce sick leave and to monitor staff members on sick leave in line with national standards.

At the end of 2011, the National Museum had 140 permanent employees and 19 persons on project contracts or engaged as stand-ins. This corresponds to a total of 147.69 man-labour years, an increase of 7.69 man-labour years compared to 2010.

Gender distribution among employees is 68.1% women and 31.9% men. The management team consists of four

women and five men. The various sections are headed by three women and four men. Thus 44% of those in leadership positions are women. The average salary among permanent staff members covered by wage settlement arrangements was NOK 438,016 for female employees and NOK 489,452 for male employees.

The National Museum stipulates in its policy that there should be equality between the sexes. Announcements of vacant positions use the following formulation: "The National Museum is committed to diversity and encourages qualified candidates to apply, regardless of age, gender, cultural and ethnic background."

No serious work accidents occurred or were reported in the course of the year.

The board

The Board held eight ordinary meetings and one extraordinary meeting in 2011. In addition to the decisions concerning budgets and accounting, the Board's central tasks have included the introduction of admission charges, and matters of strategy and planning.

The National Museum's friends associations

The museum's friends associations are: Nasjonalgalleriets venneforening, founded in 1917, with 430 members, Venneforening for Kunstindustri-museet i Oslo, founded in 1919, with 436 members, Museet for Samtidskunsts venneforening, founded in 1990, with

126 members, and Arkitekturmuseets venneforening, founded in 1994, with 168 members.

The Board thanks the friends associations for their support in boosting interest in the National Museum.

Sponsors and supporters

The most important sources of project-related funding in 2011 were the Ministry of Foreign Affairs, Arts Council Norway, Statsbygg, and the Cultural Rucksack. In addition to the above, the Board wishes to thank the Freedom of Expression Foundation, the Oslo National Academy of the Arts, Oslo University, and the Norwegian University of Science and Technology (NTNU) for significant contributions in 2011. The Board is also deeply grateful to Sparebankstiftelsen DnB NOR (the DNB NOR Savings Bank Foundation), with which the museum has enjoyed long and close cooperation in relation to the acquisition of artworks, and to Henie Onstad Art Centre for the donation of its book collection.

Ansvarleg redaktør: Audun Eckhoff
Redaktør: Beate Orten
Redaksjon: Jean-Yves Gallardo, Mimi Rode Wiik, Vidar Ibenfeldt og Beate Orten

Merverkande: avdeling eldre og moderne kunst, avdeling samtidskunst, avdeling arkitektur, avdeling design og kunsthåndverk, avdeling landsdekkjande program, avdeling kommunikasjon, avdeling samlingsforvaltning og avdeling administrasjon.

Grafisk formgiving: Kristoffer Busch
Omsetjing til nynorsk: Språksmia og Beate Orten
Omsetjing til engelsk: Peter Cripps
Omsetjing frå tysk: Ika Kaminka

Omslagsbilde: Framside: Isaac Julien, *Mazu, Turning (Ten Thousand Waves)* (detalj), 2010. Courtesy: Isaac Julien.
Foto: Nasjonalmuseet. Museet kjøpte inn verket i 2011, og det inngår i utstillinga «Ufullførte reiser» som blir vist i Museet for samtidskunst i 2012. Bakside: Illustrasjonsbilde av forum artis, nybygget til Nasjonalmuseet på Vestbanen © Kleihues + Schuwerk / DiizGroup / Statsbygg

Foto/kreditering:

Andreas Harvik: s. 5, s. 7 (3), s. 17 (1), s. 19 (3), s. 43 (1), s. 51 (2), s. 73 (1). Anne Hansteen: s. 7 (1), s. 9 (1), s. 13 (1), s. 17 (2), s. 19 (2), s. 21 (1), s. 23 (2), s. 35 (1), s. 69 (2, 3). Børre Høstland: s. 13 (4), s. 15 (1, 2, 4), s. 21 (2), s. 23 (1), s. 32 (2), s. 35 (3, 4), s. 37 (1, 4), s. 40 (1), s. 43 (2, 3), s. 59 (1, 2). Dag André Ivarsøy: s. 11 (2), s. 45 (3), s. 51 (1), s. 60. Morten Thorkildsen: s. 37 (2, 3). Camilla Orten: s. 65 (1, 2), s. 67 (1). Jacques Lathion (© Munch-museet / Munch-Ellingsen-gruppen / BONO 2012): s. 75. Kleihues + Schuwerk / DiizGroup / Statsbygg: s. 4, s. 7 (2), s. 77 (1, 2). Statsbygg / Ivan Brodey: s. 9 (2, 3), s. 11 (3), s. 13 (2, 3), s. 79 (1, 2, 3). Peter Bellamy, courtesy Cheim & Read, New York: s. 17 (3). George Osodi: s. 27. Jiri Havran: s. 29 (1). MIR: s. 29 (2). Charlotte Bjørndalsæter: s. 31. Marcel Leliënhof / tinagent.no: s. 35 (2). Heinpeter Schreiber, Köln (© Elisabeth Nay-Scheibler, Köln – Ernst Wilhelm Nay Stiftung / BONO 2012): s. 45 (1). Øystein Thorvaldsen, courtesy GAD (© Aase Texmon Rygh / BONO 2012): s. 45 (2). © Knut Åsdam / BONO 2012, produsert av City Projects (London) og Filmhuset (Oslo), co-produsert av Bergen Kunsthall: s. 47 (1). Anders Aa. Hagen / JCDecaux Norge: s. 67 (2). Jan Haug / Det kongelige hoff: s. 73 (2, 3). Thomas Tveter (© Kunstnerforbundet / BONO 2012): s. 51 (3).
Resterande foto: Nasjonalmuseet

Trykk: Konsis Grafisk AS
Opplag: 700

Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design
Pb. 7014 St. Olavs plass
N-0130 Oslo
Tlf. +47 21 98 20 00
E-post: info@nasjonalmuseet.no
nasjonalmuseet.no

Redaksjonen avslutta 16.04.2012
(Redaksjonen for årsmelding frå styret avslutta 07.03.2012)

NASJONALMUSEET
FOR KUNST, ARKITEKTUR
OG DESIGN

NASJONALMUSEET